

KANADA A SLOVENSKO
CANADA AND SLOVAKIA

Kanada a Slovensko

PRVÝCH 25 ROKOV
THE FIRST 25 YEARS

Canada and Slovakia

Pavol Demeš

Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku (SFPA) bola založená skupinou diplomatov na čele s Magdou Vášáryovou v auguste 1993 ako otvorené nestraničné diskusné fórum o medzinárodných otázkach a zahraničnej politike Slovenskej republiky. Je najstarším zahraničnopolitickým think tankom na Slovensku. Jej hlavným cieľom je poskytovať priestor na otvorenú výmenu názorov o zahraničnej politike prostredníctvom seminárov, workshopov, konferencií a publikácií. Pravidelne vydáva štvrťročník *International Issues & Slovak Foreign Policy Affairs*, každoročne pripravuje *Ročenku zahraničnej politiky SR*. Za 25 rokov svojej existencie publikovala SFPA stovky odborných textov, štúdií, komentárov, policy paperov či neperiodických publikácií.

The Slovak Foreign Policy Association (SFPA), founded in August 1993, is an independent, non-partisan and non-profit organization. Its activities are devoted to contributing to the integration of the Slovak Republic into the community of democratic states and their political and security structures. Through its programs of meetings, seminars, workshops and publications, the SFPA disseminates objective information about international relations from primary sources. SFPA was established by a group of former ambassadors and foreign policy experts led by Magda Vášáryová. SFPA publishes a scholarly quarterly, *International Issues & Slovak Foreign Policy Affairs*, and an annual *Yearbook of Slovakia's Foreign Policy*. Throughout the years, it has published hundreds of opinions, expert studies, policy briefs, policy papers and books.

Za prípravu tejto publikácie vďačím predovšetkým slovenským a kanadským diplomatom a viacerým kanadským Slovákom z rôznych sfér života, ktorí mi pomohli cennými informáciami a fotografiami vyskladať túto mozaiku. Za poznámky k rukopisu ďakujem diplomatom Johnovi von Kaufmannovi a Jane Švecovej, historikovi M. Markovi Stolárikovi, reverendovi Dušanovi Tóthovi a Vladimírovi Puchalovi, generálnemu riaditeľovi Tlačovej agentúry Slovenskej republiky (TASR), ktorá mi poskytla zo svojej databázy viaceré fotografie. Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku (SFPA) vďačím za vydanie publikácie a kanadskej ambasáde za finančnú podporu tohto projektu.

I am particularly grateful to Slovak and Canadian diplomats and a number of Canadian Slovaks from different spheres of life who helped me with valuable information and photographs to prepare this mosaic. I appreciate the copy editing of the manuscript by diplomats John von Kaufmann and Jana Švecová, the historian M. Mark Stolarik, Reverend Dušan Tóth and Vladimír Puchala, the general director of the Press Agency of the Slovak Republic (TASR), which also provided me with photos from their database. I thank the Slovak Foreign Policy Association for publishing this book and the Embassy of Canada to Slovakia for the financial support of this project.

Pavol Demeš
Kanada a Slovensko: Prvých 25 rokov / Canada and Slovakia: The First 25 Years

© Pavol Demeš a Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku
/ Slovak Foreign Policy Association
Preklad do anglického jazyka / Translation to English © Paul Hacker and Pavol Demeš
Grafický dizajn / Graphic Design © Zuzana Chmelová

ISBN 978-80-89356-84-3

Kanada a Slovensko

PRVÝCH 25 ROKOV
THE FIRST 25 YEARS

Canada and Slovakia

Pavol Demeš

Heidi Hulan, Ambassador of Canada to the Slovak Republic

As the Ambassador of Canada to Slovakia, it gives me great pleasure to introduce Pavol Demeš' *Canada and Slovakia: The first 25 years*. The author, Pavol Demeš, as Slovak Minister of International Relations and Foreign Policy Advisor to Slovakia's first President, Michal Kováč, participated in some of the events captured in its pages. He has managed to capture the full range of the multi-faceted nature of Canada and Slovakia's long-standing friendship in all its aspects, in particular: the renewal of ties during the transition to democracy and a market-based economy in the 1990's; engagement and support in Slovakia's successful bids to join NATO and the EU 1998–2004; collaboration in multilateral fora, in international peace and security, and in economic growth as allies and likeminded partners since 2004.

Pavol's thorough research, including collecting photographic records, covers not only the history of political and diplomatic relations, but also development and military cooperation, trade and investment relations, public diplomacy, culture, and the immense contribution that successive waves of Slovak immigration have made to Canada, and that returning Slovak-Canadians have made to Slovakia. I am grateful to Pavol as well as to former ambassadors of both Slovakia and Canada who contributed.

In all of these domains, and beyond, the contribution of Slovak-Canadians to building and strengthening our relations has been vital. Pavol has captured many of their stories. Pavol has created an important record of our relations that will be of immense benefit not only for the future but in reminding us all of how broad and deep our relations are today.

Indeed, with the provisional application as of 2017 of the Canada-EU Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) and the Strategic Partnership Agreement (SPA), as well as Slovakia's contribution to NATO's enhanced Forward Presence in the Baltics from July 2018, Slovakia ranks among the group of Canada's closest and most-valued allies. In this year of anniversaries, it is important to recall, and learn the lessons from, the seventieth anniversary of the Soviet-backed coup that led to the imposition of forty years of totalitarian communism, as well as the fiftieth anniversary of the Warsaw Pact invasion of Czechoslovakia that crushed Alexander Dubček's Prague Spring experiment and led to the deaths or exile of thousands of Slovaks.

We are also pleased to celebrate happier birthdays: the centenary of the establishment of Czechoslovakia, the thirtieth anniversary of the Candle Demonstration that preceded the Velvet Revolution and the fall of the communist regime that led to freedom and democracy for Slovakia, as well as the twenty-fifth anniversary of the independence of the Slovak Republic.

The history of Slovakia demonstrates that the desire of people to be free and to govern themselves can never be permanently suppressed. It is a testament to the courage and determination of the Slovak people that at long last they achieved freedom, democracy and independence in their own state. The people of Slovakia can take pride in what they have achieved in a very short time. I am very proud that Canada has contributed constructively to Slovakia's success. This book tells that story.

Heidi Hulan, veľvyslankyňa Kanady v Slovenskej republike

Ako veľvyslankyňa Kanady v Slovenskej republike s potešením predstavujem knihu Pavla Demeša *Kanada a Slovensko: prvých 25 rokov*. Autor Pavol Demeš sa ako slovenský minister medzinárodných vzťahov a poradca prvého prezidenta Michala Kováča pre zahraničnú politiku priamo podieľal na niektorých udalostiach, ktoré táto kniha opisuje. Podarilo sa mu zachytiť mnohotvárný charakter dlhoročného priateľstva medzi Kanadou a Slovenskom, najmä obnovovanie vzťahov počas prechodu Slovenska na demokraciu a trhové hospodárstvo v 90. rokoch minulého storočia, podporu Slovenska pri vstupe do NATO a EÚ v rokoch 1998 až 2004 a neskôršiu partnerskú spoluprácu našich krajín na multilaterálnych fórach, pri udržiavaní medzinárodného mieru a bezpečnosti a podpore hospodárskeho rastu.

Pavolov dôkladný výskum, ktorý zahŕňal aj získavanie fotografických materiálov, pokrýva nielen históriu politických a diplomatických vzťahov, ale aj rozvoj a vojenskú spoluprácu, obchodné a investičné vzťahy, verejnú diplomáciu, kultúru a obrovský prínos, ktorý jednotlivé vlny slovenských prisťahovalcov znamenali pre Kanadu a ktorý následne znamenali vracajúci sa kanadskí Slováci pre Slovensko. Ďakujem Pavlovi aj bývalým veľvyslancom Slovenska a Kanady, ktorí prispeli k realizácii tohto projektu. Vo všetkých uvedených oblastiach zohrávali kanadskí Slováci významnú úlohu pri budovaní a posilňovaní našich vzťahov. Pavol zachytil mnohé ich príbehy.

Vytvoril dôležitý záznam o našich vzťahoch, ktorý bude veľmi užitočný nielen pre budúce generácie, ale aj dnes nám bude pripomínať, aké úzke a hlboké sú naše vzťahy.

Vďaka prijatiu dohody o strategickom partnerstve (SPA) a predbežnému uplatňovaniu Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody medzi Kanadou a EÚ (CETA) od roku 2017, ako aj vďaka prínosu Slovenska k posilnenej predsunutej prítomnosti NATO v Pobaltí od júla 2018 sa Slovensko radí medzi najbližších a najcennejších spojencov Kanady.

V tomto jubilejnom roku je dôležité, aby sme si pripomenuli 70. výročie Sovietmi podporovaného prevratu, ktorý viedol k nastoleniu 40 rokov totalitného komunizmu, a vzali si z neho ponaučenie a tiež z 50. výročia vpádu vojsk Varšavskej zmluvy do Československa, ktorý rozdrvil Dubčekovu Pražskú jar, priniesol smrť mnohým Slovákom a tisíce vyhnan do exilu.

Našťastie, si však môžeme pripomenúť aj veselšie udalosti: 100. výročie založenia Československa, 30. výročie Sviečkovej manifestácie, ktorá predchádzala Nežnej revolúcii vedúcej k pádu komunistického režimu a k obnove slobody a demokracie na Slovensku, ako aj 25. výročie nezávislosti Slovenskej republiky.

Dejiny Slovenska dokazujú, že túžbu ľudí po slobode a sebaurčení nikdy nemožno natrvalo potlačiť. Sú dokladom odvahy a odhodlanosti slovenského ľudu, ktorý napokon dosiahol slobodu, demokraciu a nezávislosť vo svojom vlastnom štáte. Slováci môžu byť hrdí na to, čo sa im v takom krátkom čase podarilo dosiahnuť. A ja som veľmi hrdá na to, že Kanada konštruktívne prispela k úspechu Slovenska. Táto kniha tento príbeh približuje.

As Chargé d'affaires of Canada in Slovakia, I am very pleased to introduce Pavol Demeš' *Canada and Slovakia: The first 25 years* to commemorate the 25th anniversary of diplomatic relations between Canada and Slovakia. This book tells the story of how Canada and Slovakia developed a strong, close and deep relationship over the first twenty-five years of Slovakia's independence. It will serve as a valuable historical record for the future. It will also be an important tool in our ongoing efforts to strengthen our relationship.

Our relations today are stronger and more developed than they have ever been. As members of NATO, we are allies in defending freedom. We have served side by side in peacekeeping missions around the world. Since July 2018, Canadian and Slovak armed forces are serving together again, this time in Latvia to deter potential threats to our security. We greatly appreciate Slovakia's contribution to the NATO enhanced Forward Presence in the Baltics and the opportunity to work together to defend our common security and shared values.

Our deep economic relations include growing trade as well as investment in each other's countries. Since September 2017, we are all benefitting from the removal of tariffs on 98% percent of tariff lines under the Canada-EU Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA). This means lower costs for businesses, lower prices and more choice for consumers, and good jobs for people in both countries. CETA is also a progressive trade agreement: it safeguards workers' rights and the environment, protects consumers and public services, and preserves the right of governments to regulate in the public interest. Slovakia played an important role in securing adoption of CETA by the EU during its presidency of the Council in 2016, for which we are deeply grateful.

We are likeminded partners working together to address shared global challenges from human rights to the environment within the framework of international law in multilateral fora in which Slovakia is increasingly playing a leadership role, including the UN, OSCE, and OECD, as well as

la Francophonie. Our cooperation will also grow under the Strategic Partnership Agreement between Canada and the European Union. Slovakia is truly one of Canada's closest and most valued allies and partners.

I have been honoured to help represent Canada in Slovakia, building on this solid foundation, since September 2016. Over the past two years, I have met with hundreds of Slovak government officials, businesspeople, and members of civil society, and travelled across Slovakia many times, learning about the history, culture, and society of this beautiful country, and exploring ways to deepen and expand our relations. I have found that Canada and Slovakia share much in common, including a love of the great outdoors, and of course of the great sport of ice hockey.

Canadians and Slovaks also share the universal values of freedom, democracy and the rule of law, equality and non-discrimination, and respect for diversity. The people of Slovakia have repeatedly shown, from the 1944 Slovak National Uprising, through the Warsaw Pact invasion of 1968 and the Velvet Revolution of 1989 to today, that they want, and are determined to defend, their independence, democratic freedoms, and the rule of law, against those who would undermine them. I salute their courage and spirit.

It is well-known that Canada is a multicultural society. Slovaks are one of the many cultures that have helped to build and enrich Canada and make it the vibrant, prosperous, open and cosmopolitan society it is today. I discovered that Slovakia, too, is a vibrant multicultural society, and has always been one. The people of Slovakia comprise many different ethnicities, cultures, and origins, from long-time residents of Czech, Hungarian, Jewish, Roma, Ruthenian and German background, to more recent arrivals who are contributing to Slovakia's on-going success, including Serbs, Ukrainians, Romanians, Vietnamese, Afghans, Italians, Iraqis, and many more.

Slovakia has also been enriched by the many Slovaks who have pursued opportunities, and promoted awareness of

Ako chargé d'affaires Kanady mám tú česť pri príležitosti výročia nadviazania diplomatických vzťahov medzi Kanadou a Slovenskom predstaviť knihu Pavla Demeša *Kanada a Slovensko: prvých 25 rokov*. Táto kniha rozpráva príbeh o tom, ako si Kanada a Slovensko v priebehu prvých 25 rokov nezávislosti Slovenska vybudovali silný, blízky a hlboký vzťah. Poslúži ako cenný historický záznam pre budúcnosť a zároveň ako užitočný nástroj v našom neustálom úsilí o posilnenie spoločných vzťahov.

Dnes sú naše vzťahy silnejšie a rozvinutejšie ako kedykoľvek predtým. Ako členovia NATO sme spojenci pri obrane slobody. Slúžili sme bok po boku v mierových misiách v rôznych kútoch sveta. Od júla 2018 slúžia kanadské a slovenské ozbrojené sily opäť spolu, tentoraz v Lotyšsku, s cieľom odstrániť potenciálne hrozby pre našu bezpečnosť. Veľmi si ceníme príspevok Slovenska k posilnenej predsunutej prítomnosti NATO v Pobaltí a príležitosť spolupracovať na obrane našej spoločnej bezpečnosti a hodnôt.

Naše hlboké ekonomické vzťahy zahŕňajú rastúci obchod a tiež vzájomné investície. Od septembra 2017 všetci profitujeme z odstránenia 98 % colných sadzieb v rámci Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody medzi Kanadou a EÚ (CETA). Znamená to nižšie náklady pre firmy, nižšie ceny a väčší výber pre spotrebiteľov a kvalitné pracovné miesta pre obyvateľov oboch krajín. CETA je aj progresívna obchodná dohoda: chráni práva pracovníkov a životné prostredie, chráni spotrebiteľov a verejné služby a zachováva právo vlád na reguláciu vo verejnom záujme. Slovensko zohrávalo dôležitú úlohu pri prijímaní dohody CETA zo strany EÚ, keď v roku 2016 predsedalo Rade EÚ, za čo sme veľmi vďační.

Sme rovnako zmýšľajúci partneri, ktorí spolupracujú na riešení spoločných globálnych výziev v oblasti ľudských práv i životného prostredia, a to v rámci medzinárodného práva na multilaterálnych fórach, v ktorých Slovensko čoraz viac hrá vedúcu úlohu, vrátane OSN, OBSE a OECD, ako aj Medzinárodnej organizácie frankofónie. Naša spolupráca sa bude rozvíjať aj na základe Dohody o strategickom partnerstve medzi Kanadou a Európskou úniou. Slovensko je

skutočne jedným z najbližších a najcennejších spojencov a partnerov Kanady.

Od septembra 2016 mám tú česť, že môžem pomáhať zastupovať Kanadu na Slovensku a stavať na tomto pevnom základe. Počas posledných dvoch rokov som sa stretol so stovkami predstaviteľov slovenskej vlády, podnikateľov a členov občianskej spoločnosti. Často som cestoval po celom Slovensku, učil som sa o histórii, kultúre a spoločnosti tejto krásnej krajiny a hľadal spôsoby, ako ďalej prehľbovať a rozvíjať naše vzťahy. Zistil som, že Kanada a Slovensko majú veľa spoločného vrátane lásky k prírode a, samozrejme, aj k ľadovému hokeju.

Kanadania a Slováci majú spoločné aj všeobecné hodnoty slobody, demokracie a právneho štátu, rovnosti, nediskriminácie a rešpektovania rozmanitosti. Či už išlo o Slovenské národné povstanie v roku 1944, inváziu vojsk Varšavskej zmluvy v roku 1968 alebo Nežnú revolúciu v roku 1989, Slováci opakovane dokázali a dodnes dokazujú, že chcú a sú odhodlaní brániť svoju nezávislosť, demokratické slobody a právny štát proti tým, ktorí by ich chceli podkopať. Klaniam sa ich odvahe a duchu.

O Kanade je známe, že je multikultúrnou spoločnosťou. Slováci sú jednou z mnohých kultúr, ktoré pomohli vybudovať a obohatiť Kanadu a urobiť z nej živú, prosperujúcu, otvorenú a kozmopolitnú spoločnosť, ktorou je dnes. Zistil som však, že aj Slovensko je živá multikultúrna spoločnosť a odjakživa ňou bolo. K obyvateľom Slovenska patria ľudia rôznych národností, kultúr a pôvodu, či už ide o tradičných obyvateľov českého, maďarského, židovského, rómskeho, rusínskeho a nemeckého pôvodu alebo o novších prisťahovalcov, ktorí prispievajú k neustálemu úspechu Slovenska, vrátane Srbov, Ukrajincov, Rumunov, Vietnamcov, Afgancov, Talianov, Iračanov a mnohých ďalších.

Slovensko obohatili aj mnohí Slováci, ktorí hľadali príležitosti a podporovali povedomie o Slovensku v zahraničí a z ktorých niektorí priniesli svoje medzinárodné zručnosti a skúsenosti späť domov, aby pomohli svojej vlasti. Tristo päťdesiat

Slovakia, abroad, some bringing their international skills and experience back home to benefit their native land. Each year 350 young Slovaks live, work and study in Canada under the International Experience Canada program, creating new ties between our people. Slovakia has achieved incredible success over the past twenty-five years in building a free, democratic, secure and prosperous country, as a member of NATO, the EU, the Eurozone and the Schengen border-free area. I am confident that it will only become even more successful in future, and that our relations will continue to grow ever deeper, based on our shared values. This book will contribute to that goal.

I am deeply grateful to Pavol Demeš for proposing this project to me, and his dedication and professionalism in seeing it to a successful conclusion. He interviewed and corresponded with dozens of participants in events, reviewed hundreds of pages of historical documents as well as photographs, and managed to distill the essence of the relationship into this wonderful commemorative volume. I am also deeply

thankful to many others who assisted this project, in particular Global Affairs Canada for providing financial support, as well as Colleen Durkee, Portfolio Librarian, Jules Léger Library at Global Affairs Canada for research advice; Joel Kropf, who conducted research at Library and Archives Canada; Greg Donaghy, Head of the Historical Section, Global Affairs Canada; Archie Campbell, Information Management Service Officer at Global Affairs Canada; Professor Mark Stolarik of the University of Ottawa, as well as Ondrej Mihál and others at the Canadian Slovak League who shared information and experiences. I am also very appreciative of the help and input provided by former ambassadors as well as chargés d'affaires to Canada and Slovakia, as well as all those who provided information and photographs. Lastly but not least, I am of course deeply grateful to the team at the Office of the Embassy of Canada in Bratislava who work hard to strengthen our relations every day. This book is a tribute to all of these contributions, and to the long-standing, deep and close ties between our people, which I am sure will continue to grow in future.

mladých Slovákov každý rok žije, pracuje a študuje v Kanade v rámci programu mobility mladých Zažite Kanadu a nadväzuje nové vzťahy medzi našimi národmi. Slovensko za posledných 25 rokov dosiahlo neuveriteľný úspech pri budovaní slobodnej, demokratickej, bezpečnej a prosperujúcej krajiny ako člen NATO, EÚ, eurozóny a schengenského priestoru bez hraníc. Som presvedčený, že v budúcnosti bude ešte úspešnejšie a že naše vzťahy založené na spoločných hodnotách sa budú aj naďalej prehľbovať. Táto kniha prispeje k dosiahnutiu tohto cieľa.

Som hlboko vďačný Pavlovi Demešovi za to, že prišiel s návrhom tohto projektu, a za odhodlanie a profesionalitu pri jeho úspešnej realizácii. Rozprával sa a písal si s desiatkami účastníkov historických udalostí, prezrel stovky strán historických dokumentov a fotografií a podarilo sa mu zhrnúť podstatu nášho vzťahu do tohto nádherného pamätného zväzku. Veľká vďaka patrí aj mnohým ďalším, ktorí tomuto projektu pomohli, predovšetkým Ministerstvu zahraničných

vecí Kanady (Global Affairs Canada, GAC) za poskytnutie finančnej podpory, ale takisto Colleen Durkee, knihovníčke z Knižnice Julesa Légera pri Ministerstve zahraničných vecí Kanady, za poradenstvo pri výskume, Joelovi Kropfovi za výskum v Kanadskom archíve, Gregovi Donaghymu, vedúcemu historickej sekcie pri Ministerstve zahraničných vecí Kanady, Archiemu Campbellovi, riaditeľovi pre správu informácií na Ministerstve zahraničných vecí Kanady, profesorovi Markovi Stolarikovi z Ottawskej univerzity, ako aj Ondrejovi Mihálovi a ďalším členom Kanadskej slovenskej ligy, ktorí sa podelili o svoje informácie a skúsenosti. Veľmi oceňujem aj pomoc bývalých veľvyslancov a chargés d'affaires v Kanade a na Slovensku, ako aj všetkých, ktorí poskytli informácie a fotografie. V neposlednom rade, samozrejme, ďakujem tímu Kancelárie veľvyslanectva Kanady v Bratislave, ktorý každý deň tvrdo pracuje na posilňovaní našich vzťahov. Táto kniha je poctou všetkým týmto príspevkom a dlhoročným hlbokým a úzkym vzťahom medzi našimi národmi, ktoré sa, nepochybne, budú ďalej prehľbovať.

As the former ambassador of the Slovak Republic in Canada, I have the honour to write a few introductory notes to this unique book. Those who are acquainted with Pavol know that if he does something, he will reach a serious and successful end.

I am delighted that he has depicted the Slovak-Canadian story from the 1989 Revolution because it is the first publication of its kind. He presents and documents very clearly the most important events and key moments in the relations between Slovakia and Canada for almost the last 30 years. This book is built on the authentic testimonies and memories of those who helped shape and mould Slovak-Canadian relations. They are by all the ambassadors of the Slovak Republic who have worked in Canada over these years, and the present excellent level of relations between our countries is in large part the result of their efforts. It was my honour to continue everything positive that they did and to push the relationship, cooperation and friendship between Slovakia and Canada a bit further still.

The Slovak Republic and Canada are close allies, partners, and friends. Our political and economic ties are not just formed on a bilateral level. We also cooperate as Member Countries of NATO, the UN, OECD, and also intensively in the significant EU – Canada format. Here it is important to mention that the Comprehensive Economic and Trade Agreement between the EU and Canada was signed during

the presidency of the Slovak Republic of the Council of the EU in the autumn of 2016.

Another strong link between the two countries is presented by the large Slovak community. Canada has become home to many of our compatriots, who very actively and proudly preserve Slovak identity, culture and traditions. I have visited many of these expatriate organizations during my years in Canada and tried to take part in many of their events. I am pleased that weekend schools (Toronto, Ottawa, Calgary, Montreal and Edmonton) were opened in many of the cities in Canada at the initiative of our communities in recent years.

Cooperation between academic institutions is also developing, trade exchanges and investment are growing, and Slovakia is becoming a holiday destination every year for an increasing number of Canadians. For young people from Slovakia, the Youth Mobility Program provides an opportunity to work, study and learn about Canada. The same possibilities are provided by the agreement to young Canadians, and I am delighted that they are increasingly using it. Nor does this book neglect the shared hockey tradition and passion of Canada and Slovakia, as Slovakia is well known in Canada in large part because of hockey and the legendary Šťastný brothers.

Thank you for your trust and the opportunity to represent the Slovak Republic in Canada.

Ako bývalý veľvyslanec Slovenskej republiky v Kanade mám tú česť napísať k tejto jedinečnej knihe pár úvodných viet. Tí, ktorí Pavla poznáme, vieme, že ak sa do niečoho pustí, dotiahne to do vydareného a úspešného konca.

Teší ma, že sa podujal spracovať slovensko-kanadský príbeh od Nežnej revolúcie v roku 1989, pretože ide o prvú a svojho druhu jedinú publikáciu. Ucelene predstavuje a veľmi prehľadne dokumentuje najdôležitejšie udalosti a kľúčové momenty vo vzťahoch medzi Slovenskom a Kanadou za ostatných takmer 30 rokov. Postavená je na autentických výpovediach a spomienkach tých, ktorí slovensko-kanadské vzťahy pomáhali formovať a dotvárať. Sú nimi všetci veľvyslanci SR, ktorí v týchto rokoch v Kanade pôsobili, a súčasná vynikajúca úroveň vzťahov medzi našimi krajinami je vo veľkej miere aj výsledkom ich práce. Bolo mi čťou nadviazať na to všetko pozitívne, čo vykonali, a posunúť vzťahy, spoluprácu a priateľstvo medzi Slovenskom a Kanadou opäť trochu ďalej.

Slovenská republika a Kanada sú blízki spojenci, partneri a priatelia. Naše politické a ekonomické vzťahy nie sú formované len bilaterálne. Veľmi úzko spolupracujeme aj ako členské krajiny NATO, OSN, OECD a intenzívne aj v čoraz významnejšom formáte EÚ – Kanada. Tu je dôležité spomenúť, že dohoda o voľnom obchode medzi EÚ a Kanadou

bola podpísaná práve počas predsedníctva SR v Rade EÚ na jeseň 2016.

Ďalšie pevné puto medzi oboma krajinami vytvára aj početná slovenská komunita. Kanada sa stala domovom pre mnohých našich krajanov, ktorí veľmi aktívne a hrdo zachovávajú slovenskú identitu, kultúru a tradície. Mnohé z krajan-ských organizácií som počas mojich rokov v Kanade navštívil a snažil som sa zúčastňovať mnohých ich podujatí. Teší ma, že vo viacerých mestách v Kanade boli z iniciatívy našich komunít v ostatných rokoch otvorené víkendové školy (Toronto, Ottawa, Calgary, Montreal a Edmonton). Rozvíja sa aj spolupráca medzi akademickými inštitúciami, rastú vzájomná obchodná výmena a investície a Slovensko sa každý rok stáva vyhľadávanou dovolenkovou destináciou pre čoraz väčší počet Kanadčanov. Mladým ľuďom zo Slovenska sa v rámci dohody o mobilite mladých ponúka príležitosť pracovať, študovať v Kanade a poznávať ju. Rovnaké možnosti poskytuje dohoda aj mladým Kanadčanom a mňa teší, že ju v stále väčšom počte aj využívajú. Kniha nezabúda ani na hokejovú tradíciu a vášeň Kanady a Slovenska, pretože aj vďaka hokeju a legendám, ako boli napr. bratia Šťastní, je Slovensko v Kanade dobre známe.

Ďakujem za dôveru a možnosť reprezentovať Slovenskú republiku v Kanade.

I very much appreciate the publication of this book on Slovak-Canadian relations, all the more given that in 2018 we are marking the 25th anniversary of the establishment of diplomatic relations between the Slovak Republic and Canada.

Relations between states are established through a formal exchange of notes. But the building of real ties of friendly partnership and alliance, as exist today between Slovakia and Canada, is a process measured in years. These ties are the result of efforts on both sides. This book which you hold in your hands is not simply filled with facts, but it also records the contributions of many individuals. Without these contributions, we would never have gone as far as is the case today.

Pavol Demeš passionately provides valuable information, testimonies and especially the contexts from a large number of different areas of Slovak-Canadian cooperation. I was impressed, for example, by the part which details Canada's key role in building our development aid system. You will also read about our compatriots, who are a solid part of the Slovak-Canadian story. Indeed, I began to write these lines during my first trip outside the capital of Ottawa visiting Slovaks living in Mississauga and Toronto.

I personally consider the devotion of both countries to the values of freedom and democracy as the basis for Slovak-Canadian relations. The same applies for our mutual engagement in favour of consistent adherence to international norms and principles for the maintenance of peace in the

world. This is what makes us natural partners at the bilateral and multilateral levels. In today's rapidly changing and unstable world, this cannot be considered to be self-evident. It is worth mentioning the interest in maintaining a strong transatlantic relationship, which, together with the European Union, is the foundation of Slovakia's security and prosperity. We also associate with Canada the importance we attach to trade without barriers and the emphasis on tackling global challenges such as climate change or migration at the international level. The principle of international co-operation was excellently described by Canadian Governor General Julie Payette during my presentation of credentials. As a former astronaut, she emphasized that she perceives our Earth as one ship on which we all are together, and therefore mutual co-operation and tolerance are essential.

The close relations between Slovakia and Canada have been achieved despite geographical distance, as well as thanks to openness, understanding, and interest in each other. This is where we lead the way for further partnerships that are important for our future, for example, innovation, science or research. They will benefit the two countries and strengthen relations between our people.

As the new Ambassador of the Slovak Republic to Canada, I also take this book as an inspiration for the continuation of the Slovak-Canadian story. It is a great honour for me to be part of it and I will do my best to contribute to further years of intensive and friendly cooperation.

Velmi oceňujem spracovanie novej publikácie k slovensko-kanadským vzťahom. O to viac, že v tomto roku si pripomíname 25. výročie nadviazania diplomatických stykov medzi Slovenskou republikou a Kanadou.

Vzťahy medzi štátmi sa dajú nadviazať formálnou výmenou nót. Avšak vybudovanie skutočne priateľských, partnerských a spojeneckých väzieb trvá dlhé roky až desaťročia. Práve takéto dnes existujú medzi Slovenskom a Kanadou. Sú výsledkom úsilia na oboch stranách. Kniha, ktorú držíte v rukách, je nielen plná faktov, ale zaznamenáva aj príspevky konkrétnych jednotlivcov. Bez nich by sme sa nedostali tak ďaleko, ako sme dnes.

Pavol Demeš so zariadením jemu vlastným prináša cenné informácie, svedectvá, a najmä súvislosti z veľkého množstva rôznych oblastí slovensko-kanadskej spolupráce. Mňa zaujala napríklad časť, ktorá podrobne hovorí o kľúčovej úlohe Kanady pri vybudovaní nášho systému rozvoje pomoci. Tiež sa dočítate o našich krajanoch, ktorí sú pevnou súčasťou slovensko-kanadského príbehu. Veď aj tieto riadky začínam písať na svojej prvej ceste mimo hlavného mesta Ottawy za Slováckmi žijúcimi v Mississaugu a Toronte.

Za základ slovensko-kanadských vzťahov osobne považujem oddanosť oboch krajín hodnotám slobody a demokracie. Angažovanosť v prospech dôsledného dodržiavania medzinárodných noriem a princípov s cieľom zachovania mierového poriadku vo svete. Práve to z nás vytvára priro-

dzených partnerov na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni. V dnešnom rýchlo sa meniacom a nestabilnom svete nejde o samozrejmosť. Je potrebné spomenúť záujem o udržanie pevnej transatlantickej väzby, ktorá je spolu s Európskou úniou základom bezpečnosti a prosperity Slovenska.

S Kanadou nás spája aj dôležitosť, ktorú pripisujeme obchodnej výmene bez bariér, a dôraz na riešenie globálnych výziev, ako sú klimatické zmeny či migrácia, spoločne na medzinárodnej úrovni. Princíp medzinárodnej spolupráce vynikajúco vystihla kanadská guvernérka Julie Payettová počas môjho odovzdávania poverovacích listín. Ako bývalá astronautka zdôraznila, že vníma našu Zem ako jednu loď, na ktorej sme všetci spolu, a preto je vzájomná spolupráca a tolerancia nevyhnutná.

Blízke vzťahy Slovenska a Kanady sa podarilo dosiahnuť napriek geografickej vzdialenosti. Aj vďaka otvorenosti, porozumeniu a prejavaniu záujmu o toho druhého. Odtiaľ vedie aj cesta k nadväzovaniu ďalších partnerstiev dôležitých pre našu budúcnosť, či už ide napríklad o inovácie, vedu alebo výskum. Prinesú prospech obom krajinám a upevnia vzťahy medzi našimi ľuďmi.

Ako nový velvyslanec Slovenskej republiky v Kanade beriem túto knihu aj ako inšpiráciu k pokračovaniu slovensko-kanadského príbehu. Je pre mňa veľkou čťou byť jeho súčasťou a urobím všetko pre to, aby som tiež prispel k ďalším rokom intenzívnej a priateľskej spolupráce.

This lavishly-illustrated book by Pavol Demeš provides a very good summary of the major developments related to Slovak-Canadian contacts in the first twenty-five years of their diplomatic relations. Dr. Demeš covers Canada's recognition of Slovakia's independence, the role of Canadian Slovaks in fostering this independence, the diplomatic visits of Slovak and Canadian officials in each other's countries, the activities of all Slovak Ambassadors to Canada, the creation of Canada's diplomatic mission to Slovakia, the role of Honorary Slovak Consuls in Canada, and the part played by key Slovak-Canadians in promoting good relations with Slovakia.

Furthermore, the author describes cultural and athletic visits and exchanges between both countries, financial and other

assistance provided by Canada to Slovakia, Canada's support for Slovak accession to NATO and the European Union, and trade between the two partners, as well as the close cooperation of Slovakia's ambassadors to Canada with members of the Slovak community across this vast country.

Those who wish to delve into Slovak-Canadian relations over the last twenty-five years will find this book very rewarding. Scholars will also find it invaluable when doing research on this subject. Dr. Pavol Demeš is to be congratulated for having presented us with a first-class description of how diplomatic, economic, cultural and other relations developed between Canada and Slovakia over the last quarter century.

Táto bohato ilustrovaná kniha Pavla Demeša poskytuje veľmi dobré zhrnutie hlavných udalostí v kontaktoch medzi Slovenskom a Kanadou počas prvých dvadsiatich piatich rokov od nadviazania diplomatických vzťahov. Dr. Demeš sa zaoberá uznaním nezávislosti Slovenska Kanadou, úlohou kanadských Slovákov pri podpore tejto nezávislosti, bilaterálnymi návštevami slovenských a kanadských predstaviteľov, aktivitami slovenských veľvyslancov a honorárnych konzulov v Kanade, vytvorením kanadskej diplomatickej misie na Slovensku a úlohou, ktorú zohrávajú kľúčoví slovenskí Kanadania pri podpore dobrých vzťahov so Slovenskom.

Okrem toho autor zachytáva kultúrne a športové výmeny medzi oboma krajinami, finančnú a inú pomoc poskytovanú

Kanadou Slovensku, kanadskú podporu vstupu Slovenska do NATO a Európskej únie a obchodné vzťahy medzi oboma partnermi, ako aj úzku spoluprácu veľvyslancov Slovenska v Kanade s členmi slovenskej komunity v tejto obrovskej krajine.

Pre tých, ktorí sa chcú ponoriť do slovensko-kanadských vzťahov za posledných dvadsaťpäť rokov, bude táto kniha veľmi obohacujúca. Stane sa tiež neoceniteľnou pomocou pre bádateľov, ktorí budú v tejto oblasti robiť výskum. Pavlovi Demešovi musíme zablahoželať, že nám predstavil prvotriedny opis toho, ako sa diplomatické, hospodárske, kultúrne a iné vzťahy medzi Kanadou a Slovenskom za posledné štvrtstoročie rozvinuli.

Quick Reaction of the Canadian Government

The Canadian government's cooperation with Czecho-Slovakia started immediately after the fall of Communism in 1989 and continued after the division of the federation in 1993 with both of the new republics. It was part of a wider project - *The Task Force on Central and Eastern Europe*, which started after the fall of the Berlin Wall and the ending of the bipolar division of the world. At first, the program was managed by the Department of Foreign Affairs and International Trade, and from 1995 by the Canadian International Development Agency, CIDA.

The assistance efforts of the Canadian government focused on three areas: the promotion of democratic development and good governance, support for the transition to a market-based economy, and increasing Canadian trade and investment with Slovakia. The program was coordinated by the Canadian Embassy in Prague, which in 1994 opened an office in Bratislava. It was carried out in cooperation with other foreign donors operating in Slovakia: USAID, the British Know-How Fund, the Dutch MATRA program, the Delegation of the European Commission in Slovakia, the International Monetary Fund (IMF), the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), UNDP and UNIFEM.

The Canadian aid program in Slovakia was flexible, unbureaucratic, based on partnerships, and considered the needs and requests of local actors. Both state and non-state organizations, as well as individuals, benefited from the program during this time of social transformation and the integration of Slovakia into Western organizations. Canadian assistance in particular focused on the modernization of state administration, the development of civil society, the protection of human and minority rights, health, education and agriculture.

Canadian development specialists worked closely with Slovak partners. In the areas of state and public institutions, these were the Ministry of the Interior, the Ministry of Justice, the Ministry of Agriculture, the Ministry of the Environment, the Ministry of Education, the Ministry of Health, the Ministry of Labour, Social Affairs and Family, the Office of the Government of the Slovak

Rýchla reakcia kanadskej vlády

Kanadský vládny program spolupráce s Československom sa začal bezprostredne po politických zmenách v roku 1990 a pokračoval po rozdelení federácie v roku 1993 s oboma republikami. Bol súčasťou nového širšieho projektu *Task Force on Central and Eastern Europe* (Pracovná skupina pre strednú a východnú Európu), ktorý sa naštartoval po páde Berlínskeho múra a ukončení bipolárneho rozdelenia sveta. Spočiatku bol program manažovaný ministerstvom zahraničných vecí a medzinárodného obchodu (Department of Foreign Affairs and International Trade) a od roku 1995 Kanadskou medzinárodnou rozvojovou agentúrou (Canadian International Development Agency, CIDA).

Asistenčné úsilie kanadskej vlády sa sústredilo na tri oblasti: ustanovenie a rozvoj demokracie, rozvoj trhovej ekonomiky a nadviazanie ekonomických a finančných väzieb s Kanadou. Program bol koordinovaný kanadskou ambasádou so sídlom v Prahe, ktorá si od roku 1994 otvorila svoju kanceláriu v Bratislave. Kanada sa opierala o súčinnosť s ďalšími medzinárodnými donorskými organizáciami, ktoré pôsobili na Slovensku: Agentúra Spojených štátov amerických pre medzinárodný rozvoj (USAID), britský Know-How Fund, holandský program MATRA, Delegácia Európskej komisie na Slovensku, Medzinárodný menový fond (IMF), Európska banka pre rekonštrukciu a rozvoj (EBRD), UNDP a UNIFEM.

Kanadský program na Slovensku bol flexibilný, nebyrokratický a založený na partnerstve a požiadavkách lokálnych aktérov. Z programov profitovali štátne i neštátne subjekty, ako aj jednotlivci v čase náročnej sociálnej transformácie a integrácie krajiny do západných štruktúr. Kanadská asistencia sa sústredila predovšetkým na modernizáciu štátnej správy, rozvoj občianskej spoločnosti, ochranu ľudských práv, zdravotníctvo, vzdelávanie a poľnohospodárstvo.

Kanadskí rozvojoví špecialisti úzko spolupracovali so slovenskými partnermi. Zo štátnych a verejných inštitúcií to boli hlavne: ministerstvo vnútra, ministerstvo spravodlivosti, ministerstvo pôdohospodárstva, ministerstvo životného prostredia, ministerstvo školstva, ministerstvo zdravotníctva, ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad vlády SR, Prezídium Policajného zboru,

Republic, the Presidium of the Police Force, the Union of Towns and Municipalities of Slovakia, the Union of Towns and Villages, and the Slovak power utility [Slovenské elektrárne]. Among non-governmental organizations there were: Partners for Democratic Change, The Slovak Academic Information Agency (SAIA), Integra, Alliance of Women of Slovakia, The Centre for Economic Development of the Slovak Republic and Transparency International Slovakia.

CIDA relied on the help of many Canadian specialists. These included George Fodor (Health), Dušan Berka (Energy), Tibor Frank (State Administration) and Erik Bauer (Police Reform).

Between 1990 and 2002, Canada supported 151 projects in various parts of Slovakia for an overall amount of CAD 16 million. The Canadian assistance program contributed to Slovakia joining NATO and the EU in 2004, at which time it came to an end. A detailed overview of the supported projects and an assessment of their effectiveness are contained in two publications from 2004 prepared by CIDA - *Canada and the Slovak Republic: Partners in Transition* and *Panorama 2001-2003: Canadian Cooperation Program with the Slovak Republic*.

Canadian Slovaks Fly to Slovakia

The fall of Communism and the removal of the Iron Curtain were a turning point for the expatriate community (an estimated 70,000-120,000 persons as of 2018). Slovak-Canadians enthusiastically welcomed freedom for and the possibility of open communication with their homeland. In addition, the end of the communist regime allowed a new wave of Slovak immigration to Canada.

Directly following the democratic watershed in Czecho-Slovakia at the end of 1989, Slovak-Canadians began to intensively consider how to strengthen contacts with the homeland and to help Slovakia to accelerate its political and economic development after four decades of communist dictatorship and self-imposed isolation.

In Canada, strong Slovak diaspora organizations not only worked to maintain national traditions and community life, but also to promote their visions for the future of Slovakia. For the most part, this was an independent and

Združenie miest a obcí Slovenska, Únia miest a obcí a Slovenské elektrárne. Spomedzi mimovládnych organizácií šlo najmä o: Partners for Democratic Change, SAIA, Integra, Aliancia žien Slovenska, Centrum pre hospodársky rozvoj SR a Transparency International Slovakia.

CIDA sa vo svojej práci opierala o mnohých kanadských špecialistov. Patrili medzi nich George Fodor (zdravotníctvo), Dušan Berka (energetika), Tibor Frank (štátna správa) a Erik Bauer (reforma polície).

V rokoch 1990 až 2002 Kanada podporila v rôznych častiach Slovenska 151 projektov v celkovej sume 16 miliónov kanadských dolárov. Kanadský program významne prispel k vstupu Slovenska do NATO a EÚ v roku 2004, keď sa ukončil. Podrobný prehľad podporených projektov a posúdenie ich efektívnosti zachytávajú dve publikácie pripravené Kanadskou medzinárodnou rozvojovou agentúrou CIDA - *Canada and the Slovak Republic: Partners in Transition* a *Panorama 2001 - 2003: Canadian Cooperation Program with the Slovak Republic*.

Kanadskí Slováci prilietajú na Slovensko

Pád komunizmu a odstránenie železnej opony boli pre početnú krajanú komunitu (podľa odhadov môže mať 75- až 120-tisíc ľudí) zlomovou udalosťou. Kanadskí Slováci s nadšením privítali slobodu a možnosť otvorenej komunikácie s vlasťou ich pôvodu. Navyše pád komunizmu umožnil novú emigráciu Slovákov do Kanady.

Bezprostredne po demokratickom zlome v Československu koncom roka 1989 začali krajanovia intenzívne premýšľať, ako nadviazať kontakty s domovinou a pomôcť s politickým a ekonomickým rozvojom po štyroch dekádach izolácie.

V Kanade pôsobili silné slovenské krajané organizácie, z ktorých viaceré mali okrem udržiavania národných tradícií a spolkového života aj politické ambície s vyprofilovanou predstavou o budúcnosti Slovenska. Tá sa väčšinou spájala s nezávislou demokratickou štátnosťou, ku ktorej by Slováci mali dospieť na základe sebaurčovacieho práva. Takto premýšľali krajanovia vo vplyvnej Kanadskej slovenskej lige (založenej v roku 1932), ale aj vo Svetovom kongrese Slovákov, ustanovenom v roku 1970 v New Yorku a oficiálne založenom o rok neskôr v Toronte. V tomto kanadskom meste mal hlavný stan a viedol ho významný veľkopodnikateľ Štefan Roman, rodák z východného Slovenska, až do jeho náhlej smrti v roku 1988.

democratic Slovakia. This was the thinking in the influential Canadian Slovak League (founded in 1932), but also in the Slovak World Congress (SWC) established in 1970 in New York and officially founded a year later in Toronto. It was headquartered in this Canadian city and led by the very successful mining entrepreneur Stephen (Štefan) Roman, a native of eastern Slovakia who immigrated to Canada in 1937, until his untimely death in 1988.

The Secretary General of the Slovak World Congress (SWC), the Lutheran Pastor and cultural worker Dušan Tóth (who fled after the Wasaw Pact Invasion of Czechoslovakia in 1968) paid a visit from Canada to Slovakia during the revolution and on 9 December 1989 addressed a mass demonstration in Bratislava.

At the beginning of February 1990, Speaker of the Slovak National Council Rudolf Schuster (later President of Slovakia 1999–2004) met with a delegation of the Canadian Slovak League, led by its President, Štefan Kovačič. This was the first delegation of foreign Slovaks to be received at the invitation of the leadership of the Slovak Parliament. Mr. Schuster and Slovak Prime Minister Milan Čič then also received a delegation of the SWC, led by Dušan Tóth. The latter then transmitted to the highest state representatives an invitation to the General Assembly of the SWC in Toronto in May 1990.

After the democratic changes, the hockey legends - the brothers Marián Šťastný (as Vice President of the SWC he was the author of the idea of the Candle Demonstration for religious freedom and human rights in Bratislava in 1988) and Peter Šťastný (who had fled communist Czechoslovakia for Canada in 1980 to play in the NHL) travelled to Bratislava. From the beginning, they were politically involved. Marián was president of the SWC from 1991 to 1993, and advocated for the independence of Slovakia. Peter Šťastný was later elected as a member of the European Parliament from 2004–2014 for the Slovak Democratic and Christian Union - Democratic Party [SDKÚ], where he played a key role in supporting the negotiation of the Canada-EU Comprehensive Economic and Trade Agreement. The Hockey Hall of Famer is currently the honorary Chair of the Canadian Council of AmCham Slovakia, a group interested in strengthening trade and investment with Canada.

Representatives of the Slovak-Canadian diaspora community gradually made many contacts with Slovak political, social, and religious circles.

- Generálny tajomník Svetového kongresu Slovákov Dušan Tóth z Toronta vystúpil počas revolučných dní 9. decembra 1989 na Námestí SNP v Bratislave. Foto: TASR →
- Secretary General of the Slovak World Congress Dušan Tóth from Toronto addressed a crowd at the Slovak National Uprising Square in Bratislava during the Velvet Revolution on 9 December, 1989. Photo: TASR
- Predseda SNR Rudolf Schuster prijal 12. februára 1990 delegáciu Kanadskej slovenskej ligy, ktorú viedol jej predseda Štefan Kovačič. Zľava Mária Klasová sa zdraví s R. Schusterom. Druhý zľava Š. Kovačič. Foto: Peter Brenkus – ČSTK →
- Speaker of the Slovak Parliament Rudolf Schuster received a delegation of the Canadian Slovak League led by its President Štefan Kovačič. From left, Maria Klas shakes hands with R. Schuster. Second the left is Š. Kovačič. Photo: Peter Brenkus – ČSTK

- Predseda Kanadskej slovenskej ligy Štefan Kovačič (vľavo) počas prijatia u predsedu vlády SR Milana Čiča (vpravo) 12. februára 1990. Foto: Peter Brenkus – ČSTK ↑
- President of the Canadian Slovak League Štefan Kovačič (left) during his meeting with the Prime Minister of Slovakia Milan Čič (right) on 12 February 1990. Photo: Peter Brenkus – ČSTK

Generálny tajomník Svetového kongresu Slovákov (SKS), evanjelický kňaz a kultúrny pracovník Dušan Tóth (emigroval v roku 1968) zavítal z Kanady na Slovensko ešte počas revolučných dní a vystúpil 9. decembra 1989 na tribúne v Bratislave.

Už začiatkom februára 1990 prijal predseda Slovenskej národnej rady Rudolf Schuster delegáciu Kanadskej slovenskej ligy, ktorú viedol jej predseda Štefan Kovačič. Išlo vôbec o prvú delegáciu zahraničných Slovákov, ktorá bola prijatá na pozvanie vedenia slovenského parlamentu. Rudolf Schuster a predseda vlády SR Milan Čič následne prijali i delegáciu SKS, ktorú viedol Dušan Tóth. Ten zároveň tlmočil našim najvyšším predstaviteľom pozvanie na májové generálne zhromaždenie SKS v Toronte.

Do Bratislavy pricestovali po demokratizačných zmenách i hokejové legendy - bratia Marián Šťastný (ako podpredseda SKS bol autorom myšlienky Sviečkovej manifestácie za náboženskú slobodu a ľudské práva v roku 1988)

John Hasek and Volunteers from Education for Democracy

Among the first Canadians who visited after the fall of the Iron Curtain was the post-war emigrant John Hasek, who was born in 1938 in Prague and died in 1994. This former Canadian Armed Forces officer and later freelance journalist came to Prague from Toronto in December of 1989 with the idea of helping to teach English, then greatly in demand, which was the basis for the re-establishment of communications with the West. His idea - to recruit and send from Canada volunteer teachers to Czecho-Slovakia who would teach English conversation at schools and various other institutions - was presented to the representatives of student organizations and the Ministries of Education of the Czech and Slovak Republics. His idea was accepted, and Hasek on 5 January 1990 in Toronto founded the voluntary organization *Education for Democracy* (EFD). The then-Ambassador of the Czechoslovak Socialist Republic in Canada, Ján Janovic, in a letter to John Hasek of 3 January 1990, expressed his appreciation and support.

The EFD program inspired the creation of independent organizations in the United States of America and the United Kingdom. Enthusiastic volunteer lecturers came from Canada beginning in February of 1990, and from the U.S.A. in March (thanks to Ann Gardner from Mobile, Alabama, who started and managed the U.S. program). In Slovakia, the EFD was coordinated by the Department of International Cooperation at the Ministry of Education of the Slovak Republic, under Director Pavol Demeš, later by SAIA, which became independent from it. This challenging project was managed by Katarína Košťálová, who remains the Director of SAIA to this day. By the mid-nineties, hundreds of volunteer lecturers had come to Slovakia and to the Czech Republic, paying their own travel expenses, with the host organization responsible for their lodging and local expenses. John Hasek and his activities were formally recognized at the end of 1990 by the new ambassador of the ČSFR (Czech and Slovak Federative Republic) in Canada, Rudolf Schuster.

The EFD program lasted roughly for five years and within its framework almost 1500 lecturers (mostly from the U.S.A.) came to teach English in Slovakia and the Czech Republic. Among those who came to Slovakia in 1992 was Tom Nicholson (he was initially placed in the Hotel School in Piešťany), who later became a well-known investigative journalist in Slovakia. He returned to Canada at the beginning of 2018.

After 1991, Hasek handed over coordination of the EFD to other colleagues and again dedicated himself to journalism. As a reporter, covering the conflict

a Peter Šťastný, ktorí emigrovali pred desiatimi rokmi do Kanady (Peter a Anton v roku 1977 a Marián o rok neskôr). Od začiatku sa angažovali i politicky. Marián sa stal v roku 1991 predsedom SKS (v tejto funkcii bol do roku 1993) a zasadzoval sa za emancipáciu Slovenska. Peter Šťastný sa stal v rokoch 2004 - 2014 poslancom v Európskom parlamente za SDKÚ a zohral dôležitú úlohu pri podpore rokovaní o Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohode medzi EÚ a Kanadou (známa pod názvom CETA). Tento známy člen hokejovej siene slávy je v súčasnosti čestným predsedom kanadského výboru v AmCham, ktorý podporuje obchod a investície v Kanade.

Predstavitelia kanadských krajanov postupne nadviazali množstvo vzťahov so slovenskými politickými, spoločenskými a cirkevnými kruhmi.

John Hasek a dobrovoľníci Education for Democracy

Medzi prvými Kanadanmi, ktorí zavítali po páde železnej opony do Československa, bol aj povojnový emigrant John Hasek, ktorý sa narodil v roku 1938 v Prahe. Tento bývalý kanadský dôstojník a neskôr novinár v slobodnom povolání prišiel z Toronta do Prahy v decembri 1989 s myšlienkou pomôcť s mimoriadne žiadanou výučbou angličtiny, ktorá bola predpokladom pre nadviazanie prerušenej komunikácie so Západom. Svoju predstavu získať a vyslať z Kanady do Československa dobrovoľných lektorov angličtiny, ktorí by vyučovali anglickú konverzáciu na školách a rôznych inštitúciách, predstrel zástupcom študentských organizácií a ministerstiev školstva Českej a Slovenskej republiky. Jeho myšlienka sa ujala a John Hasek založil 5. januára 1990 v Toronte dobrovoľnícku organizáciu *Education for Democracy* (EFD). Vtedajší veľvyslanec Československej socialistickej republiky v Kanade Ján Janovic vyslovil v liste z 3. januára 1990 Johnovi Hasekovi uznanie a podporu.

Program EFD inšpiroval vznik samostatných organizácií v USA a Veľkej Británii. Už vo februári 1990 a z USA v marci (vďaka Ann Gardnerovej z Alabamy, ktorá program v USA začala a celý čas manažovala) začali prichádzať entuziastickí dobrovoľní lektori angličtiny. Na Slovensku EFD koordinoval odbor medzinárodnej spolupráce na Ministerstve školstva SR (riaditeľ Pavol Demeš), neskôr Slovenská akademická informačná agentúra (SAIA), ktorá sa od neho oddelila. Organizačne náročný projekt manažovala Katarína Košťálová, ktorá je dodnes riaditeľkou SAIA. V priebehu roka 1990 prišli na Slovensko a do Českej republiky stovky dobrovoľných lektorov, ktorí si zaplatili cestovné a hostiteľská organizácia bola zodpovedná za ich ubytovanie a bežné náklady. Johna

of the disintegration of Yugoslavia, he was severely wounded in Šibenik in Croatia, and after being medically evacuated to Prague – his birthplace – on 1 January 1994 he died of his injuries.

With Havel in the Clouds

This is how the Bratislava student leader Svetoslav Bombík referred to his report of the historic trip of Czech and Slovak personalities of political and social life to Canada (18–19 February 1990) and the U.S.A. The report was published in the magazine *Život*, illustrated with photographs by his colleague from Comenius University, Boris Strečanský, who, as the representative of the Union of University Students of Slovakia, accompanied the delegation led by newly-elected President of Czechoslovakia Václav Havel and Federal Prime Minister Marián Čalfa. In addition to Mr. Bombík and Mr. Strečanský, from Slovakia the official delegation included Milan Kňažko – counselor to the president, and Ján Budaj – chairman of the VPN (Public Against Violence) movement, which played a leading role in the Velvet Revolution in Slovakia,

- Vystúpenie prezidenta Václava Havla na Torontskej univerzite 19. februára 1990. Foto: archív Svetoslava Bombíka
- *President Václav Havel addressing the audience at the University of Toronto on 19 February 1990. Photo: archive of Svetoslav Bombík*

- Titulná strana brožúrky s programom prezidenta Václava Havla a jeho delegácie v Kanade
- *Title page of the program brochure of President Václav Havel and his delegation during their visit to Canada.*

Haseka a jeho aktivity formálne ocenil koncom roka 1990 aj nový veľvyslanec ČSFR v Kanade Rudolf Schuster.

Program EFD trval zhruba päť rokov a v rámci neho prišlo na Slovensko a do Českej republiky učiť angličtinu takmer 1500 lektorov (väčšina bola z USA). Zaujímavosťou je, že medzi kanadskými EFD dobrovoľníkmi prišiel na Slovensko v roku 1992 Tom Nicholson (bol umiestnený do hotelovej školy v Piešťanoch), ktorý sa neskôr stal našim známym investigatívnym novinárom. Do Kanady sa vrátil až začiatkom roka 2018.

John Hasek odovzdal po roku 1991 koordináciu programu iným kolegom a venoval sa opäť žurnalistickej práci. Ako reportér pokrývajúci konfliktný rozpad Juhoslávie sa v Chorvátsku pri Šibeniku tragicky zranil a po prevoze do Prahy – svojho rodiska – 1. januára 1994 zomrel.

S Havlom v oblakoch

Takto nazval svoju reportáž z historickej cesty českých a slovenských osobností politického a spoločenského života do Kanady (18. – 19. februára 1990) a USA bratislavský študentský líder Svetoslav Bombík. Reportáž publikovanú v časopise *Život* ilustroval fotografiami kolegu z Univerzity Komenského Borisa Strečanského, ktorý bol v sprievode oficiálnej delegácie novozvoleného prezidenta Václava Havla ako reprezentant Vysokoškolskej únie Slovenska. Okrem neho boli zo Slovenska v oficiálnej delegácii Milan Kňažko – poradca prezidenta, a Ján Budaj – predseda VPN, a v sprievodnej delegácii Miroslav Kusý – rektor UK, Norbert Frištacký – rektor Slovenskej technickej univerzity, a Viliam Gruska – predseda výboru Matice slovenskej.

Delegácia navštívila Ottawu a Toronto a stretla sa so slovenskými a českými krajanmi a s politickými špičkami kanadskej a ontárijskej vlády. V Ottawe prezidenta privítal generálny guvernér Ray Hnatyshyn. Bývalý disident a politický väzeň, ktorý sa práve stal prezidentom slobodnej krajiny, predniesol v preplnenej konferenčnej sále Torontskej univerzity (asi 1500 ľuďom) emotívny prejav. Predslovy predniesli Miloš Šuchma – prezident Československého združenia v Kanade, Dušan Tóth – generálny tajomník Svetového kongresu Slovákov, a pražský rodák Otto Jelinek – kanadský minister financií. Po prejave si prezident Havel prevzal čestný doktorát York University, ktorý mu bol v neprítomnosti udelený už v roku 1982.

and the accompanying delegation included Miroslav Kusý - rector of Comenius University, Norbert Frištacký - rector of the Slovak Technical University, and Viliam Gruska - Chairman of the Board of the Matica slovenská, (Slovakia's scientific and cultural institution).

The delegation visited Ottawa and Toronto, where they met with members of the Canadian Slovak and Czech diaspora communities and with political leaders of the Canadian and provincial Ontario governments. In Ottawa, President Havel was greeted by Governor General Ray Hnatyshyn. Havel, the former dissident and political prisoner, who had just become president of a free country, gave an emotional speech to more than 1500 people who overflowed Convocation Hall of the University of Toronto on 19 February. Remarks were also made by Miloš Šuchma - president of the Czechoslovak Association in Canada, Dušan Tóth - Secretary General of the Slovak World Congress, and the Prague native Otto Jelinek - the Canadian Minister of National Revenue. After his speech, President Havel was presented with an Honorary Doctorate from York University that had been awarded to him in absentia in 1982.

- Helen Romanová (vľavo), dcéra Štefana Romana, a reverend Dušan Tóth (vpravo) vítajú 19. februára 1990 prezidenta Václava Havla v Katedrále Premenenia Pána v Markhame neďaleko Toronta. Foto: archív Helen Romanovej

- Helen Roman (left), daughter of Stefan Roman, and Reverend Dušan Tóth (right) greeting President Václav Havel in front of the Cathedral of Transfiguration, Markham, near Toronto, 19 February 1990. Photo: archive of H. Roman

- Vystúpenie predsedu Verejnosti proti násiliu Jána Budaja na Torontskej univerzite 19. februára 1990. Stojaci vedľa neho Ján Langoš, Viliam Gruska a František Mikloško. Foto: archív Jána Budaja

- Chairman of the Public Against Violence Movement Ján Budaj addressing the audience at the University of Toronto on 19 February 1990. Standing to the left of him are three Slovak leaders - Ján Langoš, Viliam Gruska and František Mikloško. Photo: archive of Ján Budaj

Svetový kongres Slovákov udelil prezidentovi Havlovi Národnú cenu. Udialo sa to na symbolickom mieste - v impresívnej gréckokatolíckej Katedrále Premenenia Pána v Markhame neďaleko Toronta. Tú dal postaviť podľa vzoru chrámu vo svojom rodisku, Veľkom Ruskove, zakladateľ Svetového kongresu Slovákov - podnikateľ Štefan Roman. Katedrálu v roku 1984 osobne vysvätil pápež Ján Pavol II. Slávnosť organizovali dcéra Štefana Romana Helen Romanová a reverend Dušan Tóth.

Cesta slovenských politikov do Kanady

Začiatkom mája 1990 odletela na pracovnú návštevu Kanady a USA delegácia Slovenskej národnej rady (vedená predsedom Rudolfom Schusterom) a vlády Slovenskej republiky (vedená premiérom Milanom Čičom), ku ktorej sa pridal i predseda Federálneho zhromaždenia a legenda Pražskej jari Alexander Dubček. V Toronte sa jej členovia zúčastnili na generálnom zhromaždení Svetového kongresu Slovákov a uskutočnili množstvo stretnutí s krajanmi

President Havel also received the Slovak World Congress Award in a symbolic location – in the impressive new Greek Catholic Cathedral of the Transfiguration in Markham, near Toronto. It was built on land donated by the founder of the Slovak World Congress, Stephen Roman, based on the church in Veľký Ruskov, Slovakia, his birthplace, and completed after his death in 1988. In 1984, the foundation of the cathedral was personally consecrated by Pope John Paul II. The celebration was organized by Helen Roman, the daughter of Stephen Roman, and Reverend Dušan Tóth.

Visit of Slovak Politicians to Canada

At the beginning of May 1990, a delegation of the Slovak National Council (led by Speaker Rudolf Schuster) and of the Government of the Slovak Republic (led by Prime Minister Milan Čič), joined by the Speaker of the Federal Assembly and the legend of the Prague Spring – Alexander Dubček – conducted a working visit to Canada and the U.S.A. In Toronto, its members took part in a General Assembly of the Slovak World Congress and carried out several meetings with members of the Slovak-Canadian diaspora and representatives of Canadian political, economic, academic and cultural life. The purpose of the visit was to raise awareness of the Slovak Republic and to look for areas for political and economic cooperation with Canada.

Deputy Prime Ministers Jozef Markuš and Vladimír Lexa, Minister of Finance Michal Kováč, Minister of Health and Social Affairs Stanislav Novák and Deputy Minister of Industry Ján Holčík participated in a working lunch with approximately 80 businessmen. The delegation also met with the “shoe king” Thomas J. Bata (his Czech father, Tomáš Baťa, who died in 1932, started the Bata shoe company in 1894 in Zlín, Austria-Hungary. The son moved to Canada in 1939 and expanded the company worldwide). The trip of the Slovak delegation continued in the U.S.A.

The Canadian Story of Rudolf Schuster

There is no modern Slovak politician whose fate was to be so intensively associated with Canada as Rudolf Schuster. In this country, he experienced a number of situations – from pleasant to complicated – and also connected with its nature through his travels, which the author has depicted in two photographic publications.

- Prívitanie oficiálnej slovenskej delegácie chlebom a soľou pred vchodom do Katedrály Premenenia Pána v Markhame pri Toronte v máji 1990. Sprava: predseda vlády SR Milan Čič, predseda Federálneho zhromaždenia ČSFR Alexander Dubček, predseda SNR Rudolf Schuster a Dušan Tóth. Foto: archív Rudolfa Schustera →
- *Bread and salt welcome of the official Slovak Delegation in front of the Cathedral of the Transfiguration, Markham, near Toronto in May 1990. From right: Prime Minister of Slovakia Milan Čič, Speaker of the Czecho-Slovak Parliament Alexander Dubček, Speaker of the Slovak Parliament Rudolf Schuster and Dušan Tóth. Photo: archive of R. Schuster*

a s predstaviteľmi kanadského politického, ekonomického, akademického a kultúrneho života. Snahou politikov bolo predstaviť Slovenskú republiku a hľadať oblasti pre politickú a ekonomickú spoluprácu.

Na pracovnom obede s asi 80 podnikateľmi sa zúčastnili aj podpredsedovia vlády Jozef Markuš a Vladimír Lexa, minister financií Michal Kováč, minister zdravotníctva a sociálnych vecí Stanislav Novák a námestník ministra priemyslu Ján Holčík. Delegácia sa stretla i s obuvníckym kráľom Tomášom Baťom (jeho otec Tomáš Baťa zomrel v roku 1932, založil v roku 1894 slávnu obuvnícku fabriku Baťa v Zlíne vo vtedajšom Rakúsko-Uhorsku. Jeho syn sa v roku 1939 presťahoval do Kanady a vybudoval globálnu firmu). Cesta slovenskej delegácie pokračovala v USA.

Kanadský príbeh Rudolfa Schustera

Niet novodobého slovenského politika, ktorého by osud spojil s Kanadou tak intenzívne ako Rudolfa Schustera. Prežil v tejto krajine množstvo situácií – príjemných, komplikovaných, ale aj objavných, ktoré autorsky zachytil v dvoch knižných publikáciách.

After the termination of his functions in the hot seat of post-revolutionary Speaker of the Slovak National Council, based on the agreement of the political actors, he departed on 3 August 1990 for Canada as Ambassador of the Czech and Slovak Federative Republic to Canada. One day before flying out, a farewell dinner was arranged in his honor by the Canadian Ambassador in Prague, Barry Mawhinney.

Schuster's diplomatic mission, however, was by no means smooth. Many vicissitudes of the ambassadorial post were related to personnel questions in the embassy and tense relations with the Ministry of Foreign Affairs in Prague, but above all to public attacks on him from some members of the diaspora community, who opposed President Havel's nomination of a former communist functionary to Canada. Despite these obstacles, Ambassador Schuster worked to actively develop bilateral relations, to access the financial assistance programs of Canada, and to present the new Czecho-Slovakia to Canadian society. He cooperated with the expatriate community, in which there prevailed deep divisions connected with the heated discussions on the constitutional structure of Czecho-Slovakia. He soon gained respect in the diplomatic environment and among Canadian government officials. The periodical *Diplomat* placed Schuster among the top 10 ambassadors then working in Canada.

In this initial period of development of bilateral relations, there were visits to Canada of representatives of the federal government - Interior Minister Ján Langoš (March 1991) and Minister of Labour Petr Miller (May 1991). Minister of the Economy Vladimír Dlouhý and Minister of Foreign Trade Jozef Bakšay visited in February and March 1992, for which the Canadian-Czechoslovak Chamber of Commerce, which was headed by Thomas J. (Tomáš) Baťa, arranged seminars for potential business partners in selected provinces of Canada.

As far as the republic governments were concerned, there was a visit of Deputy Prime Minister of the Slovak Republic Jozef Kučerák (October 1990), Czech Prime Minister Petr Pithart (July 1991) and Slovak Minister of Industry Ján Holčík (August 1991).

The forerunners of our cultural diplomacy were the actors Milan Lasica, Július Satinský, Marián Labuda and others, who performed for expatriots in Ottawa. The Czechoslovak Association in Canada in November 1990 invited the Radošiná Naive Theatre, and Jitka Molavcová and Jiří Suchý performed in September of 1991.

Po ukončení pôsobenia v horúcom porevolučnom kresle predsedu SNR vycestoval 3. augusta 1990 na základe dohody politických aktérov za veľvyslanca ČSFR do Kanady. Deň pred odletom usporiadal na jeho počesť kanadský veľvyslanec v Prahe Bary Mawhinney rozlúčkový obed.

Pôsobenie Rudolfa Schustera však nebolo zďaleka pokojné a hladké. Mnohé peripetie na veľvyslaneckom poste súviseli s personálnymi otázkami na ambasáde, napätými vzťahmi s vlastným ministerstvom zahraničných vecí v Prahe, ale najmä s verejnými útokmi na jeho osobu zo strany niekoľkých agilných krajanov, ktorým prekážalo, že Václav Havel vymenoval do Kanady bývalého komunistického funkcionára. Veľvyslanec Schuster sa napriek tomu snažil aktívne rozvíjať dvojstranné vzťahy, rozbiehať programy finančnej asistencie Kanady a predstavovať nové Česko-Slovensko kanadskej verejnosti. Spolupracoval s krajanovou komunitou, v ktorej panovali hlboké rozpory spojené s vášnivými diskusiami o štátoprávnom usporiadaní v Česko-Slovensku. V diplomatickom prostredí a u kanadských vládnych predstaviteľov si čoskoro získal rešpekt. Časopis *Diplomat* zaradil Rudolfa Schustera medzi top 10 veľvyslancov pôsobiacich v Kanade.

V tomto počiatocnom období rozvoja bilaterálnych vzťahov zavítali do Kanady predstavitelia federálnej vlády - minister vnútra Ján Langoš (september 1990), podpredseda vlády Pavel Rychetský spolu s predsedom Najvyššieho súdu ČSFR Otakarom Motejlom a generálnym prokurátorom ČSFR Ivanom Gašparovičom (marec 1991), minister práce Petr Miller (máj 1991). Na prelome februára a marca 1992 pricestovali minister hospodárstva Vladimír Dlouhý a minister zahraničného obchodu Jozef Bakšay, pre ktorých Kanadsko-Československá obchodná komora, na čele ktorej stál Tomáš Baťa, usporiadala semináre pre potenciálnych obchodných partnerov vo vybraných provinciách Kanady.

Z republikových vlád išlo o návštevu podpredsedu vlády SR Jozefa Kučeráka (október 1990), predsedu vlády ČR Petra Pittharta (júl 1991) a ministra priemyslu vlády SR Jána Holčíka (august 1991).

Priekopníkmi našej kultúrnej diplomacie boli herci Milan Lasica, Július Satinský, Marián Labuda a ďalší, ktorí mali v septembri 1990 v Ottawe vystúpenia pre krajanov. Československé združenie v Kanade pozvalo v novembri 1990 Radošinské naivné divadlo a v septembri 1991 účinkovali v Ottawe Jitka Molavcová a Jiří Suchý.

Following the adoption of the Lustration Law, in April 1992, Ambassador Schuster was recalled due to the fact that he had held a high position in the previous regime in the Communist Party of Slovakia. The premature termination of his assignment in Canada was difficult for him. He described his entire activity in the Slovak National Council and in Canada in the publication *Ultimatum*, in which he also included extensive documentary and photographic material.

The Canadian story of Rudolf Schuster did, however, have a happy ending. Ten years later, in June 2002, he was received in Canada with the highest honors as President (1999–2004) of the independent Slovak Republic, and a year later, during a working visit to Canada, he was awarded an honorary doctorate by the University of Ottawa.

Canada attracted Schuster even after his departure from political life. He returned there twice as a traveller and photographer. In 2008 he visited Hudson Bay and a year later published a book *Churchill Polar Bears*. Furthermore, in the summer of 2013 he carried out an almost month-long expedition across Canada, which he depicted in the photographic book *Canada, from Sea to Sea*.

Po prijatí lustračného zákona musel Rudolf Schuster v apríli 1992 Kanadu opustiť vzhľadom na fakt, že bol v bývalom režime vo vysokých funkciách v Komunistickej strane Slovenska. Predčasné ukončenie svojho pôsobenia znášal ťažko. Celé svoje pôsobenie v SNR a Kanade opísal v knižnej publikácii *Ultimatum*, do ktorej zaradil i obsiahly dokumentačný a fotografický materiál.

Kanadský príbeh Rudolfa Schustera mal však napokon pozitívne vyústenie. O desať rokov neskôr, v júni 2002, bol v Ottawe prijatý s najvyššími poctami ako prezident samostatnej Slovenskej republiky a rok nato si počas pracovnej cesty do Kanady prevzal na Ottawskej univerzite čestný doktorát.

Kanada priťahovala Rudolfa Schustera i po odchode z politického života. Vrátil sa sem dvakrát ako cestovateľ a fotograf. Z pobytu v Hudsonovom zálive v roku 2008 vydal knihu *Churchillské ľadové medvede* (vyšla v roku 2009). V lete 2013 uskutočnil takmer mesačnú expedíciu naprieč Kanadou, z ktorej sa v roku 2014 zrodila výpravná fotografická kniha *Kanada, od mora k moru. Canada, from Sea to Sea*.

Canada carefully followed developments in Czecho-Slovakia, and made it clear that if the division of the federation took place in a peaceful and constitutional manner, then it would recognize both new republics and establish diplomatic relations with them. This happened immediately on 1 January 1993 when the Slovak Republic became independent.

Slovakia's first ambassador to Canada was in place from the very beginning. The task was entrusted to the former Deputy of the Slovak Council and writer Anton Hykisch, who travelled to Ottawa on 7 December 1992. His deputy was the young career diplomat (and today Vice-President of the European Commission) Maroš Šefčovič, who moved to Canada from the embassy in Zimbabwe on 30 December, literally in the last hours of the existence of Czecho-Slovakia. The emotion of the time is captured in Šefčovič's published memoir: *"I will never forget how on New Year's Eve at midnight on 1 January 1993 we raised the Slovak flag on the flagpole before the embassy. There was a huge burst of emotion. At that time, we didn't know how everything would turn out. On the one hand there was the feeling of nostalgia for Czecho-Slovakia and on the other hand also defiance and pride in our country, and the feeling that we simply must succeed."*

Anton Hykisch took part in the 1 January New Year's reception of the diplomatic corps in Ottawa, at which the Governor General of Canada, Ray Hnatyshyn, called on those present to form a corridor and welcomed the ambassador of the new state on the map of Europe – the Slovak Republic.

Beginnings

The tandem Hykisch-Šefčovič had to overcome the initial material and organizational difficulties of the embassy and above all to cope with the many tensions that arose from the internal political complications in both states. In Slovakia, it was the nationalist-populist era of Prime Minister Vladimír Mečiar, and in Canada, the tense situation connected with the passionate debate on the question of independence for the majority-French-speaking province of Quebec (the referendum of 30 October 1995 ended with a very small margin in

Kanada veľmi pozorne sledovala vývoj v Česko-Slovensku a dala najavo, že ak sa rozdelenie federácie udeje pokojným a ústavným spôsobom, tak bez problémov uzná obe nové republiky a nadviaže s nimi diplomatické vzťahy. Stalo sa tak hneď 1. januára 1993.

Slovensko malo v Kanade od začiatku svojho veľvyslanca. Stal sa ním bývalý poslanec NR SR a známy spisovateľ Anton Hykisch, ktorý pricestoval do Ottawy 7. decembra 1992. Jeho zástupcom bol mladý kariérny diplomat a dnes podpredseda Európskej komisie Maroš Šefčovič, ktorého rezort diplomacie presunul do Kanady z ambasády v Zimbabwe 30. decembra, doslova v posledných hodinách existencie Česko-Slovenska. Emotívnosť tejto doby zachytáva Šefčovičova publikovaná spomienka: *„Nikdy nezabudnem, ako sme na Silvestra o polnoci na 1. januára 1993 vztyčovali slovenskú vlajku na stožiar pred veľvyslanectvom. Bol to obrovský zhluk emócií. V tom čase sme nevedeli, ako to všetko dopadne. Na jednej strane bolo cítiť nostalgiu za Česko-Slovenskom a na druhej taký slovenský vzdor a hrdosť na svoju krajinu, že to predsa musíme zvládnuť.“*

- Budova slovenskej ambasády v Ottawe, január 1993. Foto: archív Antona Hykischeho →
- Slovak Embassy in Ottawa, January 1993. Photo: archive of Anton Hykisch

favour of remaining in the Canadian federation.) Negative articles appeared in the Canadian press about Slovakia as the “spoiler of the good Czecho-Slovak federation.” Ambassador Hykisch tried to present the new country in a positive light in speeches at different seminars, lectures at universities, and publications in the media.

Canadian Diplomatic Representation in Slovakia

The Government of Canada decided that the Slovak Republic would continue to be covered diplomatically from its embassy in Prague, which at the time of the division of the federation was led by Ambassador Paul Frazer, and from 1994-1997 by Ambassador Alain Dudoit. In April 1994, the embassy opened its office in Bratislava and took on as project manager the Slovak Magdaléna Čerňanská (who remains with the Office of the Embassy of Canada in Bratislava). She was responsible for supporting a wide spectrum of programs within the framework of Canadian development aid, which was managed from August of 1994 by Terrence Mooney – Counselor and Director of the Program for

Anton Hykisch sa zúčastnil 1. januára novoročnej recepcie diplomatického zboru, na ktorej generálny guvernér Ray Hnatyshyn vyzval prítomných, aby utvorili koridor, a privolal si veľvyslanca nového štátu na mape sveta – Slovenskej republiky.

Neľahké začiatky

Tandem Hykisch – Šefčovič musel prekonávať počiatočné materiálne a organizačné ťažkosti novej ambasády, a najmä vyrovnávať sa s mnohými tenziami, ktoré vyplývali z vnútropolitických komplikácií v oboch štátoch. Na Slovensku to bola nacionalisticko-populistická éra premiéra Mečiara a v Kanade napätá situácia spojená s vášnivou diskusiou o osamostatnení po francúzsky hovoriacej provincie Quebec (referendum z 30. októbra 1995 sa skončilo len veľmi tesnou väčšinou za zotrvanie provincie Quebec v kanadskej federácii). V kanadskej tlači sa začali objavovať negatívne články o Slovensku ako o „rozbíjačovi dobrej česko-slovenskej federácie“. Veľvyslanec Hykisch sa snažil popri iných aktivitách predstavovať novú krajinu vystúpeniami na rôznych seminároch, prednáškami na univerzitách a publikovaním v médiách.

- Veľvyslanec SR v Kanade Anton Hykisch (vľavo) po odovzdaní poverovacích listín do rúk generálneho guvernéra Raya Hnatyshyna v Quebecu vo februári 1993. Foto: archív Antona Hykisch
- Ambassador of Slovakia to Canada Anton Hykisch (left) after presenting his credentials to Governor General Ray Hnatyshyn in Quebec City in February of 1993. Photo: archive of A. Hykisch
- Veľvyslanec Anton Hykisch (vľavo) na prijatí u kanadského premiéra Jeana Chrétiena v Ottawe, apríl 1994. Foto: archív Antona Hykisch
- Ambassador Anton Hykisch (left) welcomed by Prime Minister of Canada Jean Chrétien in Ottawa on April 1994. Photo: archive of A. Hykisch

Technical Assistance (he was based in Prague but regularly visited Bratislava). In the spring of 1994, Bratislava lawyer Pavol Erban became the Honorary Consul of Canada in Slovakia, and he continued in this function until 1998.

First Governmental Mission from Canada

Canada appreciated the peaceful and constitutional division of Czecho-Slovakia and already in January 1993 decided to send to both new republics a trade and investment delegation led by Minister of National Revenue Otto Jelinek, who later became Ambassador of Canada to the Czech Republic. The delegation visited Prague and Bratislava from 23-29 January, where it carried out a series of negotiations at the ministerial level and also met with the highest government representatives - Czech Prime Minister Václav Klaus and Slovak Prime Minister Vladimír Mečiar.

First Official Visits to Canada from Slovakia

In February of 1993 the Czechoslovak-Canadian Chamber of Commerce was divided in Toronto. Thomas J. (Tomáš) Baťa and Minister Otto Jelinek, as well as Ambassador Hykisch spoke at the event. The Slovak-Canadian Chamber of Commerce was founded in November 1993. Already earlier, in September, a banking delegation visited Canada led by Governor of the National Bank of Slovakia Vladimír Masár. The result of the visit was the deletion of Slovakia from the group of "risk countries," which facilitated mutual trade and technical assistance programs.

In the first year of Slovak independence, there were official visits to Canada by Attorney General Vojtech Baco (August), Minister of Agriculture Peter Baco (September) and Speaker of the Slovak National Council (and later President of Slovakia from 2004 to 2014) Ivan Gašparovič (October). In 1994, visits were undertaken by deputies of the National Council of the Slovak Republic from the Committee for Defence and Security Ladislav Polka and Anton Hrnko (January), and the Minister of Foreign Affairs of the interim Moravčík Government, Eduard Kukan (April), who was received by Prime Minister Jean Chrétien and the Ministers of National Defence David M. Collenette and Foreign Affairs André Ouellet. In May 1994 Minister of Culture Ľubo Roman visited Canada, where in Toronto he visited many cultural sites and met with

Kanadské diplomatické zastúpenie na Slovensku

Kanadská vláda sa rozhodla, že Slovenskú republiku bude diplomaticky naďalej pokrývať zo svojho veľvyslanectva v Prahe, ktoré v čase rozdelenia federácie viedol veľvyslanec Paul Frazer a od roku 1994 do 1997 veľvyslanec Alain Dudoit. V apríli 1994 veľvyslanectvo otvorilo svoju kanceláriu v Bratislave a prijalo za projektovú manažérku Slovenku Magdalénu Čerňanskú (doposiaľ pôsobí v Kancelárii veľvyslanectva Kanady v Bratislave). Mala na starosti podporu širokého spektra programov v rámci kanadskej rozvojovej pomoci, ktorú viedol do augusta 1998 Terrence Mooney - poradca a riaditeľ programu technickej pomoci (pôsobil v Prahe a pravidelne prichádzal do Bratislavy). Na jar 1994 sa stal honorárnym konzulom Kanady na Slovensku bratislavský advokát Pavol Erben, ktorý v tejto funkcii pôsobil do roku 1998.

Prvá vládna misia z Kanady

Kanada ocenila pokojné a ústavné rozdelenie Česko-Slovenska a rozhodla sa už v januári 1993 vyslať do oboch nových republík obchodno-investičnú delegáciu pod vedením ministra financií Otta Jelineka, ktorý sa neskôr stal veľvyslancom Kanady v Českej republike. Delegácia navštívila 23. - 29. januára Prahu a Bratislavu, kde mala sériu rokovaní na ministerskej úrovni a stretla sa aj s najvyššími vládnymi predstaviteľmi - premiérom Václavom Klausom a Vladimírom Mečiarom.

Prvé oficiálne návštevy Kanady zo Slovenska

Vo februári 1993 sa v Toronte rozdelila Kanadsko-Československá obchodná komora. Na podujatí vystúpili Tomáš Baťa a minister Otto Jelinek, ako aj veľvyslanec Hykisch. Slovensko-kanadská obchodná komora bola založená v novembri 1993. Ešte predtým, v septembri, zavítala do Kanady banková delegácia vedená guvernérom Národnej banky Slovenska Vladimírom Masárom. Výsledkom návštevy bolo vyňatie Slovenska zo skupiny „rizikových krajín“, čo uvoľnilo vzájomný obchod a programy technickej pomoci.

V prvom roku nezávislého Slovenska navštívili Kanadu z oficiálnych predstaviteľov generálny prokurátor Vojtech Baco (august), minister poľnohospodárstva Peter Baco (september) a predseda Národnej rady SR Ivan Gašparovič

Slovak expatriates. In September, Minister of National Defence Collette discussed with Slovak Minister of Economy Peter Magvaši and major firms the possible restoration of the armaments industry in Slovakia. In April 1995, Slovak Minister of the Environment Jozef Zlocha and Minister of Defence Ján Sitek visited Canada. In July 1995 the Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Cooperation in Europe took place in Ottawa, in which a Slovak parliamentary delegation composed of Augustín Marián Húska, Dušan Slobodník and Ján Čarnogurský participated.

Cooperation of the Armed Forces

Canada was instrumental in the development of the Slovak Armed Forces in the first years of the independent state. Already from 1993, Canada provided language and professional training for Slovak officers, including special courses for members of United Nations peacekeeping missions. In August 1994, Canadian Minister of National Defence David M. Collette visited Slovakia. Under the Military Training Assistance Program (MTAP) of the Canadian Ministry of National Defence, from 1993–2007 412 Slovak military and civilian personnel underwent training in Canada. While subsidized training ceased as a result of Slovakia joining NATO, Slovak personnel remain eligible for training on a cost-recovery basis.

During February 1993, Canadian engineers under Col. David Harries quickly developed a proposal for the organizational structure of SLOVENGBAT (engineer battalion and required equipment), Slovakia's contribution to the UNPROFOR peace mission in the former Yugoslavia between 1993 and 1996. Canadian engineers and SLOVENGBAT closely cooperated in this mission.

s delegáciou (október). V roku 1994 to boli poslanci NR SR z výboru pre obranu a bezpečnosť Ladislav Polka a Anton Hrnko (január), minister zahraničných vecí dočasnej Moravčíkovej vlády Eduard Kukan (apríl), ktorého prijali premiér Jean Chrétien a ministri obrany a zahraničných vecí. V máji 1994 zavítal do Kanady minister kultúry Ľubo Roman, ktorý v Toronte navštívil mnohé kultúrne stánky a stretol sa s krajanmi. V septembri rokoval s kanadským ministrom obrany Davidom M. Collettom a s významnými firmami minister hospodárstva SR Peter Magvaši o možnom oživení zbrojárskeho priemyslu. V apríli 1995 navštívil Kanadu minister životného prostredia SR Jozef Zlocha a minister obrany Ján Sitek. V júli 1995 sa v Ottawe konalo parlamentné zhromaždenie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, na ktorom sa zúčastnila parlamentná delegácia NR SR v zložení Augustín Marián Húska, Dušan Slobodník a Ján Čarnogurský.

- Generálne zhromaždenie Svetového kongresu Slovákov sa konalo v Koncertnej sieni Slovenskej filharmónie v Bratislave 16. mája 1993. Asi sto delegátov z celého sveta pozdravil predseda SKS Marián Šťastný z Kanady. Foto: archív TASR

←

- General Assembly of the Slovak World Congress at the Slovak Philharmonic Concert Hall in Bratislava on 16 May 1993. President of the SWC Marián Šťastný from Canada greeted about 100 delegates from all over the world. Photo: archive of TASR

- Slovenská parlamentná delegácia v Ottawe, júl 1995. Zľava: Maroš Šefčovič, zástupca veľvyslanca SR v Kanade, profesor Mark Stolárík, Dušan Slobodník, minister kultúry SR, pracovníčka ambasády, veľvyslanec Anton Hykisch, poslanci NR SR Augustín Marián Húska a Ján Čarnogurský. Foto: archív Marka Stoláríka

→

- Slovak Parliamentary delegation in Ottawa, July 1995. From left: Maroš Šefčovič, Deputy Chief of Mission, Professor Mark Stolárík, Dušan Slobodník – Minister of Culture of the SR, Embassy employee, Ambassador Anton Hykisch, members of the Slovak Parliament Augustín Marián Húska and Ján Čarnogurský. Photo: archive of M. Stolárík

On the Slovak side, the operation was coordinated by Lieutenant Colonel Miloslav Nad' (later he was Slovakia's ambassador in Iraq). Slovak engineers (from February 1994 up to 606 soldiers) significantly contributed to the mitigation of the consequences of the war in Bosnia and Herzegovina, where most bridges had been destroyed, by helping to repair them. Similarly, they helped in parts of Croatia affected by the war. This joint Canadian-Slovak peacekeeping operation was reported by the newspapers *Washington Post* and the *New York Times*.

On 9 April 1995, Slovak Minister of Defence Ján Sitek and Canadian Minister of National Defence Collette signed in Toronto an Agreement between the Government of the Slovak Republic and the Government of Canada on military relations.

In addition to UNPROFOR, the Canadian and Slovak Armed Forces worked closely together in Kandahar, Afghanistan as part of the NATO-led International Security Assistance Force (ISAF). Close cooperation in the area of defence between our countries continues to this day, particularly in the NATO enhanced Forward Presence in the Baltics, in the Canada-led sector in Latvia, to which Slovakia contributed a deployment beginning in 2018.

- Veľvyslanec Anton Hykisch na stretnutí so slovenskými vojakmi na kanadskej vojenskej základni v Bordene v r. 1997. Foto: archív Antona Hykisch
- Ambassador Anton Hykisch meeting Slovak soldiers at the Canadian training base in Camp Borden, 1997. Photo: archive of A. Hykisch

- Spolupráca slovenských a kanadských ženistov v Bosne a Hercegovine v rámci mierovej misie UNPROFOR. Podplukovník Miloslav Nad' (vľavo) a plukovník David Harries (vpravo) v r. 1993. Foto: archív Miloslava Naď
- Cooperatin between Slovak and Canadian engineers in Bosnia and Herzegovina within the peacekeeping mission UNPROFOR. Lieutenant Colonel Miloslav Nad' (left) and Col. David Harries (right) in 1993. Photo: archive of M. Naď
- Kanadský major Aaron Corey (v strede) a slovenský kapitán Jozef Hraško (vpravo), velitelia posilnenej vojenskej prítomnosti NATO v Lotyšsku počas cvičenia mnohonárodnostných síl, august 2018. Foto: eFP BG ROTO 3 LATVIA Imagery, © 2018 DND-MDN Canada
- Canadian Major Aaron Corey (center) and Slovak Captain Jozef Hraško (right), NATO Enhanced Forward Presence Battle Group Latvia company commanders, during large-scale multinational exercises in Latvia (August, 2018). Photo: eFP BG ROTO 3 LATVIA Imagery, © 2018 DND-MDN Canada

Spolupráca ozbrojených síl

Kanada bola nápomocná pri rozvoji slovenských ozbrojených síl bezprostredne po vzniku samostatnej SR. Už od roku 1993 poskytovala pre našich dôstojníkov jazykové a odborné školenia vrátane špeciálnych kurzov pre príslušníkov mierových síl Organizácie Spojených národov (úzka spolupráca v oblasti obrany pretrváva medzi našimi krajinami do dnešných dní). V auguste 1994 navštívil Slovensko minister národnej obrany Kanady David M. Collette.

V rámci Programu pomoci vo vojenskej príprave (MTAP) kanadského ministerstva národnej obrany sa v rokoch 1993 – 2007 v Kanade školilo 412 slovenských vojenských a civilných pracovníkov. Po vstupe Slovenska do NATO sa dotované odborné vzdelávanie ukončilo. Slovenský personál sa však za úhradu môže školiť i naďalej.

The Slovak Embassy in Ottawa helped to support and organize a number of cultural events. In the times of the decline in prestige of Slovakia due to Mečiar's undemocratic acts, cultural diplomacy had particular significance. In November 1993, the *Canadian-Slovak Music Fund* was founded in Montreal (the initiator was the opera singer and organizer of musical events Alain Nonat). In November the opera singers Andrea Danková and Eva Blahová performed in Montreal and Ottawa. In May 1995, the Slovak actors Darina Laščiaková, Július Pantik and Stanislav Bachleda toured Canada with a program of poetry and songs, and a Slovak stand was included in the *Meet the World* exhibition in the Canadian Parliament. In November 1995 a gala benefit concert of Slovak music (Suchoň, Cikker, Hrušovský) was held in Montreal, performed by Angele Dubeau and Marián Lapšanský. In May 1996, the chamber music group *Musa ludens* held a concert at the Chateau Laurier hotel in Ottawa, and in June the Bratislava Children's Choir had a successful concert in St. Andrew's Church in Ottawa, after which there followed a month-long concert tour around Canada. At the same time, the Czechoslovak Association in Canada arranged a performance of the duo Lasica and Satinský. In August 1996, there was a ceremonial opening of the International Congress of Genealogical and Heraldic Sciences in Ottawa, with a separate extensive exposition from Slovakia. The well-known experts Zdenko Alexy and Ladislav Vrtel participated from Slovakia. Stanislav J. Kirshbaum (born in Bratislava) published in this period two books: *A History of Slovakia. The Struggle for Survival* (1995) and *Historical Dictionary of Slovakia* (1999).

- Z otvorenia výstavy Štefan Boleslav Roman – zakladateľ Svetového kongresu Slovákov vo Vlastivednom múzeu v Trebišove v deň jeho nedožitých 75. narodenín 17. apríla 1996 za účasti jeho dcéry Helen E. Romanovej-Barberovej z Toronta (v strede), Reverend Dušan Tóth (vľavo) a Mons. Ján Hirka, biskup gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku (vpravo). Foto: archív TASR
- From the opening of the exhibition "Štefan Roman – Founder of the Slovak World Congress" in Trebišov Museum, Eastern Slovakia, on the occasion of what would have been his 75th birthday, 17 April 1996. His daughter Helen E. Roman-Barber from Toronto (center), Reverend Dušan Tóth (left) and Slovak Bishop of the Greek Catholic Church Ján Hirka (right). Photo: archive of TASR

V priebehu februára 1993 kanadskí ženisti pod vedením plk. Davida Harriesa urýchlene vypracovali návrh organizačnej štruktúry (ženijný prápor a požadovaná technika). Kanadskí ženisti a SLOVENGBAT úzko spolupracovali v rokoch 1993 – 1996 v mierovej misii UNPROFOR v bývalej Juhoslávii. Za slovenskú stranu operáciu koordinoval pplk. Miloslav Naď (neskôr bol veľvyslancom SR v Iraku). Slovenskí ženisti (od februára 1994 až 606 vojakov) prispeli veľkou mierou k zmierňovaniu následkov vojny v Bosne a Hercegovine, kde bola o. i. zničená väčšina mostov. Podobne pomáhali aj vo vojnu zasiahnutých častiach Chorvátska. O tejto kanadsko-slovenskej mierovej operácii sa zmienili aj denníky Wahington Post a New York Times.

Deviateho apríla 1995 minister obrany SR Ján Sitek a minister národnej obrany Kanady David M. Collenette podpísali v Toronte Dohodu medzi vládou SR a vládou Kanady týkajúcu sa vojenských vzťahov.

Okrem misie UNPROFOR spolupracovali kanadské a slovenské ozbrojené sily v Kandahári v Afganistane ako súčasť Medzinárodných bezpečnostných asistenčných síl pod vedením NATO (ISAF). Úzka spolupráca v oblasti obrany medzi našimi krajinami pokračuje dodnes, najmä v rámci posilnenej prítomnosti NATO v Pobaltí, v sektore vedenom Kanadou v Lotyšsku. Slovensko tam prispelo nasadením 152 vojakov od leta 2018.

Kultúrna diplomacia

Slovenská ambasáda sa snažila podporovať a organizovať početné kultúrne podujatia. V časoch prepadu prestíže Slovenska z dôvodov Mečiarovej nedemokratickej politiky mala kultúrna diplomacia obzvlášť veľký význam. V novembri 1993 bol v Montreale založený *Kanadsko-slovenský hudobný fond* (iniciátorom bol operný spevák a organizátor hudobného života Alain Nonat) a speváčka Eva Blahová mala dva úspešné koncerty klasickej hudby. V novembri v Montreale a Ottawe koncertovali operné speváčky Andrea Danková a Eva Blahová. V máji 1995 sa uskutočnil zájazd slovenských hercov – Dariny Laščiakovej, Júliusa Pántika a Stanislava Bachledu, s programom poézie a piesní a na podujatí *Meet the World* v kanadskom parlamente bol slovenský stánok. V novembri 1995 bol v Montreale benefičný galakonzert slovenskej hudby (Suchoň, Cikker, Hrušovský) v interpretácii Angele Dubeau a Mariána Lapšanského. V máji 1996 umelecký súbor stredovekého umenia *Musa ludens* koncertoval v centre Ottawy v priestoroch hotela Chateau Laurier a v júni mal Bratislavský detský zbor úspešný koncert v St. Andrew's Church v Ottawe, po ktorom nasledovalo

To encourage a greater knowledge and understanding of Canada, the Government of Canada has supported since the mid-1990s academic cooperation with Slovakia through the Canadian Studies grant program (replaced in 2008 by the Understanding Canada Program). This initiative has offered many Slovak academic institutions, researchers, scholars, and students, commonly known as Canadianists, assistance in studying or conducting research on Canada, as well as developing courses and publications about Canada. The first and biggest Canadian studies centre was established in 1993 at Comenius University in Bratislava under the leadership of prof. Mária Huttová. There are also active Canadianists at other Slovak universities (Banská Bystrica and Ružomberok).

Honorary Consuls and Expatriots

In the vast country of Canada, work was started on the establishment of honorary consulates, headed by honorary consuls from the ranks of successful Slovak-Canadians. The first was the consulate in Calgary, established in 1993, until 2014 led by the world-renowned chemical engineer and inventor Ľudovít Zanzotto. Others were opened in 1994 in Toronto (John Vojtech-Stephens), Montreal (Mark Kmec), Vancouver (Stanislav Lišiak) and Winnipeg (Jozef Kiška).

The specific feature of the diplomatic mission in Canada was, and to a great extent remains, the extraordinarily active and diverse diaspora community, whose members often publicly promoted their views about Slovakia. Ambassador Anton Hykisch wrote in his memoirs: “The embrace of compatriots has a wide range – at one end are the Czechoslovakists [who underscore the commonalities of Czechs and Slovaks in one state], on the other hand, the “neoludáci” [those who adhere to the memory of the WWII Slovak People’s Party, advocating for an independent Slovakia] and added the same observation made by later Slovak diplomats in Canada: “you will easily become the target of attacks.”

Several Slovaks who found a home in Canada had held important functions in the wartime Slovak Republic (1939-1945), a client state of Nazi Germany (for example Jozef M. Kirschbaum, Karol Murín and others).

Among well-known Slovak-Canadians at that time was the musician and publicist Peter Breiner, who emigrated to Canada in 1992 and settled in Toronto, where he lived until 2007, when he moved to New York. In addition to

mesačné turné po Kanade. V tom istom termíne usporiadalo Československé združenie v Kanade vystúpenie Lasicu a Satinského. V auguste 1996 bolo na ottawskej radnici slávnostné otvorenie Medzinárodného genealogického a heraldického kongresu so samostatnou obsiahlou expozíciou Slovenska. Zo Slovenska sa ho zúčastnili známi odborníci Zdenko Alexy a Ladislav Vrtel. Bratislavský rodák, profesor Stanislav J. Kirshbaum z York University v Toronte vydal v tomto období dve knihy o dejinách Slovenska: *A History of Slovakia. The Struggle for Survival* (1995) a *Historical Dictionary of Slovakia* (1999).

S cieľom rozšíriť znalosti o Kanade, jej hodnotách a kultúre kanadská vláda podporovala od polovice 90. rokov akademickú spoluprácu prostredníctvom grantového programu kanadských štúdií (ktorý bol v r. 2008 nahradený programom Porozumieť Kanade). Táto iniciatíva poskytla mnohým slovenským akademickým inštitúciám, výskumníkom, odborníkom a študentom, ktorí sú všeobecne známi ako kanadianisti, podporu pri štúdiu alebo výskume o Kanade a v Kanade, ako aj pri príprave kurzov a publikácií venovaných krajine javorového listu. Prvé a najväčšie centrum kanadských štúdií vzniklo v r. 1993 pod vedením prof. Márie Huttovej na pôde Univerzity Komenského. Ďalší aktívni kanadianisti pôsobia na univerzitách v Banskej Bystrici a v Ružomberku.

Honorárni konzuli a krajanovia

V rozľahlej Kanade sa začali práce na zriaďovaní honorárnych konzulátov, na čele ktorých boli honorárni konzuli z radov úspešných krajanov. Prvým bol konzulát v Calgary, zriadený v roku 1993, ktorý viedol až do roku 2014 svetoznámy chemický inžinier a vynálezca Ľudovít Zanzotto. Ďalšie boli otvorené v roku 1994 v Toronte (Vojtech Stephens), Montreale (Mark Kmec), Vancouveri (Stanislav Lišiak) a Winnipegu (Jozef Kiška).

Špecifikom diplomatickej misie v Kanade boli, a do značnej miery zostávajú dodnes, mimoriadne aktívni a rôznorodí krajanovia, ktorí často verejne presadzujú svoje pohľady na Slovensko. Literárne zdatný veľvyslanec Anton Hykisch spomína na krajanov v skratke takto: „*Náručie krajanov má široké rozpätie – na jednom konci sú čechoslovakisti, na druhom konci neoludáci,*“ a dodal skúsenosť zhodnú aj so spomienkami neskorších slovenských diplomatov, „*lahko sa stanete terčom útokov.*“

V Kanade našli domov aj viacerí Slováci, ktorí zastávali v Slovenskej republike z rokov 1939 – 1945 dôležité politické funkcie (napríklad Jozef M. Kirschbaum, Karol Murín a ďalší).

presenting Canada to the Slovak public, he openly criticized socio-political developments in Mečiar's Slovakia. He performed in the popular TV political cabaret *An Evening of Milan Markovič* (1993–1994) and regularly contributed to Slovak media. His columns entitled *From the Other Riverbank* were published in the newspaper *SME*, and *Maple Leaves* in the weekly *Domino Forum*. In 1998 he published a successful book also called *Maple Leaves*. He still collaborates on many projects with Slovak musicians.

On 1 January 2018, President Andrej Kiska bestowed on Peter Breiner the Ľudovít Štúr award First Class for “Outstanding Merit for Development in the Field of Culture, Musical Art and the Promotion of the Good Name of the Slovak Republic Abroad”.

Critical Perception of the Mečiar Government

In the first years of Slovak statehood, Canada was particularly sensitive about undemocratic steps and the undermining of the rule of law by the Mečiar government. As a key NATO country, it expressed serious reservations toward the autocratic practices of the Mečiar government. The Slovak ambassador was called into the Canadian Department of Foreign Affairs and International Trade for an unpleasant discussion, and instructions to defend the government and arrange high-level audiences in Canada could simply not be carried out. Interventions to request the abolition of the visa requirement for Slovak citizens to visit Canada were also unsuccessful, as this depended on fulfilling objective criteria established by the Canadian Ministry of Citizenship and Immigration that had not yet been met.

On 4 October 1996 in the session of the Atlantic Council in Ottawa, it was decided that Hungary, the Czech Republic, and Poland would be invited to join NATO. Slovakia was not to be included in the invitation due to the undemocratic actions of the Mečiar government. On 28 October 1996, Canada's Special Representative for NATO Enlargement Michael Bell confirmed that Slovakia would not be included in the first group of states invited to join NATO. At the beginning of 1997, Canada refused to accept a visit by Minister of Foreign Affairs Pavol Hamžík, thus sending a clear signal of displeasure to the Slovak government.

Ambassador Hykisch resigned and returned home in the summer of 1997. He refused to serve a government which in his words clearly damaged the new

- Prezident SR Michal Kováč (vpravo) prijal 11. septembra 1997 kanadského veľvyslanca Ronalda Halpina v Bratislave. Foto: archív Kancelárie prezidenta SR →
- President of the Slovak republic Michal Kováč (right) received Canadian Ambassador Ronald Halpin (left), 11 September 1997, in Bratislava. Photo: archive of the Presidential office of the SR

Spomedzi kanadských Slovákov bol v tomto období na Slovensku najviditeľnejším hudobný umelec a publicista Peter Breiner, ktorý do Kanady emigroval v roku 1992 a usadil sa v Toronte (kde žil do roku 2007, keď sa presťahoval do New Yorku). Okrem približovania Kanady slovenskému publiku sa kriticky vyjadroval k spoločensko-politickému vývoju na Slovensku. Vystupoval v populárnom televíznom politickom kabarete *Večer Milana Markoviča* (1993 – 1994) a pravidelne prispieval do slovenských médií. Svoje postrehy pod názvom *Z druhého brehu* publikoval v denníku *SME* a *Javorové listy* v týždenníku *Domino fórum*. V roku 1998 vydal úspešnú knihu pod názvom *Javorové listy*. Dodnes spolupracuje na mnohých projektoch so slovenskými hudobníkmi. Prvého januára 2018 mu prezident Andrej Kiska udelil vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy „za mimoriadne zásluhy o rozvoj v oblasti kultúry, hudobného umenia a o šírenie dobrého mena Slovenskej republiky v zahraničí“.

Kritické vnímanie Mečiarovej vlády

Kanada v prvých rokoch slovenskej štátnosti mimoriadne citlivo vnímala nedemokratické kroky slovenskej vlády. Ako kľúčová krajina NATO vyjadrovala vážne výhrady voči autoritatívnym praktikám Mečiarovej vlády. Slovenský veľvyslanec bol pozývaný na nepríjemný „koberček“ a pokyny z ústredia, aby obhajoval vládu a zariadil prijatia na vysokej úrovni v Kanade, jednoducho splniť nemohol. Takisto nepomáhali ani intervencie za zrušenie vízovej povinnosti pre občanov SR.

state. However, he bade farewell to Canada in a worthy manner. On 22 July 1997, there was a farewell reception in the embassy building with over 200 participants, including Deputy Prime Minister of Canada Herb Gray. As recognition of his difficult mission, Minister of Foreign Affairs of Canada Ouellet awarded Ambassador Hykisch the honorary medal of the *Corps diplomatique Canada*.

On 3 December 1997 in Ottawa, Minister of Foreign Affairs of the Slovak Republic Zdenka Kramplová signed on behalf of the Slovak government the *Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction* (the Ottawa Treaty).

Zdenka Kramplová and the End of Mečiarism

From the perspective of the young Slovak diplomatic service, it is difficult to imagine a more telling example of the contradictory period of the government of Vladimír Mečiar than the case of Zdenka Kramplová. In 1997, Mečiar appointed her as Minister of Foreign Affairs of the Slovak Republic. After his loss in the elections of September 1998, the Premier wanted to reward his loyal supporters by sending them to diplomatic posts. In October of 1998, Kramplová was entrusted by outgoing Acting President Mečiar to carry out the job of Ambassador of Slovakia to Canada. She travelled to Ottawa, even when she received signals that the incoming Slovak government would not accept her nomination. She did not even have time to present her credentials before she was recalled in December by the new Slovak government of Mikuláš Dzurinda. She protested against the recall and stalled her return home for several months. She described her bizarre Canadian odyssey in a 150-page book, which she called *Revenge in a Diplomatic Tailcoat*. This is a peculiar piece of literature filled with resentment and accusations against the Slovak diplomatic service headed by Foreign Minister Eduard Kukan, in which she even speculated about potential assassination plots against her.

Štvrtého októbra 1996 na zasadnutí Atlantickej rady v Ottawe padlo rozhodnutie, že do NATO budú prijaté Maďarsko, Česká republika a Poľsko. Slovensko neprichádzalo do úvahy vzhľadom na politiku Mečiarovej vlády. Dvadsiateho ôsmeho októbra 1996 osobitný vyslanec Kanady v NATO Michael Bell potvrdil, že SR nie je zahrnutá do prvej skupiny štátov prijatia do NATO. Kanada odmietla začiatkom roka 1997 prijať na návštevu ministra zahraničných vecí Pavla Hamžíka, čím vyslala slovenskej vláde jasný signál.

Veľvyslanec Anton Hykisch podal v lete 1997 na Ministerstve zahraničných vecí SR výpoveď a predčasne sa vrátil na Slovensko. Odmietol slúžiť vláde, ktorá podľa jeho slov evidentne poškodila nový štát. S Kanadou sa však rozlúčil dôstojne. Dvadsiateho druhého júla 1997 bola v budove ambasády rozlúčková recepcia s vyše 200 účastníkmi, medzi ktorými bol aj podpredseda kanadskej vlády Herb Gray. Ako ocenenie neľahkej misie minister zahraničných vecí a medzinárodného obchodu Kanady Ouellet odovzdal veľvyslancovi Hykischovi čestnú medailu *Corps diplomatique Canada*.

Tretieho decembra 1997 podpísala za slovenskú vládu v Ottawe ministerka zahraničných vecí SR Zdenka Kramplová Dohodu o zákaze používania, uskladňovania, výroby a rozširovania protipechotných mín a o ich zničení – Ottawskú dohodu).

Zdenka Kramplová a koniec mečiarizmu

Z pohľadu mladej slovenskej diplomacie si len ťažko možno predstaviť výrečnejší záver rozporuplného obdobia vládnutia Vladimíra Mečiara, ako je príbeh Zdenky Kramplovej. Túto svoju spolupracovníčku z úradu vlády dosadil Vladimír Mečiar v roku 1997 za ministerku zahraničných vecí SR. Po prehratých voľbách v septembri 1998 sa premiér chcel postarať o lojálnych ľudí ich vyslaním do diplomatických služieb. V októbri 1998 bola Zdenka Kramplová poverená odchádzajúcim zastupujúcim prezidentom Vladimírom Mečiarom na výkon veľvyslankyne Slovenska v Kanade. Do krajiny javorového listu vycestovala, aj keď dostala signály, že nastupujúca vláda s jej nomináciou súhlasiť nebude. Nestihla ani odovzdať poverovacie listiny a už v decembri bola z funkcie novou vládou Mikuláša Dzurindu odvolaná. Proti odvolaniu protestovala a návrat domov niekoľko mesiacov zdržovala. Svoju bizarnú kanadskú anabázu zachytila v asi 150-stranovej knižnej publikácii, ktorú nazvala *Pomsta v diplomatickom fraku*. Ide o svojskú výpoveď naplnenú zatrpknutosťou a obviňovaním rezortu diplomacie pod vedením Eduarda Kukana, v ktorej dokonca fabuluje o možnom atentáte na svoju osobu.

After the fall of Mečiarism, there followed a period of catching up for lost time in Slovak domestic and foreign policy. Major reforms and the fulfillment of integration criteria in Western structures were undertaken by the Dzurinda Government (1998–2006). This period, which culminated in 2004 with the accession of the Slovak Republic to both NATO and the European Union, can be considered a golden era of Slovak foreign policy. On the issue of foreign policy direction, there was consensus across the political spectrum, and Slovak diplomatic efforts were headed throughout this period by a single minister of Foreign Affairs – Eduard Kukan (now a Member of the European

- Predsedu NR SR Jozefa Migaša (v strede) prijal v apríli 2001 vo federálnom parlamente v Ottawe predseda Dolnej snemovne Peter A. S. Milliken. Foto: archív Miroslava Mikolášika

- *Speaker of the Slovak Parliament Jozef Migaš (center) was received in Ottawa by the Speaker of the House of Commons Peter A. S. Milliken (second from right). Photo: archive of Miroslav Mikolášik*

- Stretnutie premiérov Kanady a Slovenska 11. septembra 2001 v Ottawe. Zľava: veľvyslankyňa Kanady Margaret Huberová, premiér Kanady Jean Chrétien, premiér SR Mikuláš Dzurinda a slovenský veľvyslanec Miroslav Mikolášik. Foto: archív M. Mikolášika

- *Meeting of the Prime Ministers of Canada and Slovakia in Ottawa on September 11, 2001. From left: Canadian Ambassador Margaret Huber, Prime Minister of Canada Jean Chrétien, Prime Minister of Slovakia Mikuláš Dzurinda and Slovak Ambassador Miroslav Mikolášik. Photo: archive of M. Mikolášik*

Po páde mečiarizmu nastupuje v slovenskej domácej i zahraničnej politike obdobie dobiehania zameškaného. Spúšťajú sa zásadné reformy a napĺňanie integračných kritérií do západných štruktúr. Toto obdobie, ktoré kulminovalo v roku 2004 vstupom SR do NATO i Európskej únie, možno považovať za zlatú éru slovenskej zahraničnej politiky. V otázkach zahraničnopolitického smerovania panovala zhoda naprieč celým politickým spektrom a na čele rezortu diplomacie bol len jeden minister zahraničných vecí – Eduard Kukan, čo bolo v porovnaní s predchádzajúcim obdobím úplné novum. Ottawa nám bola v integračnom úsilí všestranne nápomocná a bola prvou krajinou, ktorá

- Premiér Mikuláš Dzurinda (vpravo) prijal 30. marca 1999 predsedu Senátu kanadského parlamentu Gildasa Molgata (vľavo). Foto: TASR
- *Slovak Prime Minister Mikuláš Dzurinda (right) received Canadian Speaker of the Senate Gildas Molgat (left) on 30 March 1999. Photo: TASR*

Parliament), which was a complete novelty compared to the previous period from 1993–1998, which had seen seven different ministers. Canada was universally helpful in the integration effort. Canada supported Slovakia's effort to join NATO, and was the first country to ratify Slovakia's NATO accession protocols (28 March 2003). Canada also played a leading role in supporting Slovakia's accession to the OECD in December 2000 and supported Slovakia's application for observer status in la Francophonie, which was granted in October 2002. During this period, Canada appreciated Slovakia's support for NATO's intervention in Kosovo, and contributions to KFOR as well as ISAF in Afghanistan.

The Slovak Republic sent to Canada in April 1999 as ambassador Miroslav Mikolášik, a former member of the Slovak parliament (currently a member of the European Parliament for KDĽ [Christian Democratic Movement]). Dr. Mikolášik soon gained great esteem when he was elected in 2000 as President of the 120-member Ottawa Diplomatic Association. He served until 2002.

Canadian ambassadors accredited to Slovakia in this period were: Ronald Halpin (1997–2001) and Margaret Huber (2001–2003). The Office of the Embassy of Canada in Bratislava (housed on the premises of the Hotel Carlton from 2002) was led by Denis Provost (1998–2001), Diane Masson-Yensen (2001–2003) and Guillaume Siemienski (2003–2004) – all representatives of CIDA (the Canadian International Development Agency).

Series of Visits at the Highest Levels

Slovakia achieved a breakthrough in relations with Canada in these years and carried out the greatest number of high-level visits in its history. Several ministers of the Slovak Government visited Canada in this period of reform, including Minister of Culture Milan Kňažko (May 1999), Minister of Transport, Post and Telecommunications Gabriel Palacka (1999), and Minister of Justice Ján Čarnogurský (February 2000). Notably, Minister of Defence Jozef Stank visited Canada in June 2001, and received the clear support of Canada for membership in NATO. In addition to political and military representatives, Minister Stank also met with military veterans and paid homage to Canadians who died in defence of freedom.

Slovak Parliament Speaker Jozef Migaš travelled to Canada accompanied by five MPs from 23–26 April 2001. He was received by the Speaker of the House

ratifikovala prístupové protokoly Slovenska do NATO (28. marca 2003). Kanada zohrala významnú úlohu aj pri podpore vstupu Slovenska do OECD v decembri 2000 a podporila žiadosť Slovenska o štatút pozorovateľa v Medzinárodnej organizácii Frankofónie, ktorý mu bol udelený v októbri 2002.

Slovenská republika vyslala do Kanady v apríli 1999 za veľvyslanca Miroslava Mikolášika, bývalého poslanca NR SR (v súčasnosti europoslanec za KDĽ). Miroslavovi Mikolášikovi sa čoskoro dostalo významného ocenenia, keď ho 120-člená Ottawa Diplomatic Association v roku 2000 zvolila za svojho prezidenta.

Kanadskí veľvyslanci akreditovaní na Slovensku v tomto období boli Ronald Halpin (1997 – 2001) a Margaret Huberová (2001 – 2003). Kanceláriu veľvyslanectva Kanady v Bratislave (od roku 2002 sídli v priestoroch hotela Carlton) viedli Denis Provost (1998 – 2001), Diane Masson-Yensen (2001 – 2003) a Guillaume Siemienski (2003 – 2004) – všetko predstavitelia vládnej agentúry pre medzinárodný rozvoj CIDA (Canadian International Development Agency).

Vlna návštev na najvyššej úrovni

Vo vzťahoch s Kanadou dosiahlo Slovensko v týchto rokoch prelom a uskutočnil sa najväčší počet návštev na vysokej úrovni v doterajšej histórii. Z ministrov slovenskej vlády navštívili Kanadu v tomto období zmien minister kultúry Milan Kňažko (máj 1999), Gabriel Palacka, minister dopravy, pôšt a telekomunikácií (1999), minister spravodlivosti Ján Čarnogurský (prelom február – marec 2000). Minister obrany Jozef Stank zavítal do Kanady v júni 2001, v čase, keď sme získali jasné podporné stanovisko Kanady pre naše členstvo v NATO. Minister Stank sa stretol okrem politických a vojenských predstaviteľov aj s vojnovými veteránmi a vzdal úctu padlým Kanadanom.

Predseda NR SR Jozef Migaš pricestoval v sprievode piatich poslancov do Kanady 23. – 26. apríla 2001. Bol prijatý predsedom Dolnej snemovne, predsedom Senátu a rokoval s poslancami zahraničného výboru. Vrcholom návštevy bolo prijatie u premiéra Jeana Chrétiena.

Následne prišlo pozvanie pre predsedu vlády SR Mikuláša Dzurindu na oficiálnu návštevu Kanady 11. – 13. septembra 2001. Jeho delegáciu tvorili minister zahraničných vecí Eduard Kukan a štyria ďalší ministri a sprevádzali ju 20-členná skupina z podnikateľskej sféry a asi 25 novinárov. V dôsledku teroristického útoku v USA presne v deň letu slovenského špeciálu sa oficiálna

of Commons and the Speaker of the Senate, and met with members of the Foreign Affairs Committee of the House of Commons. The culmination of the visit was a meeting with Prime Minister Jean Chrétien.

Following this visit, Slovak Prime Minister Mikuláš Dzurinda conducted an official visit to Canada from 11-13 September 2001. His delegation consisted of Minister of Foreign Affairs Eduard Kukan and four other ministers, accompanied by a 20-member group from the business sphere and around 25 journalists. Due to the terrorist attack on the U.S.A. exactly on the day of the special Slovak flight, the only plane allowed to fly into Ottawa that day, the visit of the Dzurinda delegation was shortened to a working visit. The only point of the program carried out was a working breakfast with Prime Minister Chrétien, during which the partners discussed current global issues and the support of Canada for Slovakia's membership in NATO. Prime Minister Chrétien expressed appreciation for Prime Minister Dzurinda's reforms and commitment to EU and NATO membership as well as respect for minorities. All other bilateral meetings and discussions with members of the government and business groups were unfortunately cancelled due to the attack.

The following year, in June 2002, another top-level event of bilateral relations occurred – the state visit of Slovak President Rudolf Schuster accompanied by

- Výmena hokejových dresov počas oficiálneho prijatia prezidenta SR Rudolfa Schustera (vpravo) u kanadského premiéra Jeana Chrétiena v Ottawe 5. júna 2002. Foto: TASR
- Exchange of hockey jerseys by President of Slovakia Rudolf Schuster (right) and Canadian Prime Minister Jean Chrétien, Ottawa 5 June 2002. Photo: TASR

návšteva Dzurindovej delegácie zmenila len na skrátenú pracovnú cestu. Jediným naplneným bodom programu boli pracovné raňajky s premiérom Jeanom Chrétienom, počas ktorých partneri prerokovali aktuálne politické témy a podporu Kanady pre členstvo SR v NATO. Všetky ďalšie bilaterálne stretnutia, rokovania členov vlády i podnikateľskej skupiny boli zrušené.

V ďalšom roku, v júni 2002, sa uskutočnila vrcholná udalosť dvojstranných vzťahov – štátna návšteva prezidenta SR Rudolfa Schustera v sprievode početnej delegácie (za vládu v nej boli ministri Eduard Kukan, Milan Kňažko, Ján Čarnogurský, Martin Fronc a štátny tajomník Peter Brňo). Kanadská hlava štátu, generálna guvernérka Adrienne Clarksonová, prijala Rudolfa Schustera s manželkou so všetkými poctami. Nechýbali salvy z mažiarov a prevezenie slovenskej hlavy štátu na koči. Hlavné mesto Ottawa bolo vyzdobené kanadskými a slovenskými vlajkami. Po rokovaníach na najvyššej úrovni bola usporiadaná v sídle hlavy štátu – paláci Rideau Hall, štátna večera za účasti najvýznamnejších predstaviteľov politického, spoločenského a kultúrneho života.

Veľvyslanectvo SR v spolupráci s Ottawskou univerzitou zorganizovalo na pôde univerzity dvojdňovú konferenciu s názvom *The Slovak Republic: A Decade of Independence*. Na konferencii vystúpili aj ministri vlády SR a prezident Schuster, čím toto podujatie presiahlo akademický rámec a dostalo punc spoločenskej udalosti so širokým mediálnym pokrytím. Prezidentská návšteva pokračovala v Toronte a vyvrcholila štátnou recepciou na slávnej torontskej CN Tower.

Vo februári 2002 zorganizovalo slovenské veľvyslanectvo v Toronte dvojdňové podujatie vyšehradských krajín *Invest Forum*. Podujatie otvoril podnikateľ Tomáš Baťa.

Z kanadských politických predstaviteľov zavítala na Slovensko v tomto období Hedy Fry, ministerka pre multikulturalizmus a postavenie žien (november 1998). Šlo o prvého člena kanadskej vlády, ktorý navštívil Slovensko po vytvorení Dzurindovej vlády. Ministerka Fry sa stretla s podpredsedom vlády Pálom Csáky, zodpovedným za ľudské práva a menšiny, a štátnym tajomníkom ministerstva zahraničných vecí Jánom Figelom. Bola tiež čestným hosťom festivalu frankofónnych filmov a otvorila program kanadských štúdií na Univerzite Komenského v Bratislave.

Ďalej to boli predseda senátu Gildas Molgat (apríl 1999), predseda Dolnej snemovne Gilbert Parent (apríl 2000), minister obrany Arthur Eggleton (september 2000), minister zahraničného obchodu Pierre Pettigrew s obchodnou misiou (september 2000), ministerka sociálnych vecí Jane Stewartová (máj 2001) a minister zahraničných vecí John Manley (máj 2001).

a large delegation (for the government this included Deputy Prime Minister Pál Csáky, Ministers Ján Čarnogurský, Martin Fronc, Eduard Kukan, Milan Kňažko, Roman Kováč and State Secretary Peter Brño). They came to participate in an international scholarly conference at the University of Ottawa, organized by Ambassador Mikolášik and Professor Mark Stolarik of the University. The representative of the Head of State of Canada, Queen Elizabeth II, Governor General Adrienne Clarkson, received President Schuster and his wife with full honours, including a twenty-one gun salute and a ceremonial horse-drawn carriage ride. The capital of Ottawa was decorated with Canadian and Slovak flags. President Schuster and Prime Minister Chrétien exchanged hockey jerseys when they met on June 5, and discussed Slovakia's bid to join NATO, economic reforms, and cooperation in peacekeeping and culture. They also discussed the threat to Slovakia's NATO aspirations posed by a possible return of Mečiar to power in parliamentary elections that year. A state dinner was arranged in the official residence of the Governor General - Rideau Hall, along with the participation of many prominent representatives of Canadian political, social, and cultural life.

The Slovak Embassy, in cooperation with the University of Ottawa, organized a two-day conference on the university campus with the title *The Slovak Republic: A Decade of Independence*. President Schuster and the other visiting members of the Slovak government presented papers, which gave this event wide media coverage. The presidential visit continued in Toronto and culminated with an official reception in the CN Tower.

In February of 2002, the Slovak Embassy organized a two-day event in Toronto of the Visegrad countries - *Invest Forum*. The event was opened by businessman Thomas J. Baťa.

Canadian political leaders and senior government officials who visited Slovakia during this time included Hedy Fry, Secretary of State for Multiculturalism and the Status of Women (11-12 November 1998). She was the first Canadian minister to visit Slovakia after the formation of the Dzurinda Government, and met with Deputy Prime Minister Pál Csáky, responsible for human rights and minorities (himself a Hungarian-Slovak) and Foreign Affairs State Secretary Ján Figel'. She supported the inclusion of minorities in the government, was a guest of honour at the Festival des films francophones, and inaugurated a revitalized Canadian Studies Program and facilities at Comenius University in Bratislava.

Visits were also conducted by Senate Speaker Gildas Molgat (April 1999), House of Commons Speaker Gilbert Parent (April 2000), Minister of International

- Generálna guvernérka Kanady Adrienne Clarksonová (vľavo) prijala 6. júna 2002 v Ottawe prezidenta SR Rudolfa Schustera. Foto: TASR
- Canadian Governor General Adrienne Clarkson (left) received the President of Slovakia Rudolf Schuster, Ottawa, 6 June, 2002. Photo: TASR

V roku 2003 sa uskutočnili dve dôležité návštevy - obchodná misia vedená štátnym tajomníkom Ministerstva zahraničných vecí a medzinárodného obchodu Kanady pre strednú a východnú Európu Garom Knutsonom (október) a v novembri návšteva misie vládnych predstaviteľov Kanady v SR vedená Paulom Duboisom, zástupcom námestníka ministra zahraničných vecí a medzinárodného obchodu Kanady.

Trade Pierre Pettigrew with a business mission (September 2000), Defence Minister Arthur Eggleton (regarding Slovakia's bid to join NATO and assistance for the Slovak military) (September 2000), and Foreign Minister John Manley (May 2001). The first Canadian foreign minister to visit Slovakia, Mr. Manley met with President Schuster, Prime Minister Dzurinda, and Foreign Minister Kukan to discuss Slovakia's bids to join NATO and the EU as well as cooperation on security, public sector reform and minority issues. Minister for Social Affairs Jane Stewart visited Slovakia in May of 2001.

Two important visits took place in 2003. The first was a trade mission led by Gar Knutson, Secretary of State for Central and Eastern Europe and the Middle East of the Ministry of Foreign Affairs and International Trade of Canada (October); the second occurred in November when Assistant Deputy Minister of Foreign Affairs and International Trade of Canada Paul Dubois led a major interdepartmental delegation to Slovakia where senior officials from both countries discussed the implications of Slovakia's EU membership on its relations with Canada.

Second Presidential Visit

A year before the entry of Slovakia into the Euro-Atlantic structures, Slovak President Rudolf Schuster came on a working visit to Canada and the U.S.A. (in April 2003) (his stay in Canada was managed by Chargé d'affaires Štefan Rozkopál). Besides being received by the highest state representatives, including Governor General Adrienne Clarkson and Prime Minister Jean Chrétien, the Slovak president also met with the Lieutenant Governor of the province of Nova Scotia, Myra Freeman. President Schuster unveiled a commemorative plaque in the city of Halifax at "Pier 21," known as the "Gateway to Canada", through which more than 1.5 million immigrants passed, including thousands of immigrants of Slovak origin.

Meanwhile, upon the recommendation of Professor Mark Stolarik, the University of Ottawa granted the Slovak president the honorary degree *Doctor honoris causa*, which was delivered during a solemn ceremony on the university campus. An important part of the visit of the president was also his meetings with expatriates in Halifax, Montreal and Ottawa. Selected representatives of the expatriate community were decorated by President Schuster.

- Slávnostné udeľovanie čestného doktorátu na Ottavskej univerzite slovenskému prezidentovi Rudolfovi Schusterovi v júni 2003. Zľava: prezident Schuster, rektor Gilles Patry, kancelárka Huguette Labelle. Foto: archív R. Schustera

- *University of Ottawa confers an Honorary Doctorate on President Rudolf Schuster, June, 2003. From left to right: President Rudolf Schuster, Rector Gilles Patry, Chancellor Huguette Labelle. Photo: archive of R. Schuster*

Druhá prezidentská návšteva

Rok pred vstupom Slovenska do euroatlantických štruktúr zavítal na pracovnú návštevu Kanady a USA (v apríli 2003) prezident SR Rudolf Schuster (jeho pobyt v Kanade zabezpečoval chargé d'affaires Štefan Rozkopál). Okrem prijatí u najvyšších štátnych predstaviteľov vrátane generálnej guvernérky Adrienne Clarksonovej a premiéra Jeana Chrétiena sa slovenský prezident stretol aj s guvernérkou provincie Nové Škótsko Myrou Freemanovou. Prezident R. Schuster odhalil v meste Halifax na móle Pier 21 pamätnú tabuľu. Bolo to na mieste nazvanom „vstupná brána do Kanady“, ktorým prešlo viac ako 1,5 milióna prisťahovalcov vrátane tisícov prisťahovalcov slovenského pôvodu. Ottavská univerzita udelila prezidentovi SR čestný titul *Doctor honoris causa*, ktorý mu bol odovzdaný počas slávnostného ceremoniálu v priestoroch univerzity. Dôležitou súčasťou návštevy slovenského prezidenta boli aj jeho stretnutia s krajanmi v Halifaxe, Montreale a Ottawe. Vybraným zástupcom krajanскеj komunity odovzdal Rudolf Schuster vyznamenania prezidenta SR.

A notable example of Canadian assistance to Slovakia was in the area of development assistance. The Slovak diplomat Peter Hulényi (who is currently the ambassador of the Slovak Republic in Israel) recalls this chapter as follows: *“From the accession of Slovakia to the OECD (December 2000), we also assumed the role of helping the developing world. However, Slovakia did not have the domestic legislative framework, the institutional basis or the capacity to fulfill this task. The accession process to the EU was indeed already in full swing, but development aid was not part of the *acquis communautaire* and therefore the Commission did not provide the candidate countries for this area even a single Euro.*

In the summer of 2001, I visited Dianne Masson-Yensen, director of the European Division of the Canadian International Development Agency (CIDA) (a few years later, she became the head of the Office of the Embassy of Canada to Slovakia). I asked her for help in creating a Slovak version of CIDA. I was in luck. The CIDA management had just launched a competition for the best innovative projects. With the help of CIDA consultants Robert Wiles and Hubert Simard, we wrote a project called “SlovakAid” within a few days and submitted it to the CIDA internal competition.

A few months later, this project was awarded a Canadian government grant (the only one destined for Europe) worth CAD 2 million. As part of the project, the Canadian government committed to the implementation of the project for one year so that after the ending of our assignment in Canada, in 2002 we started to build from scratch the foundation of SlovakAid. At the beginning of 2003, I presented the first results of the project in Ottawa. The CIDA management was particularly interested in linking SlovakAid's capacity-building directly with the implementation of joint projects in developing countries, i.e. “learning by doing”.

CIDA decided to expand the project to the group of countries of the Visegrad Four. The program was called ODACE (Official Development Assistance in Central Europe) and increased its budget to CAD 15 million (more than two-thirds of these funds were gained by Slovakia over the next three years). The Canadians opened an ODACE office in Bratislava and sent there David Chaplin, an experienced diplomat and a wonderful person. His regular meetings of the Slovak development stakeholders “TGIF [Thank God It's Friday] at the ODACE office

Medzi pozoruhodné príklady kanadskej asistencie Slovensku možno bezpochyby zaradiť oblasť rozvojovej pomoci. Diplomát Peter Hulényi (dnes veľvyslanec SR v Izraeli) si na túto kapitolu spomína takto: *„Zo vstupu Slovenska do OECD (december 2000) nám vyplynula aj úloha pomáhať rozvojovému svetu. Slovensko však nemalo legislatívny rámec, inštitucionálnu bázu ani kapacity na splnenie tejto domácej úlohy. Prístupový proces do EÚ bol už síce v plnom prúde, ale rozvojová pomoc nebola súčasťou *acquis communautaire*, a preto Komisia neposkytla kandidátskym krajinám na túto oblasť ani euro.*

V lete 2001 som navštívil riaditeľku európskej divízie kanadskej vládnej agentúry pre rozvojovú spoluprácu (CIDA) Dianne Masson-Yensen (o pár rokov neskôr sa stala vedúcou pobočky zastupiteľského úradu Kanady v Bratislave). Poprosil som ju o pomoc pri vytvorení slovenskej modifikácie CIDA. Mal som šťastie. Vedenie CIDA práve vyhlásilo súťaž o najlepšie inovatívne projekty. S pomocou konzultantov CIDA Roberta Wilesa a Huberta Simarda sme v priebehu niekoľkých dní spísali projekt s pracovným názvom SlovakAid a predložili do internej súťaže CIDA.

O pár mesiacov neskôr získal tento projekt dotáciu kanadskej vlády (ako jediný určený pre Európu) vo výške dvoch miliónov kanadských dolárov. V rámci projektu ma kanadská vláda sekondovala na jeden rok a poverila implementáciou projektu, takže po ukončení vyslania v Kanade sme v roku 2002 začali budovať na zelenej lúke základy SlovakAid. Začiatkom roku 2003 som bol prezentovať v Ottawe prvé výsledky projektu. Vedenie CIDA projekt zaujal najmä tým, že spájal budovanie kapacít SlovakAid priamo s implementovaním spoločných projektov v rozvojových krajinách, t. j. „learning by doing“.

CIDA sa rozhodla projekt rozšíriť na skupinu krajín Vyšehradskej štvorky plus Estónsko, Lotyšsko, Litvu a Slovinsko. Program nazvala ODACE (Official Development Assistance in Central Europe) a navýšila rozpočet na 12 miliónov CAD (počas nasledujúcich troch rokov získalo Slovensko viac ako 2/3 týchto prostriedkov). Kanadania otvorili v Bratislave kanceláriu ODACE a vyslali do nej skúseného rozvojového diplomata a úžasného človeka Davida Chaplina. Jeho pravidelné stretnutia slovenských rozvojových „stakeholderov“ TGIF (Thanks God It's Friday) v kancelárii ODACE na Štefánikovej ulici sa stali legendárnymi. Spoločné projekty SlovakAid a CIDA na Balkáne, v Strednej Ázii či v Afrike boli pre slovenskú rozvojovú pomoc prelomové a dodnes patria medzi naše najúspešnejšie.

on Štefánik Street have become legendary. The joint projects of SlovakAid and CIDA in the Balkans, Central Asia, and Africa have been a breakthrough for Slovak development aid and are still among our most successful ones. In Brussels for the next few years they asked us, with a bit of jealousy in their voices, why we were building SlovakAid with the Canadians when we were joining the EU. The answer is this success story. On the occasion of the 10th anniversary of the founding of SlovakAid in October 2013 David Chaplin was awarded the Gold Plaque of the Minister of Foreign Affairs.”

Cultural Diplomacy

An important event in raising the profile of Slovakia was the organization of an extensive exhibition entitled *Modern Slovak Art*, curated by prof. Ľudovít Petránsky, in Montreal in June 1999. Prime Minister Chrétien and Slovak Minister of Culture Milan Kňažko visited the exhibition when it moved to the town of Cornwall.

Several top Slovak artists performed in Canada, including: opera singer Mária Eliášová in Ottawa, Montreal, Hull and Toronto (May 2000), opera singer Miroslav Dvorský with the Canadian Opera Company at the O’Keefe Centre in Toronto and in the Cathedral in Montreal (October 2000), and the performance of the Radošín Naive Theatre. In addition, the Slovak film *The Garden*, in the presence of producer Martin Šulík, premiered at the first annual festival of central European films in Ottawa (March 2000), and the paintings *Facets of Slovak Abstraction* of Stanislav Stankoci, Daniel Fischer and Pavol Hlôška were exhibited in Ottawa (2001).

In January 2003 State Secretary of the Slovak Ministry of Culture József Kvarda opened the *Month of Slovak culture* in Canada. It was an important step toward a breakthrough in the perception of Slovakia and in the redefinition of the principles of the presentation of Slovak culture abroad. Montreal, which is known as a cultural metropolis with prestigious festivals, was chosen as the venue.

During this period, various Canadian artists performed in Slovakia, including composer Pierre Michaud and the premiere of *Remi’s World* by classical guitarist Rémi Boucher with the Slovak Sinfonietta in Zilina (May 2002). The permanent conductor of the Slovak Radio Symphony Orchestra at this time was a Canadian, Charles Olivieri-Munroe.

V Bruseli sa ešte niekoľko rokov s trochou žiarlivosti v hlase pýtali, prečo budujeme SlovakAid s Kanadanmi, keď vstupujeme do EÚ. Odpoveďou je tento úspešný príbeh. Pri príležitosti desiateho výročia vzniku SlovakAid v októbri 2013 bol David Chaplin ocenený Zlatou plaketou ministra zahraničných vecí.“

Prezentácia Slovenska

Významným počinom v zviditeľnení Slovenska bolo zorganizovanie rozsiahlej výstavy *Súčasnú slovenské umenie*, ktorej kurátorom bol prof. Ľudovít Petránsky. V júni 1999 ju v Montreale otvoril minister kultúry Milan Kňažko a veľvyslanectvo dosiahlo jej reінštaláciu v meste Cornwall, čo malo aj politický rozmer, pretože si ju prezrel premiér Chrétien.

V oblasti kultúrnej diplomacie pokračovala prezentácia špičkových slovenských umelcov. Ako príklad možno uviesť: vystúpenia opernej speváčky Márie Eliášovej v Ottawe, Montreale, Hulle a Toronte (máj 2000) a Miroslava Dvorského v kanadskej opere v Toronte a v katedrále v Montreale (október 2000), vystúpenie Radošinského naivného divadla, premiérové uvedenie slovenského filmu *Záhrada* režiséra Martina Šulíka na 1. ročníku festivalu stredoeurópskych filmov v Ottawe (marec 2000) a výstavu obrazov *Facets of Slovak Abstraction* Stanislava Stankociho, Daniela Fischera a Pavla Hlôšku v Ottawe (2001).

V januári 2003 otvoril štátny tajomník Ministerstva kultúry SR József Kvarda Mesiac slovenskej kultúry v Kanade. Bol to dôležitý krok smerom k prelohu vo vnímaní Slovenska a k redefinovaniu princípov prezentácie slovenskej kultúry v zahraničí. Za miesto konania bol zvolený Montreal, ktorý je známy ako kultúrna metropola s prestížnymi festivalmi.

Počas tohto obdobia vystúpili na Slovensku rôzni kanadskí umelci vrátane skladateľa Pierra Michauda. Ďalej to bola premiéra *Rémiho svet* v podaní klasického gitaristu Rémiho Bouchera so Štátnym komorným orchestrom v Žilине (máj 2002). Dirigentom Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu bol v tom čase Kanadan Charles Olivieri-Munroe.

Following the fulfillment of the demanding criteria, the Slovak Republic entered NATO at the end of March 2004. The flag of the European Union was raised in May 2004 in front of the chancery of the Slovak Embassy in Ottawa, followed by a reception for representatives of the Canadian government, the diplomatic and the expatriate communities. This was organized by Head of Mission Štefan Rozkopál (who later became Head of the Office of the President of the Slovak Republic, Andrej Kiska) who, after the completion of the mission of Ambassador Mikolášik in the summer of 2002, led the Slovak Embassy until 2005 as Chargé d'affaires. He was followed by Ambassador Stanislav Opiela (2005–2010), who was intimately acquainted with Canada from his previous diplomatic service in Ottawa.

At that time, Canada was represented by Ambassadors Bruce Jutzi (2003–2006) and Michael Calcott (2006–2009), operating out of Prague. After the entry of Slovakia into the EU, the status of the Office of the Embassy was raised in Bratislava and was headed for the first time by a professional diplomat, John Broadbent (2004–2008), at the level of Chargé d'affaires. His predecessors as Head of the Office had been from CIDA.

Abolition of the visa requirement

Priorities in bilateral relations included increased efforts to abolish visa requirements for citizens of Slovakia travelling to Canada. In this respect, visits by Canadian Senate Speaker Noël Kinsella to Slovakia with a delegation in June 2007 and the visit to Bratislava of Canadian Foreign Minister Peter MacKay in July 2007 and his talks with his Slovak colleague Minister Ján Kubiš and other senior officials were important.

After several years of efforts, including lobbying of Canadian officials by the Canadian Slovak League, abolition of the visa requirement by Canada for the Slovak Republic was eventually achieved. Then Ambassador Stanislav Opiela recalls: *“It was absolutely unexpected. I was with my ambassadorial colleagues in Quebec on an excursion organized by the Ministry of Foreign Affairs when I got a call from the Ministry of Immigration to come to Toronto the next day, where their minister would make an important statement. On Saturday 1 March*

- Vztyčovanie vlajky Európskej únie pred budovou slovenského veľvyslanectva v Ottawe po prijatí SR do EÚ, máj 2004. Foto: Tibor Dej
- Raising the European Union Flag in front of the Slovak Embassy in Ottawa after the Slovak Republic joined the EU, May 2004. Photo: Tibor Dej

Po splnení náročných kritérií vstúpila koncom marca 2004 Slovenská republika do NATO. Emotívne vztyčovanie európskej vlajky v máji 2004 pred budovou slovenskej ambasády v Ottawe a následnú recepciu pre predstaviteľov kanadskej štátnej správy, diplomatickej a krajanskej komunity organizoval vedúci misie Štefan Rozkopál (súčasný vedúci Kancelárie prezidenta SR Andreja Kisku), ktorý po ukončení misie veľvyslanca Mikolášika v lete roku 2002 viedol slovenskú ambasádu do roku 2005 ako chargé d'affaires. Po ňom nastúpil do funkcie veľvyslanec Stanislav Opiela (2005 – 2010), ktorý Kanadu dôverne poznal zo svojej predchádzajúcej diplomatickej služby v Ottawe.

Kanadu zastupovali v tomto období veľvyslanec Bruce Jutzi (2003 – 2006) a Michael Calcott (2006 – 2009) pôsobiaci v Prahe. Po vstupe Slovenska do EÚ sa povýšil status kancelárie veľvyslanectva v Bratislave a na jeho čelo prišiel prvý profesionálny diplomat John Broadbent (2004 – 2008) na úrovni chargé d'affaires. Jeho predchodcovia boli z agentúry CIDA.

- Veľvyslanec Bruce Jutzi (vľavo) a chargé d'affaires Kanady John Broadbent (vpravo) na Dni Kanady, Bratislava 29. júna 2005. Foto: archív kanadskej ambasády ←
- Ambassador Bruce Jutzi (left) and Chargé d'affaires of Canada John Broadbent (right) during Canada Day, Bratislava, 29 June 2005. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

Zrušenie vízovej povinnosti

Medzi priority v bilaterálnych vzťahoch sa zaradilo zvýšené úsilie o zrušenie vízovej povinnosti pre občanov Slovenska pri ceste do Kanady. Z tohto aspektu boli dôležité návštevy predsedu kanadského Senátu Noela Kinsellu s delegáciou v júni 2007 a návšteva kanadského ministra zahraničných vecí Petra McKaya v júli 2007 a jeho rokovania so šéfom slovenskej diplomacie Jánom Kubišom v Bratislave.

Po niekoľkoročnom úsilí sa zrušenie vízovej povinnosti zo strany Kanady pre SR nakoniec podarilo. Vtedajší veľvyslanec Stanislav Opiela na to spomína takto: „Bolo to absolútne nečakané. Bol som s kolegami veľvyslancami v Quebecu na exkurzii organizovanej ministerstvom zahraničných vecí, keď som dostal z ministerstva imigrácie telefonát, aby som sa nasledujúci deň dostavil do Toronto, kde ich ministerka urobí dôležité vyhlásenie. V sobotu 1. marca 2008 sme sa zástupcovia veľvyslanectiev Slovenska, Maďarska, Poľska a Litvy zišli na dohodnutom mieste a Diane Finleyová, kanadská ministerka občianstva a imigrácie, v krátkom vystúpení oznámila, že Kanada s okamžitou platnosťou ruší vízovú povinnosť pre občanov týchto štyroch krajín pri ceste do Kanady. Bolo to nečakané a veľmi príjemné víťazstvo a veľké zadostučinenie.“

2008, representatives of the Slovak, Hungarian, Polish and Lithuanian ambassadors met at the agreed place, and Canadian Minister of Citizenship and Immigration Diane Finley briefly announced that Canada with immediate effect abolished the visa requirement for the citizens of these four countries to Canada. It was an unexpected and very pleasant victory and great satisfaction.”

High Level Visits

From 26–29 November 2008, the historic first official visit of a Canadian Governor General to Slovakia, Michaëlle Jean took place. The Governor General was accompanied by her husband Jean-Daniel Lafond, the well-known film producer and philosopher of French origin, a delegation composed of artists, academics, and representatives of civil society.

- Slovenský deň v Ottawe, august 2005. Zľava: veľvyslanec SR v Kanade Stanislav Opiela, Andrej Stolarik, profesor Mark Stolarik, hokejová hviezda Zdeno Chára. Foto: archív M. Stolarika →
- Slovak Day in Ottawa, August, 2005. Left to Right: Ambassador Stanislav Opiela, Andrej Stolarik, Professor Mark Stolarik, NHL hockey star Zdeno Chára. Photo: archive of M. Stolarik

During her visit, the Governor General met with President of the Slovak Republic Ivan Gašparovič, visited Banská Bystrica, and took part in discussions on the theme of *Solidarity in a Global World* at Comenius University in Bratislava. The aim of the visit was to evaluate the process of democratic transformation which Slovakia underwent, to show the common historical and cultural ties between Canada and Slovakia, highlight growing commercial relations between the two countries, and recognize their joint participation in NATO missions, especially in reconstruction efforts in Afghanistan.

- Slovenský premiér Robert Fico (v strede) sa počas návštevy Afganistanu v septembri 2006 stretol aj so zástupcom veliteľa ISAF, kanadským generálmajomom Angusom Watom (vpravo). Foto: Pavol Vitko
- Prime Minister of Slovakia Robert Fico (center) during his visit to Afghanistan on Sep 2006 met with the Deputy Commander of ISAF, Canadian Major-General Angus Watt (right). Photo: Pavol Vitko
- Predseda kanadského Senátu Noël A. Kinsella (vľavo) počas návštevy Bratislavy v júni 2007. V strede veľvyslanec Michael Calcott a vpravo chargé d'affaires John Broadbent. Foto: archív kanadskej ambasády
- Senate Speaker Noël A. Kinsella (left) accompanied by Ambassador Michael Calcott (center) and Chargé d'affaires John Broadbent (right) during his visit to Bratislava, June, 2007. Photo: archive of the office of the Embassy of Canada in Bratislava
- Prezident SR Ivan Gašparovič (vľavo) a generálna guvernérka Kanady Michaëlle Jeanová počas jej oficiálnej návštevy Slovenska, Bratislava november 2008. Foto: TASR
- President of the Slovak Republic Ivan Gašparovič (left) and Governor General of Canada Michaëlle Jean, during her official visit to Slovakia, Bratislava, November 2008. Photo: TASR

Visits to Canada during this period were carried out by the following representatives of the Government of the Slovak Republic: Minister of Justice Daniel Lipšic (November 2005), Minister of the Environment László Miklós (December 2005), Deputy Prime Minister for Human Rights and Minorities Dušan Čaplovič (October 2007), Minister of Education Ján Mikolaj (March 2009), Minister of Defence Jaroslav Baška and Chief of the General Staff Ľubomír Bulík (March 2010).

Culture and Sports

In the area of intensive contacts and cooperation with the expatriate community during this period, the world premiere of the play by Slovak playwright Viliam Klimáček *The Hot Summer 68* in the Toronto Slovak Theater in January 2009 was given special status. The play was commissioned by the Toronto Slovak Theater (at the initiative of Reverend Tóth, who acted in it), and the Slovak Embassy was also involved in the project.

- Generálna guvernérka Kanady Michaëlle Jeanová na stretnutí so zástupcami občianskej spoločnosti. Zľava: Lenka Surotchak, Zuzana Wienk, Alena Pániková, M. Jeanová, Oľga Gyárfášová, Grigorij Mesežnikov. Bratislava november 2008. Foto: Ondrej Mihál
-
- Governor General of Canada Michaëlle Jean at a meeting with representatives of civil society. From left to right: Lenka Surotchak, Zuzana Wienk, Alena Pániková, M. Jean, Oľga Gyárfášová, Grigorij Mesežnikov Bratislava, November, 2008. Photo: Ondrej Mihál
- Kanadský chargé d'affaires Georges Lemieux (vľavo) a kanadsko-slovenský autor Ondrej Mihál počas prezentácie knihy *Zanikajúca krása*, Bratislava november 2008. Foto: archív O. Mihála
- ←
- Chargé d'affaires of Canada Georges Lemieux (left) and Canadian-Slovak author Ondrej Mihál at *Zanikajúca krása* book presentation, Bratislava, November 2008. Photo: archive of O. Mihál

Návštevy na vysokej úrovni

V dňoch 26. - 29. novembra 2008 sa uskutočnila historicky prvá oficiálna návšteva kanadskej hlavy štátu - generálnej guvernérky Michaëlle Jeanovej s manželom Jeanom-Danielom Lafondom, významným filmovým režisérom a filozofom francúzskeho pôvodu, na Slovensku. Generálnu guvernérku sprevádzala aj delegácia zložená z umelcov, akademikov a predstaviteľov občianskej spoločnosti. Počas svojej návštevy sa generálna guvernérka stretla s prezidentom Slovenskej republiky Ivanom Gašparovičom, navštívila Banskú Bystricu, zúčastnila sa diskusie na tému *Solidarita v globálnom svete* na Univerzite Komenského v Bratislave a absolvovala početné stretnutia s predstaviteľmi občianskej spoločnosti v Bratislave aj v Banskej Bystrici. Návšteva mala za cieľ vyzdvihnúť proces demokratických premien, ktorými Slovensko prešlo, poukázať na spoločné historické a kultúrne väzby, rastúce obchodné vzťahy a spoločnú účasť v misiách NATO, najmä pri rekonštrukčných snahách v Afganistane.

Canadian Slovaks also launched several television programs. The first and longest-lasting was the Ottawa monthly *Slovak Spectrum*, which was launched in 1978 and supported by Branch 63 of the Canadian Slovak League. It operates to this day. For the first twenty years it was produced by Margita (Stolarik) Volk; later it was produced by George Frajkor and Anne (Mader) Ladouceur. In 1980 a group of young expatriates established a Slovak broadcast in Toronto that could be watched throughout Canada. Reverend Toth led the broadcast for the first five years and Katarína Homolová continued it after a pause.

Independently, or in cooperation with expatriates, the Slovak Embassy in Ottawa organized a variety of cultural activities. For example, in 2005, there was an exhibition of photographs by Ladislav Struhár (February) and the screening of the documentary film *Nicolas Winton: The Force of Humanity* at the 6th annual Central European Film Festival with the participation of the legendary Canadian journalist of Slovak origin Joe Schlesinger (March). In May 2005, the Slovak film *Angel of Mercy* was screened at the first European Film Festival in Toronto. The Slovak Folklore Group Zemplín and Šarišan took part in the folklore festivals in Toronto and Drummondville in June and July. In November 2006, a unique literary program called *Shalom* was prepared by Valeria Toth at the Toronto Centre for Arts. It was depicted in a small book publication. In May 2007, Marián Lapšanský gave piano concerts in Ottawa and Montreal, and Andrea Kolpaska and her husband Ed Ambros exhibited their jewellery and art respectively. In March 2009, an exhibition devoted to the hundredth anniversary of the birth of composer Eugen Suchoň was combined with a concert of young Canadian artists. A fashion show of designer Jana Hanzelová from Ottawa took place in November of the same year. An exhibition of photographs by Filip Kulišev was held during the Vancouver Winter Olympics (February 2010).

Slovakia's hockey players participated in the junior world ice hockey championships in Ottawa (26 December 2008 to 5 January 2009) and the Vancouver Winter Olympics in February 2010. President Gašparovič, Minister of Foreign Affairs Miroslav Lajčák and Minister of Education, Science, Research and Sport Ján Mikolaj attended the Vancouver Winter Olympics.

The oratorio *Terezín* composed by Canadian Ruth Fazal based on stories written by Jewish children detained in northern Bohemia from 1941–44 was performed in Bratislava on March 10, 2004 with the participation of the Toronto New Stream Children's Choir. Folk duo Zubot and Dawson performed at the Country Music Festival in Trnava in June 2008.

Návštevu Kanady v hodnotenom období uskutočnili títo predstavitelia vlády SR: minister spravodlivosti Daniel Lipšic (november 2005), minister životného prostredia László Miklós (december 2005), podpredseda vlády pre ľudské práva a menšiny Dušan Čaplovič (október 2007), minister školstva Ján Mikolaj (marec 2009), minister obrany Jaroslava Baška a náčelník generálneho štábu Ľubomír Bulík (marec 2010).

Kultúra a šport

V oblasti intenzívnych kontaktov a spoluprác s krajanovou komunitou v tomto období malo osobitné postavenie uvedenie svetovej premiéry divadelnej hry slovenského dramatika Viliama Klimáčka *Horúce leto 68* v Torontskom slovenskom divadle v januári 2009. Hra sa zrodila na objednávku Torontského slovenského divadla (z iniciatívy reverenda Dušana Tótha, ktorý si v nej i zahral) a v projekte sa angažovala i slovenská ambasáda.

Kanadskí Slováci tiež spustili niekoľko televíznych programov. Prvým bol ottavský mesačník *Slovenské spektrum*, ktorý začal s podporou pobočky 63 Kanadskej slovenskej ligy v roku 1978 a funguje dodnes. Prvých dvadsať rokov ho produkovala Margita (Stolarik) Volk, neskôr George Frajkor a Anne (Mader) Ladouceur. V roku 1980 skupina mladých krajanov založila v Toronte *Slovenské vysielanie*, ktoré bolo možné sledovať po celej Kanade. Počas prvých piatich rokov viedol vysielanie reverend Tóth a po pauze v ňom pokračuje Katarína Homolová.

Slovenské veľvyslanectvo v Ottawe samostatne alebo v spolupráci s krajanmi zorganizovalo celý rad kultúrnych aktivít. Napríklad v roku 2005 to boli výstava fotografií Ladislava Struhára (február), premietnutie dokumentárneho filmu *Nicolas Winton: Sila ľudskosti* na 6. ročníku stredoeurópskeho filmového festivalu za účasti legendárneho kanadského novinára slovenského pôvodu Joea Schlesingera (marec). V máji 2005 sa v Toronte uskutočnil 1. ročník Európskeho filmového festivalu za účasti slovenského filmu *Anjel milosrdenstva*. Na medzinárodných folklórnych festivaloch v Toronte a Drummondville sa zúčastnili slovenské folklórne skupiny Zemplín a Šarišan (prelom júna a júla 2005). V novembri 2006 sa v Toronto Centre for Arts realizovalo z iniciatívy Valérie Tóthovej unikátne literárne pásmo *Shalom*. Bolo vydané i knižne. Ďalej tam prebehli koncert klaviristu Mariána Lapšanského (máj 2007, Ottawa a Montreal), výstava krajanových umelcov Andrey Kolpaskej – šperky, a jej manžela Eda Ambrosa – výtvarné diela (máj 2007), módna prehliadka návrhárky Jany Hanzelovej z Ottawy (november 2009), výstava venovaná storočnici

Canadian films were often screened at film festivals in Bratislava during this period. For example, in 2005 alone two Canadian films were screened at the One World Film Festival (on human rights), *Olivia's Puzzle* by Jason DaSilva and *Aung San Suu Kyi: The Prisoner of Rangoon* by Claude Schauli. The international Francophone Film Festival of Bratislava provided a unique opportunity to promote la Francophonie and to promote the Canadian film industry in Slovakia by featuring five recent films from Quebec in 2005: *20h17, rue Darling* by B. Emond; *Le bonheur c'est une chanson triste* by F. Delisle; *Littoral* by W. Mouawad; *La face cachée de la lune* by R. Lepage; and *Elles étaient 5* by G. Côté.

- Kanadská veľvyslankyňa Valerie Raymondová odovzdala v júni 2009 poverovacie listiny prezidentovi SR Ivanovi Gašparovičovi (vpravo). Foto: archív Kancelárie prezidenta SR
- Canadian Ambassador Valerie Reymond presented her credentials to the President of the Slovak Republic Ivan Gašparovič (right) on June, 2009. Photo: Archive of the Presidential Office of the SR

narodenia skladateľa Eugena Suchoňa spojená s koncertom mladých kanadských umelcov (marec 2009) a výstava fotografií Filipa Kuliseva počas zimných olympijských hier vo Vancouveri (február 2010).

Veľmi dobrou propagáciou Slovenska v Kanade boli juniorské majstrovstvá sveta v hokeji v Ottawe (26. decembra 2008 až 5. januára 2009) a zimné olympijské hry (ďalej len „ZOH“) vo Vancouveri vo februári 2010. Na ZOH sa zúčastnil aj prezident Gašparovič, minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák a minister školstva, vedy, výskumu a športu Ján Mikolaj.

Detský chór z Toronta predstavil v Bratislave v marci 2004 *Oratórium Terezín*, ktoré zložila Kanadanka Ruth Fazalová (vychádza z príbehov židovských detí zadržovaných v severných Čechách v rokoch 1941 - 1944). Folkové duo Zubot a Dawson vystúpilo v júni 2008 na country festivale v Trnave. V tomto období boli premietané na festivaloch v Bratislave viaceré kanadské filmy. Napríklad v roku 2005 na festivale *Jeden svet o ľudských právach* to boli *Olivia's Puzzle* od Jasona DaSilvu a *Aung San Suu Kyi: Väzeň z Rangúnu* od Clauda Schaula. Medzinárodný frankofónny filmový festival v Bratislave poskytol jedinečnú príležitosť na propagáciu frankofónie a kanadského filmového priemyslu na Slovensku. Predstavil v roku 2005 päť nových filmov z Quebecu: *20h17 rue Darling* od Bernarda Émonda, *Le bonheur c'est une chanson triste* od Francois Delisle, *Littoral* od Wajdiho Mouawada, *La face cachée de la lune* od Roberta Lepaga a *Elles étaient 5* od Ghyslaine Côté.

Od roku 2007 účinkovala s Baletom Slovenského národného divadla v Bratislave kanadská baletka Ana-Sanziana Beschia.

Foreign Policy Frameworks

Canada and Slovakia are currently close allies and partners. The countries are bound together in the collective defence framework of NATO, the Canada-EU Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) as well as the Strategic Partnership Agreement between the EU and Canada. Both states share the same position on current international questions, including the situation in Ukraine, which is a priority for both countries' foreign policies. Both countries are involved in the stabilization of Iraq through non-combatant activities of NATO.

2017 was a key year in relations – from 1 April, the *EU-Canada Strategic Partnership Agreement* (SPA) between the EU and Canada started to be applied provisionally, and from 21 September the *Comprehensive Economic and Trade Agreement between the EU and Canada* (CETA) also came into provisional application. It immediately eliminated tariffs between Canada and the EU on 98% of EU tariff-lines, resulting in savings and greater choice for consumers and business and generating good jobs for people in both countries. Both agreements created a platform for further deepening of political ties, trade and investment between the Slovak Republic and Canada. Slovakia played an important role during its first-ever presidency of the Council of the European Union as a constructive honest broker at the time of finalizing the talks on the signing of the CETA and SPA Agreements. The agreements were signed at the 16th EU-Canada Summit on 30 October 2016 in Brussels, with the participation of Prime Minister Justin Trudeau of Canada and Slovak Prime Minister Robert Fico.

Canada and Slovakia are part of NATO's rotating military presence in the Baltic States. Canada's commitment to European security is demonstrated by its role as the leading country in Latvia of a strengthened military presence at the eastern border of NATO (*Enhanced Forward Presence*). On the basis of a government and parliamentary decision, in July 2018, Slovakia deployed 152 soldiers to Latvia, who will operate there under Canadian command. Slovakia's important contribution to the NATO multinational force will help to ensure the security and defence of our Baltic allies and of Europe by deterring potential threats.

Zahraničnopolitické rámce

Krajina javorového listu je v súčasnosti partnerom a blízkym spojencom SR, s ktorým nás spája záväzok kolektívnej obrany v rámci NATO a rozvíjanie strategického partnerstva medzi EÚ a Kanadou. Oba štáty majú rovnakú hodnotovú orientáciu zahraničnej politiky a veľmi podobný postoj k aktuálnym medzinárodným otázkam vrátane situácie na Ukrajine, ktorá je prioritnou zahraničnopolitickou témou Kanady i Slovenska. Obe krajiny sa angažujú v stabilizácii Iraku prostredníctvom nebojových aktivít NATO.

Z pohľadu vzťahov SR/EÚ – Kanada bol rok 2017 kľúčovým – od 1. apríla sa začala predbežne uplatňovať politická *Dohoda o strategickom partnerstve (SPA) medzi EÚ a Kanadou* a od 21. septembra ekonomická *Komplexná hospodárska a obchodná dohoda medzi EÚ a Kanadou (CETA)*. Obe zmluvy vytvárajú platformu pre ďalšie prehľbovanie politických väzieb a obchodnú výmenu medzi SR a Kanadou pod hlavičkou EÚ. (Slovensko zohralo dôležitú úlohu konštruktívneho *honest broker*a v čase finalizácie rozhovorov o podpise dohôd CETA a SPA. Dohody boli nakoniec podpísané na 16. samite EÚ – Kanada 30. októbra 2016 v Bruseli za účasti premiéra Kanady Justina Trudeaua a premiéra SR Roberta Fica.)

Kanada je súčasťou rotujúcej vojenskej prítomnosti v Pobaltí a v Lotyšsku pôsobí ako vedúca krajina posilnenej vojenskej prítomnosti na východnej hranici NATO (*Enhanced Forward Presence*). Na základe rozhodnutia vlády a parlamentu vyslalo Slovensko v júli 2018 do Lotyšska 152 vojakov, ktorí tam v súčasnosti pôsobia pod kanadským velením.

Za ostatné roky sa úspešne rozbehla aj parlamentná spolupráca. V júni 2016 bola z iniciatívy ambasády SR v Ottawe v kanadskom parlamente založená a registrovaná skupina priateľstva so SR. Skupina má 23 členov zastupujúcich hlavné politické strany a obe komory parlamentu. Slovenské veľvyslanectvo udržiava s členmi parlamentnej skupiny živé kontakty a usiluje sa o maximálne využitie existujúcich kontaktov pre rozšírenie politických a ekonomicko-investičných väzieb. Poslanci kanadského parlamentu pravidelne navštevujú Slovensko a Kancelária veľvyslanectva Kanady v Bratislave pravidelne hostí pracovné podujatia pre Skupinu priateľstva s Kanadou a USA NR SR.

In recent years, Canada has deepened its engagement of the regional V4 grouping. In 2014, a Slovak diplomatic initiative during the Presidency of the Slovak Republic in the V4 formalized this cooperation. Canada since that time has been conducting regular annual consultations with the V4 at the level of political directors, contributing to the exchange and coordination of positions on the foreign policy and defence agenda. To date, four rounds have been held, the host alternating between the country holding the V4 presidency and Canada. Practical cooperation with the V4 has included Canadian support for project activities of the International Visegrad Fund. Between 2014 and 2015, Ottawa was involved in co-financing projects totalling EUR 133,000. The projects were aimed at promoting dialogue between representatives of the civil society of Ukraine and the V4 countries as well as the Eastern Partnership countries.

Parliamentary cooperation continues to be successful. In June 2016, at the initiative of the Slovak Embassy in Ottawa, the Canadian Parliament established and registered a friendship group with the Slovak Republic. The group has 23 members representing the main political parties and both chambers of Parliament. The Slovak Embassy maintains strong contacts with members of the parliamentary group and strives to maximize the use of existing contacts for the expansion of political, trade and investment ties. Members of the Parliament of Canada regularly visit Slovakia, and the Office of the Embassy of Canada in Bratislava regularly hosts networking events for the US-Canada Friendship Group of the National Council of the Slovak Republic.

Intensive ties between the two countries continue to involve the large Slovak-Canadian community, in particular through a wide range of cultural and social events. The Slovak Embassy in Ottawa, in cooperation with the Office for Slovaks Living Abroad, has been assisting a number of expatriate organizations in the last few years under a subsidy mechanism from government sources. In its contacts with expatriates but also with other partners, the Slovak Embassy uses modern social networks as well as regular visiting days to selected Canadian cities. The Office of the Embassy of Canada in Bratislava maintains contact with interested members of the small Canadian community in Slovakia, including organizing social and cultural events.

- Slovenský minister obrany Jaroslav Baška daroval svojmu kanadskému kolegovi Petrovi MacKayovi dres. Kanada 3. marca 2010. Foto: Pavol Vitko

- Slovak Minister of Defence Jaroslav Baška presenting a jersey to his Canadian counterpart Minister Peter MacKay. Canada, March 3, 2010. Photo: Pavol Vitko

Kanada v ostatných rokoch „objavila“ regionálne zoskupenie V4. V roku 2014 došlo z iniciatívy slovenskej diplomacie počas predsedníctva SR vo V4 dokonca k sformalizovaniu tejto spolupráce. Kanada odvtedy vedie pravidelné výročné konzultácie na úrovni politických riaditeľov rezortov diplomacie krajín V4 a Kanady, ktoré prispievajú k výmene a koordinácii stanovísk k zahraničnopolitickej a obrannej agende. Doteraz prebehli štyri kolá konzultácií. Praktická spolupráca po línii V4 sa úspešne pretavila aj do kanadskej podpory projektových aktivít Medzinárodného vyšehradského fondu. V období rokov 2014 - 2015 sa Ottawa podieľala na spolufinancovaní projektov v celkovej výške 133-tisíc eur. Projekty boli zamerané na podporu dialógu medzi zástupcami občianskej spoločnosti Ukrajiny a krajín V4, ako aj krajín Východného partnerstva.

Na intenzívnych medziľudských väzbách oboch krajín sa naďalej podieľa početná slovenská komunita najmä širokým spektrom kultúrno-spoločenských podujatí. Slovenské veľvyslanectvo v Ottawe v spolupráci s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí pomáha v ostatných rokoch viacerým krajaným organizáciám v rámci dotačného mechanizmu z vládnych zdrojov.

Representative Offices

In this period, the Slovak Republic was represented in Canada by experienced diplomats – Ambassadors Milan Kollár (2010–2014) and Andrej Droba (2014–2018). As of September 2018, the former Director of the Foreign Policy Department of the Office of the President of the Slovak Republic Vit Koziak assumed the position of Ambassador to Canada. In their work, they could also rely on a network of honorary consulates covering the largest Canadian cities and provinces – Toronto (Mikuláš Martinček), Montreal (Dezider Michaletz), Calgary (Ľudovít Zanzotto until 2012; Richard Wolfli 2012–2014; Eva Hadzima 2014 – present) and Vancouver (Stanislav Lišiak from 1994 to 2014); Pavol Hollosy (2014 – present). The Honorary Consulate in Winnipeg functioned under the leadership of Jozef Kriška from 1994 and was closed in 2012.

The work of honorary consulates is primarily focused on the provision of consular, visa, business and tourist information about Slovakia to the wider Canadian public, the development of bilateral relations and economic cooperation between Canada and the Slovak Republic, and outreach to the expatriate community in the specific territory.

- Kanadský minister zahraničného obchodu Peter Van Loan a slovenský minister práce, sociálnych vecí a rodiny Jozef Mihál podpísali dohodu IEC o mobilite mládeže, Bratislava júl 2010. Foto: archív kanadského veľvyslanectva

- Canadian Minister of International Trade Peter Van Loan and Slovak Minister of Labor, Social Affairs and Family Jozef Mihál, signing the IEC Youth Mobility Agreement, Bratislava, July, 2010. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

- Cenu prezidenta Slovenskej republiky odovzdal na filmovom festivale Ekotopfilm 2011 vedúci Kancelárie prezidenta SR Milan Čič kanadskej chargé d'affaires Kathy Bunka za film Architekti zmien: Nič nie je stratené režiséra Jeana Bourbonnaisa, Bratislava október 2011. Foto: TASR

- The Award of the President of the Slovak Republic at the Ekotopfilm Festival 2011 was presented by the Head of the Office of the President of the SR Milan Čič to Canadian Chargé d'affaires Kathy Bunka for the film Architects of Changes: Nothing is lost by Jean Bourbonnais. Bratislava, October 2011. Photo: TASR

- Veľvyslanec SR v Kanade Milan Kollár (vpravo) s predsedom kanadskej vlády Stephenom Harperom (vľavo) na podujatí Tribute to Liberty, Toronto 30. mája 2014. Foto: archív Milana Kollára

- Slovak Ambassador to Canada Milan Kollar (right) with Prime Minister of Canada Stephen Harper (left) at the "Tribute to Liberty" charitable event, Toronto, May 30, 2014. Photo: archive of M Kollár

Pri kontaktoch s krajanmi, ale i ďalšími partnermi, využíva slovenská ambasáda moderné sociálne siete, ale aj pravidelné výjazdové dni do vybraných kanadských miest. Kancelária veľvyslanectva Kanady v Bratislave udržiava kontakty so zainteresovanými členmi malej kanadskej komunity na Slovensku vrátane organizovania spoločenských a kultúrnych podujatí.

To date, Canada has not had a separate embassy in Slovakia. Mainly for geographic reasons, in 2013 Canada stopped covering Slovakia from its embassy in Prague and moved its affairs to the embassy in Vienna. The following ambassadors served in this period: Valerie Raymond (from Prague) (2009-2013), and John Barrett (2013-2014), Mark Bailey (2014-2017) and Heidi Hulan (September 2017 to present) from Vienna. The Embassy relies on its Office of the Embassy of Canada in Bratislava to carry out its activities in Slovakia. Since 2004, a Chargé d'affaires has been serving in Bratislava: John Broadbent, noted above (2004-2008), Georges Lemieux (2008-2011), Kathy Bunka (2011-2016) and John von Kaufmann (September 2016 - present).

Visits of Political Representatives

During this period, the following working visits were made by Canadian officials: Minister of International Trade Peter Van Loan (July 2010), Secretary of State for Consular Affairs and Pan-American Cooperation Diane Ablonczy (June 2012), Minister of Foreign Affairs John Baird (April 2014), and six members of the Canadian Parliament - members of the EU-Canada Parliamentary Group (April 2016). Minister of International Trade (subsequently Minister of

- Potomkovia zakladateľov zaniknutej slovenskej dedinky Bradlo neďaleko mesta Hearst v severnom Ontáriu s veľvyslancom SR v Kanade Milanom Kollárom (vpravo od pamätnej tabule), august 2012. Foto: archív Milana Kollára

- The descendants of the founders of the small defunct Slovak village of Bradlo near Hearst in northern Ontario, with the Ambassador of the Slovak Republic to Canada Milan Kollár (right from the memorial plaque), August 2012. Photo: archive M. Kollár

- Pri príležitosti 10. výročia založenia SlovakAid udelil v októbri 2013 minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslav Lajčák (v strede) zlatú plaketu Kanadanovi Davidovi Chaplinovi (vpravo) a Slovákov Mariánovi Čaučíkovi (vľavo). Foto: archív Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

- On the occasion of the 10th anniversary of the founding of SlovakAid in October 2013 Canadian David Chaplin (right) was awarded the Gold Plaque of the Minister of Foreign Affairs. Minister Lajčák (center) and Slovak awardee Marian Čaučík (left). Photo: archive of the Ministry of Foreign and European Affairs

Zastupiteľské úrady

Slovenskú republiku zastupovali v Kanade v tomto období skúsení diplomati - veľvyslanci Milan Kollár (2010 - 2014) a Andrej Droba (2014 - 2018). Nový vedúci zastupiteľského úradu Vít Koziak (bývalý riaditeľ Odboru zahraničných vzťahov Kancelárie prezidenta SR) odovzdal poverovacie listiny do rúk generálnej guvernérky Kanady Juliette Payetteovej 5. septembra 2018. Vo svojej práci sa mohli oprieť aj o sieť honorárnych konzulátov pokrývajúcich najväčšie kanadské mestá a provincie - Toronto (Michael Martinček), Montreal (Dezider Michaletz), Calgary (Ľudovít Zanzotto do r. 2012, Richard Wolfli 2012 - 2014, Eva Hadzima) a Vancouver (Stanislav Lišiak od r. 1994 do r. 2014; Pavol Hollosy). Honorárny konzulát vo Winnipegu fungoval pod vedením Jozefa Kišku od roku 1994 a v roku 2012 bol zavretý.

Činnosť honorárnych konzulátov je zameraná predovšetkým na podávanie konzulárnych, vízových, obchodných a turistických informácií širokej kanadskej verejnosti, rozvoj bilaterálnych vzťahov a ekonomickej spolupráce medzi Kanadou a SR a na krajaniskú komunitu v sídle úradu.

Foreign Affairs) Chrystia Freeland visited Bratislava in September 2016 to meet with Slovak Minister of Economy Peter Žiga and to participate in a working dinner with EU trade ministers during the Slovak presidency of the EU Council. Her visit to Bratislava was considered successful and important in terms of reaching a subsequent agreement on the signing of the CETA.

- Kanadský minister zahraničných vecí John Baird (v strede) sprevádzaný generálnym riaditeľom Velislavom Bakardjievom (vľavo) a veľvyslancom Markom Baileyom (vpravo) navštívil spoločnosť Martinrea vo Svätom Jure, apríl 2014. Foto: archív veľvyslanectva Kanady

→

- *Canadian Minister of Foreign Affairs John Baird (centre) accompanied by Managing Director Velislav Bakardjiev (left) and Ambassador Mark Bailey (right) visiting Martinrea Company in Svaty Jur, April, 2014. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava*

- Michelle Rempelová (vľavo), poslankyňa kanadského parlamentu so slovenskými koreňmi, a veľvyslanec SR v Kanade Andrej Droba na Slovenskom dni v Miltone neďaleko Toronta, júl 2016. Foto: archív veľvyslanectva SR v Kanade

→

- *Michelle Rempel (left), Member of Parliament of Canada with Slovak roots and Slovak Ambassador to Canada Andrej Droba at the Slovak Day in Milton, near Toronto, July, 2016. Photo: archive of the Slovak Embassy in Canada*

- Kanadský minister zahraničných vecí John Baird (vpravo) so slovenským ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí Miroslavom Lajčákom, Bratislava apríl 2014. Foto: archív kanadskej ambasády

↓

- *Canadian Minister of Foreign Affairs John Baird (right) with Slovak Minister of Foreign and European Affairs Miroslav Lajčák, Bratislava, April, 2014. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava*

Kanada doposiaľ nemá na Slovensku samostatné veľvyslanectvo. Najmä z geografických dôvodov prestala v roku 2013 pokrývať Slovensko zo svojho veľvyslanectva v Prahe a presunula danú agendu na veľvyslanectvo vo Viedni. Na poste veľvyslanca sa v tomto období postupne vystriedali: Valerie Raymondová – pôsobila ešte v Prahe (2009 – 2013), John Barrett (2013 – 2014), Mark Bailey (2014 – 2017) a Heidi Alberta Hulanová (september 2017 – podnes). Veľvyslanectvo sa opiera pri realizácii svojich aktivít na Slovensku o svoju Kanceláriu veľvyslanectva Kanady v Bratislave. Vo funkcii chargé d'affaires slúžili v Bratislave od roku 2010: Georges Lemieux (2008 – 2011), Kathy Bunka (2011 – 2016) a John von Kaufmann (september 2016 – podnes).

Also, a meeting was held by Minister of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic Miroslav Lajčák with his then-colleague Minister of Foreign Affairs of Canada, Stéphane Dion (July 2016) on the margins of the NATO summit in Warsaw. Dion later (in May 2017 and May 2018), in the capacity of Special Envoy of the Prime Minister of Canada to the EU and Europe, took part in the GLOBSEC Conference in Bratislava. Canada's CETA Envoy, Pierre Pettigrew, a former Minister of Foreign Affairs and of International Trade, visited Bratislava in February 2017 to discuss the process of CETA ratification with Slovak officials and members of the National Council, and took part in the opening of the exhibit *Canada Day One* on the experience of immigrants to Canada at the University Library in Bratislava, organized by the Office of the Embassy of Canada in Bratislava.

- Štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivan Korčok (vľavo) prijal v apríli 2016 kanadskú parlamentnú delegáciu (Canada-Europe Parliamentary Association), ktorú viedol senátor Percy Downe (vpravo). Foto: archív Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
- *State Secretary of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs Ivan Korčok (left) received on April 2016 the Canada-Europe Parliamentary Association Delegation led by Senator Percy Downe. Photo: archive of the Ministry of Foreign and European Affairs*

Návštevy politických predstaviteľov

V tomto období sa uskutočnili takéto pracovné návštevy kanadských predstaviteľov: ministra medzinárodného obchodu Kanady Petra Van Loana (júl 2010), štátnej tajomníčky MZV pre konzulárne záležitosti a panamerickú spoluprácu Diane Ablonczyovej (jún 2012), ministra zahraničných vecí Johna Bairda (apríl 2014), šiestich poslancov kanadského parlamentu – členov parlamentnej skupiny EÚ – Kanada (apríl 2016), vtedajšej ministerky pre medzinárodný obchod a súčasnej šéfky diplomacie Chrystie Freelandovej (účasť na pracovnej večeri s ministrami hospodárstva členských krajín EÚ počas predsedníctva SR v Rade EÚ v septembri 2016. Jej návšteva v Bratislave je považovaná za úspešnú a dôležitú z pohľadu dosiahnutia následnej dohody o podpísaní CETA).

Taktiež sa uskutočnilo zoznamovacie rokovanie ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka s rezortným partnerom Stéphanom Dionom (júl 2016; na okraj samitu NATO vo Varšave). Dion sa neskôr (v máji 2017 a v máji 2018) v kapacite osobitného vyslanca Kanady pre EÚ a Európu zúčastnil konferencie GLOBSEC. Kanadský vyslanec CETA Pierre Pettigrew, bývalý minister zahraničných vecí a medzinárodného obchodu, navštívil Bratislavu vo februári 2017 s cieľom diskutovať o procese ratifikácie CETA so slovenskými predstaviteľmi a členmi národnej rady a zúčastnil sa otvorenia výstavy *Kanada: Deň 1* o skúsenostiach prisťahovalcov do Kanady v Univerzitnej knižnici v Bratislave, ktorú zorganizovala Kancelária veľvyslanectva Kanady v Bratislave.

Podpredseda kanadskej Dolnej snemovne Bruce Stanton navštívil Bratislavu v máji 2017, aby sa stretol s podpredsedníčkou NR SR Luciou Nicholsonovou a ďalšími tromi poslancami (ich diskusia sa sústredila na dohodu CETA).

Pracovnú návštevu Kanady uskutočnili v máji 2014 štátny tajomník MZVaEZ SR Peter Burian a v marci 2015 podpredseda vlády a minister vnútra SR Robert Kaliňák.

Hospodárska spolupráca

Kanada a Slovensko už dlho využívajú vynikajúce obchodné vzťahy a celkový obrat vzájomného obchodu sa za posledných päť rokov zdvojnásobil. Obchodný obrat medzi Kanadou a Slovenskom v roku 2017 sa odhaduje na 485,4 milióna eur. Kanadský vývoz na Slovensko predstavoval v roku 2017 72,8 milióna eur a dominovali v ňom minerálne suroviny a minerálne oleje, vozidlá, stroje

Deputy Speaker of the Canadian House of Commons Bruce Stanton visited Bratislava on May 22, 2017 to meet with Deputy Speaker of the Slovak National Council Lucia Nicholsonová as well as three other MPs to discuss CETA. In May 2014, a working visit to Canada took place by State Secretary Peter Burian of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs, and in March 2015 by Deputy Prime Minister and Interior Minister Robert Kaliňák.

Trade and Investment

Canada and Slovakia have enjoyed excellent trade relations for many years and the total turnover of mutual trade has doubled over the last five years. Two-way merchandise trade between Canada and Slovakia was valued at EUR 485.4 million in 2017. Canadian exports to Slovakia accounted for EUR 72.8 million in 2017 of that total and were led by mineral raw materials and mineral

a elektronika. Dovoz zo Slovenska bol vyčíslený na 412,6 milióna eur. Najvýznamnejší vývoz zahŕňal motorové vozidlá, stroje a súčiastky, elektroniku a elektrické stroje.

Ďalšou súčasťou obchodných vzťahov medzi Kanadou a Slovenskom je obchod so službami. Dvojstranný obchod so službami dosiahol v roku 2017 výšku 24,8 milióna eur, z čoho bolo 14,4 milióna slovenského exportu služieb do Kanady a 10,4 milióna eur dovozu služieb z Kanady.

Dôležitý impulz pre pokračujúci rast vzájomného obchodu predstavuje Komplexná hospodárska a obchodná dohoda medzi Kanadou a Európskou úniou (CETA), podľa ktorej sa na základe predbežného uplatňovania v septembri 2017 odstránili dovozné clá na 98 % položiek obchodovaných medzi EÚ a Kanadou.

Okrem zopár distribučných a predajných operácií má Kanada na Slovensku niekoľko výrobných a servisných spoločností vrátane spoločnosti Martinrea

- Podpis Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody medzi Kanadou a EÚ (CETA) a Dohody o strategickom partnerstve (SPA) počas slovenského predsedníctva v EÚ, Brusel 30. októbra 2016. Zľava: Jean-Claude Juncker, predseda Európskej komisie; Justin Trudeau, predseda vlády Kanady; Donald Tusk, predseda Európskej rady; a Robert Fico, predseda vlády SR. Foto: archív zastúpenia Kanady pri EÚ

←

- Signing the Canada-EU Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) and Strategic Partnership Agreement (SPA) during the Slovak EU Presidency, Brussels, 30 October, 2016. From left to right: Jean-Claude Juncker, President of the European Commission; Justin Trudeau, Prime Minister of Canada; Donald Tusk, President of the European Council and Robert Fico, Slovak Prime Minister. Photo: archive of the Mission of Canada to the European Union

- Ministerka zahraničného obchodu (neskôr ministerka zahraničných vecí) Chrystia Freelandová sa stretla v septembri 2016 v Bratislave so slovenským ministrom hospodárstva Petrom Žigom. Foto: archív kanadského veľvyslanectva

→

- Minister of International Trade (subsequently Minister of Foreign Affairs) Chrystia Freeland met with Slovak Minister of Economy Peter Žiga, Bratislava, September 2016. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

oils, vehicles and parts, machinery and electronics and electrical machinery. Imports from Slovakia were valued at EUR 412.6 million. Leading exports included motor vehicles, machinery and parts and electronics and electrical machinery.

Trade in services is another component of the Canada-Slovakia commercial relationship. Bilateral trade in services amounted to EUR 24.8 million in 2017, with EUR 14.4 million of Slovak exports of services to Canada and EUR 10.4 million of imports of services from Canada.

An important stimulus for the continued growth of mutual trade will be the Canada-European Union Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA), under which tariffs on 98% of product lines traded between the EU and Canada were eliminated upon provisional application in September 2017.

In addition to several distribution and sales operations, Canada has a number of manufacturing and services companies active in Slovakia, including Martinrea Fluid Systems (brake and fuel lines for cars), Magna Slovteca (car mirrors), GETRAG/Magna FORD Transmissions (car transmissions), Windsor Machine & Stamping (car headrests), IKO Shingles (roofing shingles), CGI (ICT) and Colonnade Insurance (financial services). Corinex Communications

- Skupinová fotografia zo Slovenského dňa v Ottawe v októbri 2017. Foto: archív veľvyslanectva SR v Kanade
- Group photo from The Slovak Day in Ottawa, October 2017. Photo: archive of the Slovak Embassy in Canada.

Fluid Systems (brzdové a palivové linky pre automobily), Magna Slovteca (zrkadlá do auta), Getrag Ford Transmissions medzinárodnej skupiny Magna (prevodovky automobilov), Windsor Machine & Stamping (opierky hlavy sedadiel áut), IKO (strešné šindle), CGI (IKT) a Colonnade Insurance (finančné služby). Spoločnosť Corinex Communications Corp., ktorá je lídrom v oblasti navrhovania a výroby špičkových komunikačných riešení pre širokopásmové internetové a smart grid systémy, so sídlom vo Vancouveri má centrum výskumu a vývoja na Slovensku. Kancelária veľvyslanectva Kanady v Bratislave síce nemá oficiálne čísla, ale odhaduje celkovú hodnotu investícií kanadských spoločností vrátane kanadských investícií na Slovensku prostredníctvom zahraničných pobočiek a dcérskych spoločností na viac ako 600 miliónov kanadských dolárov (skoro 400 miliónov eur). Takmer 1500 Slovákov je zamestnaných priamo spoločnosťami, ktoré majú spojenie s Kanadou.

Oficiálne štatistické zdroje pre investície slovenských spoločností v Kanade nie sú k dispozícii. Softvérová spoločnosť ESET otvorila v roku 2012 výskumné a vývojové centrum v Montreale a v roku 2016 kanadské ústredie v Toronte. Ďalšia úspešná slovenská firma Aliter Technologies (spoločnosť zameraná na komunikačné technológie) sa tiež uchytila v Kanade. Slovenská spoločnosť Sygic, ktorá je lídrom vo výrobe globálnych automobilových navigačných systémov, nedávno založila v Toronte svoje severoamerické sídlo.

- Bývalé hokejové hviezdy NHL Peter Bondra (vpravo vzadu) a Marián Hossa (vpravo) podpisujú fotografie na Slovenskom dni v Ottawe v októbri 2017. Foto: archív veľvyslanectva SR v Kanade
- Former NHL hockey stars Peter Bondra (far right) and Marian Hossa (right) while signing photographs at the Slovak Day in Ottawa, October 2017. Photo: archive of the Slovak Embassy in Canada

Corp., a leader in designing and manufacturing cutting-edge communication solutions for broadband and SmartGrid systems, headquartered in Vancouver, has an R & D centre in Slovakia. While no official numbers are available, the Office of the Embassy of Canada in Bratislava estimates the overall value of investment of Canadian companies, including Canadian investment

- Kanadský vyslanec CETA Pierre Pettigrew (4. sprava) otvoril počas svojej návštevy Slovenska výstavu Kanada: Deň 1. Na snímke s ním stoja – veľvyslanec Mark Bailey (3. zľava), Caroline Charette, riaditeľka sekretariátu CETA, a tím Kancelárie kanadského veľvyslanectva v Bratislave: obchodný radca Milan Haruštiak (1. zľava), office manažérka Magdaléna Čerňanská (4. zľava), chargé d'affaires John von Kaufmann (3. sprava), konzulárna asistentka Ľubica Koniarová (2. sprava) a Dušan Pastorek, politické otázky a verejná diplomacia (1. sprava), Bratislava február 2017. Foto: archív veľvyslanectva Kanady

- Canada's CETA Envoy Pierre Pettigrew (4th from right) during his visit to Slovakia opened the exhibit "Canada Day 1". Pictured with him are Ambassador Mark Bailey (3rd from left), Caroline Charette, Director of the CETA Secretariat (second from left), and the team of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava: Trade Commissioner Milan Haruštiak (1st from left), Office Manager Magdaléna Čerňanská (4th from left), Chargé d'affaires John von Kaufmann (3rd from right), Consular Assistant Ľubica Koniarová (2nd from right), and Political and Public Diplomacy Officer Dušan Pastorek (1st from right), Bratislava, February 28, 2017. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

- Špeciálny vyslanec predsedu vlády a bývalý minister zahraničných vecí Kanady Stéphane Dion sa zúčastnil v máji 2017 na konferencii GLOBSEC v Bratislave. Foto: archív GLOBSEC
- Special Envoy of the Prime Minister and Former Minister of Foreign Affairs of Canada Stéphane Dion, took part in the GLOBSEC Conference in Bratislava, May 2017. Photo: archive of GLOBSEC
- Príhovor veľvyslanca Marka Baileyho pri príležitosti otvorenia výstavy o dejinách prisťahovalectva do Kanady v Univerzitnej knižnici v Bratislave, február 2017. Foto: archív kanadskej ambasády
- Statement by Ambassador Mark Bailey on the occasion of the opening of an exhibition on the history of immigration to Canada at the University Library in Bratislava, February 2017. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

Oblasť verejnej a kultúrnej diplomacie

V priestoroch slovenskej ambasády v Ottawe sa uskutočnili početné výstavy slovensko-kanadských umelcov, napríklad výtvarníkov Mikuláša Kravjanského (máj 2011), Andrey Dankaninovej a módnej návrhárky Jany Hanzel (september 2011), Emila Purgiňu (november 2013), keramikárky Zuzany Kunstadt (marec 2014), výtvarníka Eda Ambróza a šperkárky Andrey Kolpaskej (apríl 2014) a výtvarníčky Esther Bryanovej (apríl 2014), prezentácia knihy historika Mariána Marka Stolárika *The Prague Spring and the Warsaw Pact Invasion of Czechoslovakia 1968, Forty Years Later* (október 2010) a *Where is my Home?* (november 2012), prezentácia knihy fotografií slovenského fotografa Jozefa Mýtneho *Nežná revolúcia 1989 - Velvet Revolution* (október 2011).

in Slovakia via foreign affiliates and subsidiaries, at over CAD 600 million, and close to 1,500 Slovaks are employed directly by companies with connections to Canada.

Official statistical sources are not available for Investments of Slovak companies in Canada. The cyber security software company ESET opened a research and development centre in Montreal in 2012, and Canadian headquarters in Toronto in 2016. Another successful Slovak company, Aliter Technologies (ICT company specialized in communication technologies), has also established a presence in Canada. The Slovak company Sygic, a leader in production of global automotive navigation systems, recently established a North American presence in Toronto.

- Kanadská veľvyslankyňa Heidi Hulanová počas odovzdávania poverovacích listín prezidentovi SR Andrejovi Kiskovi. Foto: archív Kancelárie prezidenta SR
- Canadian Ambassador Heidi Hulan presenting her credentials to Slovak President Andrej Kiska, January, 2018. Photo: archive of the Presidential office of the SR

Milan Kollár otvoril prezentáciu Torontského slovenského divadla v rámci cyklu *Portréty úspešných Slovákov* venovanú životu a dielu fotografa Yuriho Dojča (máj 2013), koncert Bratislavského chlapčenského zboru v Ottawe (september 2013) a výstavu fotografií Yuriho Dojča *Love Song to Slovakia* v hale Mestského úradu v Ottawe (november 2013).

Medzi hlavné kultúrno-prezentačné podujatia za rok 2016 môžeme zaradiť výstavu slovenského fotografa a cestovateľa Filipa Kuliseva v priestoroch MZV Kanady (jún), výstavu výtvarných diel a keramiky kanadských umelkýň so slovenským pôvodom Dariny Boldižárovej a Zuzany Kunststadt (marec; december), literárne turné spisovateľky Petry Nagyovej-Džerengovej v Ottawe, Toronte a Calgary (október) a prezentáciu Múzea holokaustu na pôde veľvyslanectva SR (september). V roku 2017 to boli koncerty známeho slovenského hudobníka Pavla Hammela v Ottawe a Toronte (máj), výstava kanadskej umelkyne slovenského pôvodu Esther Bryanovej *Quilt of Belonging* na pôde ottawskej radnice (jún) a premietanie filmu *Učiteľka* vo viacerých kanadských mestách v rámci 32. ročníka európskeho filmového festivalu (november).

Pri príležitosti osláv 150. výročia založenia Kanady pripravilo slovenské veľvyslanectvo 1. októbra 2017 mimoriadne úspešné prezentačné podujatie s názvom *Slovenský deň*, ktoré bolo najväčším svojho druhu v Kanade od vzniku samostatnej SR. Celodenná návštevnosť podujatia dosiahla úroveň viac ako 6-tisíc ľudí. Slovenský deň, jeden zo 47 podobných tematických dní v rámci projektu *Ottawa Welcomes The World*, predstavil Slovensko ako modernú krajinu s dôrazom na turizmus, šport, kultúru, investície a inovácie.

Na pôde ottawskej radnice sa v máji 2018 uskutočnila vernisáž výstavy *Party v 21. storočí*. Išlo o projekt dvojice slovenských fotografov Zuzany Sénášiovej a Ľubomíra Saba, umeleckej maliarky Sarah I. Avni a etnologičky Kataríny Chabrečekovej.

Kanadská ambasáda a jej bratislavská kancelária realizovala v ostatnej dekáde viacero akcií v oblasti verejnej diplomacie. V roku 2012 ukončilo veľvyslanectvo vydávanie periodika *Kanadská mozaika* (začalo vychádzať v roku 2004) a prešlo na informovanie verejnosti prostredníctvom Facebooku a sociálnych sietí. Veľvyslanectvo sa podieľalo napríklad na projekcii filmu *Nickyho rodina* (jún 2011), retrospektíve filmov kanadských režisérov Davida Cronenberga a Atoma Egoyana (september 2006) a niekoľkokrát tiež participovalo na Medzinárodnom filmovom festivale Bratislava a Art Film Feste. Zúčastnilo sa tiež uvedenia kníh kanadskej spisovateľky Kathy Kacerovej o holokauste (jej rodičia pochádzajú zo Slovenska, september 2015), na príprave výstav kanadského

A number of exhibits were carried out by Canadian artists on the premises of the Slovak Embassy in Ottawa. Examples are: the artists Mikuláš Kravjanský (May 2011), Andrea Dankaninová and the fashion designer Jana Hanzel (September 2011), Emil Purgiňa (November 2013), the ceramist Zuzana Kunstadt (March 2014), the designer Ed Ambróz and the jewellery designer Andrea Kolpaska (April 2014) and the artist Esther Bryan (April 2014). In addition, historian Marián Mark Stolárik presented his book *The Prague Spring and the Warsaw Pact Invasion of Czechoslovakia 1968, Forty Years Later* (October 2010), and Slovak photographer Jozef Mýtný presented his book of photographs of the *Nežná revolúcia - 1989 - Velvet Revolution* (October 2011), and Stolárik presented his book *Where is my Home? Slovak immigration to North America, 1870-2012* (November 2012).

Ambassador Kollár opened the presentation of the Toronto Slovak Theater within the framework of the cycle *Portraits of Successful Slovaks* dedicated to the life and work of the photographer Yuri Dojč (May 2013), a concert of the Bratislava Boys Choir in Ottawa (September 2013), and an exhibit of the photography of Yuri Dojč *Love Song to Slovakia* in the hall of the City Hall in Ottawa (November 2013).

Among the main cultural and presentation events for 2016 can be included an exhibition of the Slovak photographer and traveller Filip Kulisev in the premises of Global Affairs Canada (formerly the Ministry of Foreign Affairs and International Trade) (June), an exhibition of works of art and ceramics of the Canadian artists of Slovak origin Darina Boldižar and Susan Kunstadt (March, December), the literary tour of writer P. Nagy-Jereng in Ottawa, Toronto and Calgary (October) and presentation of the Sered Holocaust Museum on the grounds of the Embassy.

In 2017, the Slovak Embassy was involved in organizing concerts of the famous Slovak musician Pavel Hammel in Ottawa and Toronto (May), an exhibition of Canadian artist of Slovak origin Esther Bryan *Quilt of Belonging* at the Ottawa City Hall (June) and the screening of *The Teacher* in several Canadian cities as part of the 32nd EU Film Festival.

On the occasion of the celebrations of Canada's 150th anniversary of Confederation, on 1 October 2017, the Slovak Embassy, in cooperation with several Canadian Slovak organizations, prepared a successful *Slovak Day*, which was the largest of its kind since the founding of the independent Slovak Republic.

výtvarníka slovenského pôvodu Emila Purgiňu (október 2015), výtvarníkov Darlene Kuligovej (august 2017), Dana O'Neill (Levoča máj 2017), Thomasa Laxa (Banská Bystrica december 2008 s oficiálnym otvorením počas návštevy generálnej guvernérky) a fotografky Brigitte Henryovej (marec 2005) či Yuriho Dojča (máj 2017).

Ambasáda je mnoho rokov partnerom festivalu dokumentárnych filmov *Jeden svet*, ktorý je venovaný tematike ľudských práv, a Mesiaca frankofónie, v rámci ktorého sa najnovšie uskutočnilo premietanie filmu *Mami!* oceňovaného kanadského režiséra Xaviera Dolana (marec 2018). Ambasáda v minulosti tiež spolupracovala s medzinárodným festivalom horských a dobrodružných filmov *Hory a mesto*, ktorý bol prostredníctvom programového riaditeľa Alana Formánka (žijúceho vo Vancouveri) organizovaný v úzkej spolupráci s Medzinárodným festivalom horských filmov vo Vancouveri.

- Známy kanadsko-slovenský fotograf Yuri Dojč (vľavo) v akcii počas otvorenia svojej výstavy *Last Folio* v Bratislave, máj 2018. Foto: Pavol Demeš →
- Well-known Canadian-Slovak photographer Yuri Dojč taking a picture during the opening of his *Last Folio* exhibition in Bratislava, May 2018. Photo: Pavol Demeš

More than six thousand people attended the event. *The Slovak Day*, one of 47 similar thematic days in the project *Ottawa Welcomes the World*, presented Slovakia as a modern country with the emphasis on tourism, sports, culture, investments, and innovation.

The opening of the exhibit *Party* (traditional Slovak folk headdress) in the 21st Century was held at Ottawa City Hall in May 2018. This was a project of Slovak photographers Zuzana SÉNÁŠIOVÁ and Ľubomír Sabo, artist Sarah I. Avni and ethnologist Katarína Chabreček.

The Canadian Embassy and its Bratislava office have organised a series of information and cultural events in the last decade. In 2012, the embassy replaced its periodical *Canadian Mosaic* (launched in 2004) with an active social media presence, in particular on Facebook and other social networks. The embassy participated, for example, in the screening of the film *Nicky's Family* (June 2011), retrospectives of films of Canadian film directors David Cronenberg and Atom Egoyan (September 2006), in the Bratislava International Film Festival and ArtFilmFest, the promotion of the books by Canadian writer Kathy Kacer (whose parents came from Slovakia) on the Holocaust (September 2015),

- Slovensko-kanadské stretnutie v Bratislave: Pavol Demeš (autor), Vít Koziak (poverený veľvyslanec Slovenska v Kanade), Mark M. Stolarik (profesor Ottawskej univerzity), John von Kaufmann (kanadský chargé d'affaires), Milan Kollár (bývalý veľvyslanec SR v Kanade), jún 2018. Foto: archív P. Demeša
- Slovak-Canadian meeting in Bratislava: Pavol Demeš (author), Vít Koziak (Ambassador Designate of Slovakia to Canada), Mark M. Stolarik (professor at University of Ottawa), John von Kaufmann (Canadian Chargé d'affaires), Milan Kollár (former Slovak Ambassador to Canada). June, 2018. Photo: archive of P. Demeš

- Kanadská veľvyslankyňa Heidi Hulanová a poverený veľvyslanec SR v Kanade Vít Koziak na Dni Kanady v Bratislave, jún 2018. Foto: Pavol Demeš
- Canadian Ambassador Heidi Hulan and Ambassador Designate of Slovakia to Canada Vít Koziak at Canada Day celebrations in Bratislava, June, 2018. Photo: Pavol Demeš

V roku 2018 vydala mladá kanadsko-slovenská autorka Zuzana Palovičová knihu *Veľký návrat* zameranú na úspešných Slovákov, ktorí odišli za skúsenosťami do zahraničia a vrátili sa späť na Slovensko.

Kanadské veľvyslanectvo opakovane podporilo medzinárodný festival súčasného tanca *Bratislava v pohybe* a v roku 2017 spolupracovalo s medzinárodným festivalom súčasného umenia *Biela noc* (Bratislava/Košice, september/október), podporilo expertný workshop o kultúrnej rozmanitosti v 21. storočí na Univerzite Komenského (september 2017), hostilo uvedenie knihy Ondreja Mihála o slovenskej imigrácii do Kanady (jún 2017) a zorganizovalo návštevu kanadskej neziskovej organizácie Wapikoni Mobile, ktorá sa venuje dokumentárnej filmovej tvorbe v spolupráci s pôvodnými obyvateľmi Kanady. V rámci jej návštevy sa uskutočnili expertný workshop so slovenskými mimovládnyimi organizáciami, ktoré sa venujú vylúčeným komunitám, a niekoľko prednášok pre verejnosť a študentov, ktoré boli spojené s premietaním dokumentárnych filmov zameraných na pôvodné obyvateľstvo (november 2017).

exhibitions by Slovak-Canadian artist Emil Purgina (organized in cooperation with the Embassy of Slovakia in Ottawa in October 2016, his first in Bratislava since he fled the communist regime in 1968), and Canadian artists Darlene Kulig (August 2017), Dana O'Neill (Levoča, May 2017), Thomas Lax (Banská Bystrica, December 2008, with official opening during the visit of Governor General), and photographers Brigitte Henry (March 2005) and Slovak-Canadian Yuri Dojč (*Last Folio*, Bratislava and Lučenec, May and June 2018, on artifacts and buildings left behind by Slovak Jews when they were detained and deported, most to be murdered in the Holocaust).

For many years, the embassy has been a partner of the *One World Human Rights Film Festival*, *The Month of la Francophonie* and the *Francophone Film Festival* (most recently hosting the screening of the award-winning film *Mummy* by Canadian director Xavier Dolan in March 2018), as well as *Mountains and City*, the International Mountain and Adventure Film Festival which, via its program director Alan Formanek (a Slovak living in Vancouver), has been organized in close cooperation with the Vancouver International Mountain Film Festival. Canadian ballerina Ana-Sanziana Beschia has performed with the Slovak National Ballet in Bratislava since 2007. In 2018, Slovak-Canadian Zuzana Palovic published the book *The Great Return*, profiling Slovaks who went abroad to pursue opportunities in many fields and who then brought their international experience back to Slovakia.

The Embassy has on several occasions supported cultural projects such as *Bratislava in Movement* Contemporary Dance Festival or *White Night* International Contemporary Art Festival (Bratislava, Košice, September-October each year). The embassy hosted the launch of a book by Ondrej Mihál' on Slovak immigration to Canada on June 8, 2017 at the University Library in Bratislava. The embassy sponsored a civil society-expert workshop on cultural diversity at Comenius University in September 2017, and hosted a workshop and screening by the Wapikoni Mobile indigenous film-making project from Canada in November 2017.

On the occasion of the 150th anniversary of the Canadian Confederation, the Office organized an exhibition on the history of immigration to Canada at the University Library in Bratislava (February - March 2017). Chargé d'affaires John von Kaufmann, together with Deputy Mayor of Bratislava Ľudmila Farkašová, planted a Canadian maple tree in Námestie Republiky, Petržalka on June 5, 2017 in honour of the 150th anniversary of Confederation and World Environment Day. Most recently, the Office in Bratislava has organized presentations on Canada's immigration and refugee systems for government

- Slovenský veľvyslanec Vít Koziak počas odovzdávania poverovacích listín generálnej guvernérke Kanady Julie Payetteovej, Ottawa, 5. september 2018. Foto: MCpl Matthieu Gaudreault, Rideau Hall © OSGG, 2018

- Slovak Ambassador Vít Koziak presenting his credentials to the Governor General Julie Payette, Ottawa, 5 September, 2018. Photo: MCpl Matthieu Gaudreault, Rideau Hall © OSGG, 2018

Pri príležitosti 150. výročia založenia Kanadskej konfederácie zorganizovala ambasáda v Univerzitetnej knižnici v Bratislave výstavu o histórii imigrácie do Kanady pod názvom *Kanada: Deň 1* (február - marec 2017). Piateho júna 2017 na počesť 150. výročia Kanady a Svetového dňa životného prostredia zasadil John von Kaufmann s námestníčkou primátora Bratislavy Ľudmilou Farkašovou na Námestí republiky v Petržalke kanadský javor. Kancelária veľvyslanectva Kanady v Bratislave zorganizovala prezentácie o kanadskom imigračnom a utečeneckom systéme pre vládnych úradníkov a občiansku spoločnosť, o CETA pre členov národnej rady, ako aj pre podniky, obchodné komory a mimovládne organizácie. Podporila otvorenie podujatia Dúhový Pride Bratislava (júl 2018) a v spolupráci s Katedrou rómskych štúdií Prešovskej univerzity najnovšie vydanie praktickej príručky o úspešných príkladoch integrácie Rómov na miestnej úrovni pod názvom *Darí sa*.

Program Mobilita mladých

Program sa implementuje na základe medzinárodnej zmluvy medzi Kanadou a SR o mobilite mladých, ktorá nadobudla platnosť 1. 7. 2011. Podobný program má Kanada uzatvorený s väčšinou členských krajín EÚ. Program

officials and civil society, on CETA for members of the National Council as well as businesses and NGOs, sponsored the opening event of Bratislava Pride Week (July 2018), and supported the latest edition of a handbook on best practices for Roma integration.

The Youth Mobility Program

The Youth Mobility Program is implemented on the basis of an international agreement between Canada and the Slovak Republic which came into effect on 1 July 2012. A similar program is implemented by Canada with most EU Member States. The program is intended for citizens of the Slovak Republic and Canada between 18 and 35 years of age, in which participants can stay in the territory of the other country for one year on the basis of a special visa.

Participants in the program can be a) young experts - graduates of universities / vocational schools; b) students enrolled in universities in that Member State who wish to complete part of their study plan through a placement / work stay; and c) tourists with an interest in working.

Currently, 350 young Slovaks are taking advantage of the program, called International Experience Canada, to live, study or work in Canada each year. The program enjoys great popularity among young Slovaks and its quota is filled very quickly each year. The Slovak Embassy in Ottawa is developing activities to better promote the program among young Canadians.

From 30 September 2016, Canada introduced a mandatory system for pre-travel electronic authorization (*Electronic Travel Authorisation, eTA*) similar to the American ESTA (the visa requirement for visitors was removed for Slovakia from 1 March 2008).

Slovak-Canadians

According to estimates by expatriate organizations, the number of people of Slovak origin in Canada currently ranges from 70,000 to 120,000. An estimated 40,000-50,000 Slovak-Canadians live in the province of Ontario, with the largest community, about 20,000-25,000, living in greater Toronto. The community is characterized by the confessional, political, generational and cultural

je určený občanom SR a Kanady vo veku od 18 do 35 rokov, v rámci ktorého môžu jeho účastníci cestovať a pracovať na území druhého štátu v období max. 12 mesiacov iba na základe osobitného víza. S každou krajinou má Kanada dohodnutú vopred stanovenú kvótu - pre SR 350 osôb.

Program sa teší veľkej popularite mladých Slovákov a kvótu sa každý rok darí veľmi rýchlo naplňať. Slovenské veľvyslanectvo v Ottawe vyvíja aktivity smerom k lepšej propagácii programu medzi mladými Kanadanmi v záujme masívnejšieho využívania mobility z kanadskej strany.

Od 30. septembra 2016 Kanada zaviedla povinný systém predcestovnej elektronickej autorizácie (*Electronic Travel Authorisation, eTA*), podobný americkej ESTA. (Slovensko má s Kanadou bezvízový styk od 1. marca 2008.)

Kanadskí Slováci

Podľa odhadov krajských organizácií sa počty osôb slovenského pôvodu v Kanade v súčasnosti pohybujú v rozpätí 70 000 - 120 000. Asi 40 000 - 50 000 krajanov žije v provincii Ontário a najväčšia komunita kanadských Slovákov, 20 000 - 25 000, žije v Toronte a jeho okolí. Komunitu charakterizujú konfesionálne, politické, generačné a kultúrne rozdiely jednotlivých emigračných vln a pomerne značná rozdrobenosť. Osobitnú skupinu krajanov predstavujú Slováci, ktorí do Kanady pricestovali v období posledných zhruba 15 rokov a dnes sú dobre etablovanými profesionálmi.

Krajské organizácie väčšinou trpia kontinuálnym poklesom členov, a to najmä mladšej vekovej kategórie. Ich podujatia majú prevažne kultúrny alebo fraternalistický charakter. Schopnosť hovoriť po slovensky sa v Kanade postupne vytráca a mnohí zo slovenských prisťahovalcov prešli už všetkými stupňami asimilácie. V Kanade však ešte stále existujú farnosti so slovenskými kňazmi, ako aj organizácie, v ktorých sa hovorí po slovensky. V rámci krajských komunit v Kanade vznikajú víkendové školy zamerané na výučbu slovenského jazyka a slovenských reálií. Školy zakladajú dobrovoľníci, väčšinou s podporou zo slovenských vládnych zdrojov.

Najstaršou a najvýznamnejšou slovenskou krajskou organizáciou v krajine javorového listu je *Kanadská slovenská liga* (založená v roku 1932) s počtom členov asi 2000. Vydáva najstarší kanadsko-slovenský týždenník *Kanadský Slovák* (od septembra 2014 dvojtyždenník). Od roku 1938 organizuje v okolí

differences of the individual emigration waves and relatively considerable fragmentation. A special group of expatriates are Slovaks who have immigrated to Canada over the last 15 years and today are well-established professionals.

Most expatriate organizations are suffering from a continuous decline in their membership, especially in the younger age group. Their events are predominantly of a cultural or social character. The ability to speak in Slovak is gradually diminishing in Canada, and many Slovak immigrants are well integrated into Canada's multicultural society. However, there are still parishes with Slovak priests as well as organizations that use Slovak. Volunteers in the expatriate communities have established community schools that conduct regular Slovak language and culture courses, often with support from Slovak government.

The Canadian Slovak League (founded in 1932) is the oldest and most significant Slovak expatriate organization in Canada with about 2,000 members. Since 1942 it has published the weekly *Canadian Slovak* (since September 2014 a biweekly), the oldest Canadian Slovak periodical. Since 1938 it has been organizing the *Slovak National Day* in Canada in mid-July in the Toronto region. Its central administration is based in Toronto.

Ambassador Andrej Droba in 2016 presented a gold plaque of the Minister of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic Miroslav Lajčák to the long-time President of the League Mary Ann Doucette for her work on behalf of the expatriate community, for preserving Slovak identity and awareness, and for spreading the good name of the Slovak Republic in Canada.

Since 1992, the *Chair of Slovak History and Culture* at the University of Ottawa has been functioning under the direction of prof. Marián Mark Stolárik. Stolárik, who was President of the Canadian Slovak League from 1993 to 1999, and again since 2016, was in May 2013 awarded the title of Goodwill Ambassador of the Slovak Republic for his significant contribution to the preservation and dissemination of the Slovak language, culture and heritage by Minister Miroslav Lajčák.

At the provincial level, periodic cultural presentations are made by various local clubs and associations. An example is the *Slovak Cultural Club* in Calgary or the *Slovak House* in Montreal. The most famous Slovak folklore ensembles in Canada are the dance group *Slovak Domovina Dancers* from Windsor, *Eastern Slovak Dancers* from Toronto, the folklore ensemble *Slniečnica* and Children's Folk Ensemble *Slniečko* from Calgary. Amateur Slovak theaters are

Toronto *Slovenský národný deň v Kanade*. Jej ústredná správa sídli v Toronte. Dlhoročnou predsedníčkou ligy bola Mary Ann Doucettová, ktorej v roku 2016 veľvyslanec Andrej Droba odovzdal Zlatú plaketu ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka za jej dlhoročnú prácu v prospech krajanskej komunity, prínos k zachovaniu slovenskej identity a povedomia a šírenie dobrého mena Slovenskej republiky v Kanade.

Na Ottawskej univerzite funguje od roku 1992 pod vedením prof. Mariána Marka Stolárika *katedra slovenskej histórie a kultúry*. Prof. Stolárik, ktorý stojí ako predseda od roku 2016 aj na čele Kanadskej slovenskej ligy, bol v máji 2013 za svoj významný prínos k zachovaniu a šíreniu slovenského jazyka, kultúry a dedičstva ministrom Miroslavom Lajčákom menovaný za vyslanca dobrej vôle.

Na úrovni provincií sa sporadicky prezentujú rôznymi, prevažne kultúrnymi aktivitami lokálne spolky a združenia. Príkladom je *Slovenský kultúrny klub* v Calgary či *Slovenský dom* v Montreale. Najznámejšími slovenskými folklórnymi súbormi v Kanade sú tanečná skupina *Slovak Domovina Dancers* z Windsoru, *Vychodna Slovak Dancers* z Toronta, folklórny súbor *Slniečnica* a detský súbor *Slniečko* z Calgary. V Kanade pôsobia amatérske slovenské divadlá – *Slovenská mladá scéna v Toronte*, *Torontské slovenské divadlo v Toronte*, ktoré sa rozdelilo a následne vznikla aj nová *Kanadská základina pre umenie a divadlo*.

Vďaka rozšíreniu káblovej televízie v 70. rokoch 20. storočia bolo umožnené vysielanie národnostných programov. Káblový televízny program *Slovak Spectrum* v réžii slovenskej komunity vysielala v Ottawe už viac ako 20 rokov. Vlna nových prisťahovalcov koncom 90. rokov priniesla vznik ďalšieho slovenského vysielania *TV Slovenský svet* v Toronte.

K úspechu a prestíži Kanady dnes prispievajú viaceré slovenské osobnosti zo sveta kultúry, vedy, školstva a podnikania, ktoré tu našli domov. Patria medzi ne: výtvarníci Eduard Ambros, Elena Gregušová, Ladislav Guderna, Martin Guderna, Frank Jalšovský, Tibor Kovalik, Emil Purgišňa; fotografi Yuri Dojč, Julo Grznár, Joe Klamar; kostymérka Barbara Gregušová, návrhárka šperkov Andrea Kolpaská, módne dizajnérky Jana Hanzel, Ľubica Kučerová; tanečnica Alexandra Apjarová, baletný majster a pedagóg Tomáš Schramek, pedagogička a riaditeľka Národnej cirkusovej školy v Kanade Daniela Arendášová, akrobati Ján Petrovič, Silvia Vršková, mím a klaun Juraj Benčík, spisovateľ Ija Čičvák, režisér a producent Ivan Reitman, vedec a vynálezca Ľudovít Zanzotto, špičkový manažér Jozef Straus. Profily týchto osobností zachytáva

operating in Canada – The *Slovenská mladá scéna (Slovak Young Scene)* in Toronto, the *Slovak Theatre in Toronto* which was divided, and subsequently a new *Canadian Endowment for Art and Theatre* was created.

Many Slovak personalities from the world of culture, science, education and entrepreneurs who have found their home in Canada have contributed to Canadian society. They include: artists Eduard Ambros, Elena Gregush, Ladislav Guderna, Martin Guderna, Frank Jalovsky, Tibor Kovalik, Emil Purgina; photographers Yuri Dojč, Julo Grznár, Joe Klamar; costume designer Barbara Gregus, jewellery designer Andrea Kolpaska, fashion designers Jan Hanzel, Ľubica Kučerová; dancer Alexandra Apjarová, ballet master and teacher Tomas Schramek, pedagogue and director of the National Circus School in Canada Daniela Arendášová, acrobats Ján Petrovich, Silvia Vršková, mime and clown Juraj Benčík, writer Ilja Čičvák, director and producer Ivan Reitman, scientist and inventor Ľudovít Zanzotto, and entrepreneur Jozef Straus. Profiles of these personalities were depicted in book *Successful Slovaks in Canada*, published in 2015 by the Canadian-Slovak Chamber of Commerce.

Several Slovak-Canadians have been active in politics in both Canada and Slovakia, including Members of the Canadian Parliament Paul Szabo and Michelle Rempel, and Member of the Slovak National Council Alojz Baránik.

Hockey Connections

In the perception of the Slovak public, Canada is associated with the very popular sport of hockey. The hundred-year history of the Canadian-American National Hockey League – NHL (created in Montreal in 1917) has also been associated with many Slovak hockey players. Before 1989, they were mainly legends such as Stan Mikita, coming from the now defunct Liptov village of Sokolce, who was sent as a boy to his uncle in Canada in 1948 (in 1961, with the Chicago Blackhawks, he was the first Slovak to win the Stanley Cup). After that, there were the famous siblings from Bratislava, the Šťastný brothers; Peter and Anton defected in 1980 and a year later Marián came after them. They initially played for the Quebec Nordiques. Peter, thanks to his extraordinary performance, became a member of the Hall of Fame of the NHL and of the International Hockey Federation IIHF.

After 1989, many Slovak players have played in Canadian and American clubs. Hockey jerseys of Canadian clubs were worn for example by: Peter Bondra

- Europoslanec Peter Šťastný počas tlačovej konferencie v Bratislave, apríl 2009. Foto: TASR →
- Member of European Parliament Peter Šťastný during a press conference in Bratislava, April 2009. Photo: archive of TASR

publikácia *Úspešní Slováci v Kanade*, ktorú v roku 2015 vydala Kanadsko-Slovenská obchodná komora.

Niekoľko kanadsko-slovenských osobností pôsobí v politike v Kanade alebo na Slovensku vrátane poslancov kanadského parlamentu Paula Szaboa a Michelle Rempelovej a poslanca Národnej rady SR Alojza Baránika.

Hokejové spojenia

Vo vnímaní verejnosti je Kanada u nás vo veľkej miere spájaná s populárnym hokejom. Do storočnej histórie kanadsko-americkéj National Hockey League – NHL (vznikla v roku 1917 v Montreale) sa zapísali i mnohí slovenskí hokejisti. Pred rokom 1989 to boli najmä legendy ako Stan Mikita pochádzajúci z dnes už zaniknutej liptovskej obce Sokolče, ktorého v roku 1948 poslali za strýkom do Kanady (v roku 1961 ako prvý Slováč ziskal Stanley Cup). Po ňom to boli slávni súrodenci z Bratislavy, bratia Šťastní. Peter a Anton emigrovali v roku 1980 a o rok neskôr za nimi prišiel Marián. Etablovali sa v tíme Quebec Nordiques. Peter sa vďaka svojim výkonom stal členom Siene slávy NHL i Medzinárodnej hokejovej federácie IIHF.

(Ottawa Senators), Zdeno Cíger (Edmonton Oilers), Pavol Demitra (Ottawa Senators, Vancouver Canucks), Miroslav Šatan (Edmonton Oilers), Richard Zedník (Montreal Canadiens), Marián Hossa (Ottawa Senators), and Zdeno Chára (Ottawa Senators). Marián Gáborík currently plays for the Ottawa Senators. Among the more prominent personalities of the younger generation of Slovak hockey players belongs Andrej Sekera of the Edmonton Oilers.

In 2017, Canadian Craig Ramsay became the coach of the Slovak national men's ice hockey team. Before him, his expatriate Glen Hanlon (2010-2011) was in that position.

Po roku 1989 sa uchytili v kanadských a amerických kluboch mnohí slovenskí hráči. Hokejové dresy kanadských klubov si obliekali napríklad: Peter Bondra (Ottawa Senators), Zdeno Cíger (Edmonton Oilers), Pavol Demitra (Ottawa Senators, Vancouver Canucks), Miroslav Šatan (Edmonton Oilers), Richard Zedník (Montreal Canadiens), Róbert Švehla (Calgary Flames), Marián Hossa (Ottawa Senators), Zdeno Chára (Ottawa Senators). Marián Gáborík v súčasnosti hráva v Ottawa Senators a medzi výraznejšie osobnosti z mladšej generácie slovenských hokejistov patrí obranca Edmontonu Oilers Andrej Sekera.

V roku 2017 sa trénerom slovenskej hokejovej reprezentácie stal Kanadan Craig Ramsay. Pred ním už v tejto funkcii krátko pôsobil jeho krajan Glen Hanlon (2010 - 2011).

Pavol Demeš is a well-known Slovak expert on international relations and civil society, author and photographer. Prior to the Velvet Revolution, Demeš was a bio-medical researcher at Comenius University in Bratislava. He is a graduate of Charles University in Prague (1980). After the democratic changes in 1989 he served in the Slovak government. Firstly, at the Ministry of Education, later he became Minister of International Relations (1991–2) and Foreign Policy Advisor to the first President of the Slovak Republic Michal Kováč. He also worked at the NGO Slovak Academic Information Agency – Service Center for the Third Sector. From 2000 until 2010 he was the Director for Central and Eastern Europe of the German Marshall Fund of the United States (GMF US) based in Bratislava. Now he is non-resident senior fellow with GMF US and board member of the European Endowment for Democracy. He has his own program on international relations and diplomacy on a web-streaming channel (tablet.tv) of the Slovak Press Agency. He has published numerous articles and several books.

Selected Awards: The EU-US Democracy and Civil Society Award (in 1998), the USAID Democracy and Governance Award (1999), six-month public policy research fellowship at the Woodrow Wilson Center in Washington D.C. (1999), Royal Dutch decoration Knight of the Order of Orange Nassau (2005), Yugoslav Star of First Class (2005), South East Europe Media Organization Human Rights Award (2009), Medal of Honor from the Friends of Slovakia, USA (2011), Special Award by the Minister of Culture of Bulgaria (2014) and Czech and Slovak Transatlantic Award (2017).

Pavol Demeš je medzinárodne uznávaný nezávislý odborník v oblasti občianskej spoločnosti a medzinárodných vzťahov pôsobiaci v Bratislave. Pred Nežnou revolúciou v novembri 1989 pôsobil v biomedicínskom výskume na Univerzite Komenského v Bratislave. Je absolventom Karlovej Univerzity v Prahe (1980). Po demokratizačných zmenách v roku 1989 pracoval ako riaditeľ odboru medzinárodnej spolupráce na Ministerstve školstva SR a ako výkonný riaditeľ Slovenskej akademickej informačnej agentúry – Servisného centra pre tretí sektor. Okrem toho pôsobil ako riaditeľ odboru zahraničnej politiky Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky (1993 – 1997) a v rokoch 1991 – 1992 bol ministrom medzinárodných vzťahov SR. V roku 1999 strávil šesť mesiacov ako analytik vo Woodrow Wilson Center vo Washingtone. Od roku 2000 do septembra 2010 bol riaditeľom pre strednú a východnú Európu v German Marshall Fund of the United States v Bratislave. V súčasnosti je nezávislým analytikom a okrem toho sa venuje fotografovaniu, publikovaniu a má samostatnú reláciu v rámci internetovej televízie tablet.tv.

Pavol Demeš je držiteľom Ceny EU-USA za demokraciu a rozvoj občianskej spoločnosti (1998), ceny USAID Democracy and Governance Award (1999), vyznamenania holandskej kráľovnej Rytier rádu Orange Nassau (2005), Rádu juhoslovanskej hviezdy I. triedy (2005), Ceny za ľudské práva Organizácie médií juhovýchodnej Európy (2009), Medal of Honor, Friends of Slovakia, USA (2011), Ceny ministra kultúry Bulharskej republiky (2014) a Czech and Slovak Transatlantic Award (2017).

Pavol Demeš

Kanada a Slovensko: Prvých 25 rokov / Canada and Slovakia: The First 25 Years

© Pavol Demeš a Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku

/ Slovak Foreign Policy Association

November 2018

Jazyková úprava / Copy Editing _ Lenka Motúzová

Preklad do anglického jazyka / Translation to English _ Paul Hacker and Pavol Demeš
and Copy Editing _ John von Kaufmann

Grafický dizajn / Graphic Design © Zuzana Chmelová

Úprava fotografií / Photo Editing _ Alexander Klinko

Tlač / Print _ Hauerland, s. r. o.

Nepredajné / Not for sale

Prvé vydanie / First edition

Vel'vyslanectvo Kanady na Slovensku finančne podporilo vydanie tejto publikácie, pretože ponúka dôležitý pohľad na 25-ročnú spoluprácu medzi Kanadou a Slovenskom. Avšak názory uvedené v tejto publikácii sú iba autorove a Vel'vyslanectvo Kanady na Slovensku nenesie zodpovednosť za ich obsah.

/

The Embassy of Canada to Slovakia financially supported this publication because it offers a valuable overview on the 25-year history of cooperation between Canada and Slovakia. However, the views expressed in this publication are those of the author and do not necessarily represent the views of the Embassy of Canada.

ISBN 978-80-89356-84-3